हिन्दी स्पीकिंग कोर्स

హిందీ స్పీకింగ్ కోర్స్

(ఈ కోర్స్ పుస్తకం రాస్తూ, చదువుతూ ముందుకు సాగండి.
బాగా బట్టి పట్టండి. హిందీ టి.వీ. ప్రోగ్రామ్స్ చూడండి.
నేర్చుకోవాలనే తపనతో ముందుకు సాగండి.)

R. హరిప్రియ

సరస్వతి పబ్లికేషన్

సత్యనారాయణపురం, విజయవాడ - 11

హిందీ స్పీకింగ్ కోర్స్

हिन्दी स्पीकिंग कोर्स

by
ఆర్. హరిప్రియ

మూల్యం : రూ. 40/-
(పోస్టు ద్వారా రూ. 5/- అదనం)

ముఖ చిత్రం :
రమణ

ప్రింటర్స్ :
భావన ఆఫ్‌సెట్
సాయి ఆఫ్‌సెట్

డి.టి.పి. :
వింధ్య గ్రాఫిక్స్
గుంటూరు.

కాపీలకు :
సరస్వతి పబ్లికేషన్స్
సత్యనారాయణపురం,
విజయవాడ-11

ముద్రణ :
ఆగష్టు 1999

ఈ వరుస క్రమంలో చదవండి! నేర్చుకోండి

वर्णमाला
వర్ణమాల

देवनागरी और तेलुगु

దేవనాగరి - తెలుగు

स्वर (అచ్చులు) :

अ	आ	इ	ई	उ	ऊ
అ	ఆ	ఇ	ఈ	ఉ	ఊ
ऋ	ॠ	लु	लू	ऎ	ए
ఋ	ౠ			ఎ	ఏ
	ऐ	ऒ	ओ	औ	
	ఐ	ఒ	ఓ	ఔ	
		अं	अः		
		అం	అ :		

2) हिन्दी वर्णमाला मे केवल तेरह स्वर हैं ।

హిందీ వర్ణమాలా మే కేవల్ తేరహ్ స్వర్ హైం.

హిందీ వర్ణమాలలో కేవలము పదమూడు అచ్చులు మాత్రమే ఉన్నవి.

हिन्दी वर्णमाला मे केवलमु पदमूडु अच्चुलु मात्रमे उन्नवि ।

అవి :

स्वर స్వర్ - अच्चुलु అచ్చులు :

अ	आ	इ	ई	उ	ऊ	ऋ
అ	ఆ	ఇ	ఈ	ఉ	ఊ	ఋ
ॠ			ए	ए	ऐ	ओ
ౠ			ఎ	ఏ	ఐ	ఓ
औ	अं	अः				
ఔ	అం	అః				

इन स्वरो में जो चिह्न दिया है वो

ఇన్ స్వరోం మె జో చిహ్న దియా హై వో

तेलुगु वर्णमाला में पाये जाते हैं । इसमें

తెలుగు వర్ణమాలా మె పాయె జాతె హై. ఇస్‌మె

ऋ (ఋ) (स्वर) वर्ण तेलुगु में 'रु' जैसे

ఋ (ऋ) వర్ణ్ తెలుగు మె (రు) జైసె

उच्चारण करते है

ఉచ్చారణ్ కర్‌తె హై

(3) పై వర్ణమాలలోని ఏవైతే చిహ్నము గుర్తు ఉన్నవో అవి తెలుగు వర్ణమాలలో ఉపయోగించబడుతున్నవి. ఇందులో (ఋ) అను అచ్చు అటు హిందీలోను ఇటు తెలుగులోను రెండింటిలో ఉపయోగించబడుతున్నది.

ॠ (ౠ) र्, रू के बीच का शब्द है ।

ౠ (ॠ) ర్, రూ కె బీచ్ కా శబ్ద్ హై

यह दीर्घ मूर्धन्य स्वर है । तेलुगु

యహ్ దీర్ఘ్ మూర్ధన్య స్వర్ హై. తెలుగు

में भी यह वर्ण कम प्रयोग होता है ।

మె భీ యహ్ వర్ణ్ కమ్ ప్రయోగ్ హోతా హై ।

(ౠ) అను అచ్చు హిందీలో र्, रू మధ్యగల శబ్దము. ఇది దీర్ఘ మూర్ధన్య స్వరము. తెలుగులో కూడా ఈ అచ్చు చాలా తక్కువగా ఉపయోగిస్తారు.

लु (ఌ) लू (ౡ) का प्रयोग आजकल तेलुगु

లు (ఌ) లూ (ౡ) కా ప్రయోగ్ ఆజ్‌కల్ తెలుగు

मे भी कम हो गया है । ये वर्ण

మే భీ కమ్ హో గయా హై. యె వర్ణ్

हिन्दी में नही हैं ।

హిందీ మె నహీ హైఁ.

इनके उच्चारण लु, लू के समान है ।

ఇన్ కె ఉచ్చారణ్ లు, లూ కె సమాన్ హైఁ.

ये स्वर 'ला' जैसा स्वर देते हैं ।

యె స్వర్ 'లా' జైసా స్వర్ దేతే హైఁ.

(ఌ) लु (ౡ) (लू) యొక్క ప్రయోగము తెలుగులో చాలా తక్కువ సందర్భాలలో ఉపయోగింపబడుచున్నది. ఈ అచ్చు హిందీలో లేదు. దీని ఉచ్చారణ హిందీలో (लु, लू) తో సమానము. అచ్చు పరంగా లేకపోయినప్పటికి దీనిని (ल) గుణింతములో ఉపయోగించటం జరుగుతుంది.

(4) स्वर मे ह्रस्व उच्चारण

ए (ఎ) ए (ఏ) ओ (ఒ) ओ (ఓ)

इन दोनो वर्णों के स्थान पर

ఇన్ దోనోం వర్ణోం కె స్థాన్ పర్

हिन्दी में एक वर्ण ही प्रयोग होता है ।

హిందీ మె ఏక్ వర్ణ్ హీ ప్రయోగ్ హోతా హై ।

తెలుగులోని రెండు అచ్చులకు ए (ఎ) ए (ఏ) ओ (ఒ) ओ (ఓ) ఒకే విధమైన ఉచ్చారణ ఉండటం వలన ఒక్క వర్ణమే హిందీలో ప్రయోగించడం జరుగుతుంది.

व्यंजन (వ్యంజన్)

హల్లులు (हल्लुलु)

क	ख	ग	घ	ङ	चँ	च	छ
క	ఖ	ఉ	ఘ	ఙ	చ	చ	ఛ
ज	जँ	झ	ञ	ट	ठ		
జ	జ	ఝ	ఞ	ట	ఠ		
ड	ढ	ण	त	थ	द	ध	
డ	ఢ	ణ	త	థ	ద	ధ	
न	प	फ	ब	भ	म		
న	ప	ఫ	బ	భ	మ		
य	र	(र)	ल	(ळ)			
య	ర	ఱ	ల	ళ			
व	श	ष	स	ह	क्ष		
వ	శ	ష	స	హ	క్ష		

बारह खडी (గుణింతములు)

బారహ్ ఖడీ – गुणिंतमुलु

क	का	कि	की	कु	कू	कृ	के	कै	को	कौ	कं	कः
క	కా	కి	కీ	కు	కూ	కృ	కే	కై	కో	కౌ	కం	కః
ख	खा	खि	खी	खु	खू	खृ	खे	खै	खो	खौ	खं	खः
ఖ	ఖా	ఖి	ఖీ	ఖు	ఖూ	ఖృ	ఖే	ఖై	ఖో	ఖౌ	ఖం	ఖః
ग	गा	गि	गी	गु	गू	गृ	गे	गै	गो	गौ	गं	गः
గ	గా	గి	గీ	గు	గూ	గృ	గే	గై	గో	గౌ	గం	గః
घ	घा	घि	घी	घु	घू	घृ	घे	घै	घो	घौ	घं	घः
ఘ	ఘా	ఘి	ఘీ	ఘు	ఘూ	ఘృ	ఘే	ఘై	ఘో	ఘౌ	ఘం	ఘః
च	चा	चि	ची	चु	चू	चृ	चे	चै	चो	चौ	चं	चः
చ	చా	చి	చీ	చు	చూ	చృ	చే	చై	చో	చౌ	చం	చః
छ	छा	छि	छी	छु	छू	छृ	छे	छै	छो	छौ	छं	छः
ఛ	ఛా	ఛి	ఛీ	ఛు	ఛూ	ఛృ	ఛే	ఛై	ఛో	ఛౌ	ఛం	ఛః
ज	जा	जि	जी	जु	जू	जृ	जे	जै	जो	जौ	जं	जः
జ	జా	జి	జీ	జు	జూ	జృ	జే	జై	జో	జౌ	జం	జః
झ	झा	झि	झी	झु	झू	झृ	झे	झै	झो	झौ	झं	झः
ఝ	ఝా	ఝి	ఝీ	ఝు	ఝూ	ఝృ	ఝే	ఝై	ఝో	ఝౌ	ఝం	ఝః
ट	टा	टि	टी	टु	टू	टृ	टे	टै	टो	टौ	टं	टः
ట	టా	టి	టీ	టు	టూ	టృ	టే	టై	టో	టౌ	టం	టః
ठ	ठा	ठि	ठी	ठु	ठू	ठृ	ठे	ठै	ठो	ठौ	ठं	ठः
ఠ	ఠా	ఠి	ఠీ	ఠు	ఠూ	ఠృ	ఠే	ఠై	ఠో	ఠౌ	ఠం	ఠః
ड	डा	डि	डी	डु	डू	डृ	डे	डै	डो	डौ	डं	डः
డ	డా	డి	డీ	డు	డూ	డృ	డే	డై	డో	డౌ	డం	డః

ढ	ढा	ढि	ढी	ढु	ढू	ढृ	ढे	ढै	ढो	ढौ
ఢ	ఢా	ఢి	ఢీ	ఢు	ఢూ	ఢృ	ఢే	ఢై	ఢో	ఢౌ
ण	णा	णि	णी	णु	णू	णृ	णे	णै	णो	णौ
ణ	ణా	ణి	ణీ	ణు	ణూ	ణృ	ణే	ణై	ణో	ణౌ
त	ता	ति	ती	तु	तू	तृ	ते	तै	तो	तौ
త	తా	తి	తీ	తు	తూ	తృ	తే	తై	తో	తౌ
थ	था	थि	थी	थु	थू	थृ	थे	थै	थो	थौ
థ	థా	థి	థీ	థు	థూ	థృ	థే	థై	థో	థౌ
द	दा	दि	दी	दु	दू	दृ	दे	दै	दो	दौ
ద	దా	ది	దీ	దు	దూ	దృ	దే	దై	దో	దౌ
ध	धा	धि	धी	धु	धू	धृ	धे	धै	धो	धौ
ధ	ధా	ధి	ధీ	ధు	ధూ	ధృ	ధే	ధై	ధో	ధౌ
न	ना	नि	नी	नु	नू	नृ	ने	नै	नो	नौ
న	నా	ని	నీ	ను	నూ	నృ	నే	నై	నో	నౌ
प	पा	पि	पी	पु	पू	पृ	पे	पै	पो	पौ
ప	పా	పి	పీ	పు	పూ	పృ	పే	పై	పో	పౌ
फ	फा	फि	फी	फु	फू	फृ	फे	फै	फो	फौ
ఫ	ఫా	ఫి	ఫీ	ఫు	ఫూ	ఫృ	ఫే	ఫై	ఫో	ఫౌ
ब	बा	बि	बी	बु	बू	बृ	बे	बै	बो	बौ
బ	బా	బి	బీ	బు	బూ	బృ	బే	బై	బో	బౌ
भ	भा	भि	भी	भु	भू	भृ	भे	भै	भो	भौ
భ	భా	భి	భీ	భు	భూ	భృ	భే	భై	భో	భౌ
म	मा	मि	मी	मु	मू	मृ	मे	मै	मो	मौ
మ	మా	మి	మీ	ము	మూ	మృ	మే	మై	మో	మౌ
य	या	यि	यी	यु	यू	यृ	ये	यै	यो	यौ
య	యా	యి	యీ	యు	యూ	యృ	యే	యై	యో	యౌ

र	रा	रि	री	रु	रू	रृ	रे	रै	रो	रौ	रं	रः
ర	రా	రి	రీ	రు	రూ	రృ	రే	రై	రో	రౌ	రం	రః
ल	ला	लि	ली	लु	लू	लृ	ले	लै	लो	लौ	लं	लः
ల	లా	లి	లీ	లు	లూ	లృ	లే	లై	లో	లౌ	లం	లః
व	वा	वि	वी	वु	वू	वृ	वे	वै	वो	वौ	वं	वः
వ	వా	వి	వీ	వు	వూ	వృ	వే	వై	వో	వౌ	వం	వః
श	शा	शि	शी	शु	शू	शृ	शे	शै	शो	शौ	शं	शः
శ	శా	శి	శీ	శు	శూ	శృ	శే	శై	శో	శౌ	శం	శః
ष	षा	षि	षी	षु	षू	षृ	षे	षै	षो	षौ	षं	षः
ష	షా	షి	షీ	షు	షూ	షృ	షే	షై	షో	షౌ	షం	షః
स	सा	सि	सी	सु	सू	सृ	से	सै	सो	सौ	सं	सः
స	సా	సి	సీ	సు	సూ	సృ	సే	సై	సో	సౌ	సం	సః
ह	हा	हि	ही	हु	हू	हृ	हे	है	हो	हौ	हं	हः
హ	హా	హి	హీ	హు	హూ	హృ	హే	హై	హో	హౌ	హం	హః
क्ष	क्षा	क्षि	क्षी	क्षु	क्षू	क्षृ	क्षे	क्षै	क्षो	क्षौ	क्षं	क्षः
క్ష	క్షా	క్షి	క్షీ	క్షు	క్షూ	క్షృ	క్షే	క్షై	క్షో	క్షౌ	క్షం	క్షః

संयुक्ताक्षर - సంయుక్తాక్షరములు
సంయుక్తాక్షర్ - सम्युक्ताक्षरमुलु

क् + र	–	क्र	–	క్ర	క్ + ర
क् + न	–	क्न	–	క్న	క్ + న
क् + ल	–	क्ल	–	క్ల	క్ + ల
ग् + व	–	ग्व	–	గ్వ	గ్ + వ
ग् + म	–	ग्म	–	గ్మ	గ్ + మ
ग् + य	–	ग्य	–	గ్య	గ్ + య

च् + य	–	च्य	–	చ్య	చ్ + య
च् + ल	–	च्ल	–	చ్ల	చ్ + ల
च् + म	–	च्म	–	చ్మ	చ్ + మ
ज् + र	–	ज्र	–	జ్ర	జ్ + ర
ज् + व	–	ज्व	–	జ్వ	జ్ + వ
ज् + य	–	ज्य	–	జ్య	జ్ + య
त् + न	–	त्न	–	త్న	త్ + న
त् + प	–	त्प	–	త్ప	త్ + ప
श् + च	–	श्च	–	శ్చ	శ్ + చ
श् + व	–	श्व	–	శ్వ	శ్ + వ
प् + र	–	प्र	–	ప్ర	ప్ + ర
ह् + ल	–	ह्ल	–	హ్ల	హ్ + ల

क्रियाँए - క్రియలు
క్రియాఀయె - क्रियलु

चलना	చల్‌నా	=	నడచుట	नडचुटा
उठना	ఉఠ్‌నా	=	లేచుట	लेचुटा
दौडना	దౌడ్‌నా	=	పరుగెత్తుట	परुगेत्तुटा
बैठना	బైఠ్‌నా	=	కూర్చుండుట	कूर्चुंडुटा
लाना	లానా	=	తీసుకొనివచ్చుట	तीसुकोनि वच्चुटा
गाना	గానా	=	పాడుట	पाडुटा
पहनना	పహన్‌నా	=	ధరించుట	धरिंचुटा
मारना	మార్‌నా	=	కొట్టుట	कोट्टुटा
देना	దేనా	=	ఇచ్చుట	इच्चुटा
निकालना	నికాల్‌నా	=	తీసివేయుట	तीसिवेयुटा

मार डालना	మార్ డాల్‌నా	= చంపివేయుట	चंपिवेयुटा
लेना	లేనా	= తీసుకొనుట	तीसुकोनुटा
करना	కర్‌నా	= చేయుట	चेयुटा
चाहना	చాహ్‌నా	= కోరుట	कोरुटा
बेचना	బేచ్‌నా	= అమ్ముట	अम्मुटा
भेजना	భేజ్‌నా	= పంపుట	पंपुटा
बुलाना	బులానా	= పిలుచుట	पिलुचुटा
प्यार करना	ప్యార్ కర్‌నా	= ప్రేమించుట	प्रेमिंचुटा
नाचना	నాచ్‌నా	= నృత్యము చేయుట	नृत्यमु चेयुटा
पूछना	పూఛ్‌నా	= అడుగుట	अडुगुटा
याद करना	యాద్ కర్‌నా	= జ్ఞాపకము చేయుట	ज्ञापकमुचेयुटा
बातचीत करना	బాత్‌చీత్‌కర్‌నా	= మాటలాడుట	माटलाडुटा
खाना	ఖానా	= తినుట	तिनुटा
बोलना	బోల్‌నా	= చెప్పుట	चेप्पुटा
जागना	జాగ్‌నా	= మేల్కొనుట	मेल्कोनुटा

व्यंजन और संज्ञाएं
వ్యంజనములు - సంజ్ఞలు (व्यंजनमुलु–संज्ञलु)

హల్లుల, వత్తులు మరియు గుర్తులు (हल्लुल, वत्तुलु मरियु गुर्तुलु)

1. क	క	(क)	్క	అక్క	(अक्क)	(बड़ी बहन) బడీ బహన్
2. त	త	(त)	్త	అత్త	(अत्त)	(सास) సాస్

3.	न	న	(न्)	్న	అన్న	(अन्न)	(बड़ा भाई) బడే భాయీ
4.	र	ర	(्र)	్ర	చక్రము	(चक्रमु)	(पहिया) పహియా
5.	व	వ	(व्)	్వ	కవ్వము	(कव्वमु)	(मथिनी) మథినీ
6.	म	మ	(म्)	్మ	అమ్మ	(अम्म)	(माँ) మా
7.	ल	ల	(ल्)	్ల	పిల్లి	(पिल्लि)	(बिल्ली) బిల్లీ
8.	य	య	(य्)	్య	అయ్య	(अय्य)	(बाबूजी) బాబూజీ

सर्वनाम
సర్వనామములు (सर्वनाममुलु)

वह	(వహ్)	అది, అతడు, ఆమె, ఆ	(अदि, अतडु, आमे, आ)
मै	(మై)	నేను	(नेनु)
आप	(ఆప్)	తమరు	(तमरु)
तुम	(తుమ్)	మీరు	(मीरु)
हम	(హమ్)	మేము	(मेमु), మనము (मनमु)
यह	(యహ్)	ఇది, ఇతడు, ఈమె, ఈ	(इदि, इतडु, ईमे, ई)
तू	(తూ)	నువ్వు/నీవు	(नुव्वु/नीवु)

సర్వనామముల విభక్తులు

తనని గురించి చెప్పేది ఉత్తమ పురుషము, ఎదుటి వారి గురించి చెప్పేది మధ్యమ పురుషము, అన్యులను గురించి చెప్పేది ప్రథమ పురుషము.

	ప్రథమా విభక్తి (కర్తృకారకము)		ద్వితీయా విభక్తి (కర్మకారకము)	
	ఏకవచనము	బహువచనము	ఏకవచనము	బహువచనము
ఉత్తమ పురుషము	मैं మైం मैं ने మైం నే నేను	हम హమ్ हम ने హమ్ నే మేము మనము	मुझे ముఝే मुझ को ముఝ్‌కో నన్ను	हमें హమేం हम को హమ్‌కో మమ్ము
మధ్యమ పురుషము	तु, तूने తూ, తూనే నీవు तुम, तुमने తుమ్, తుమ్‌నే మీరు	तुम తుమ్ तुम ने తుమ్‌నే మీరందరు	तुझे తుఝే तुझको తుఝ్‌కో तुम्हें తుమ్‌హేం तुम को తుమ్‌కో నిన్ను, మిమ్ము	तुम्हें తుమ్‌హేం तुमको తుమ్‌కో మిమ్ము

	ప్రథమా విభక్తి		ద్వితీయా విభక్తి	
	ఏకవచనము	బహువచనము	ఏకవచనము	బహువచనము
ప్రథమ పురుషము	वह వహ్ उस ने ఉస్ నే అతను ఆమె అది	वे వే उन्होने ఉన్ హోఁనే వారు	उसे ఉసే उसको ఉస్ కో వానిని ఆమెను దానిని	उन्हें ఉన్హేఁ उनको ఉన్ కో వారిని

	తృతీయ విభక్తి		చతుర్థీ విభక్తి	
	ఏకవచనము	బహువచనము	ఏకవచనము	బహువచనము
ఉత్తమ పురుషము	मुझसे ముఝ్సే నాచేత	हम से హమ్ సే మాచేత	मेरे लिये మేరే లియే मेरे वास्ते మేరే వాస్తే నా కొఱకు	हमारे लिये హమారే లియే हमारे वास्ते హమారే వాస్తే మా కొఱకు
మధ్యమ పురుషము	तुझ से తుఝ్ సే तुम से తుమ్సే నీచేత	तुम से తుమ్ సే आप से ఆప్ సే మీచేత	तेरे लिये తేరే లియే तेरे वास्ते తేరే వాస్తే तुम्हारे लिये తుమ్హారేలియే నీ కొఱకు	तुम्हारे लिये తుమ్హారేలియే तुम्हारे वास्ते తుమ్హారే వాస్తే आप के लिये ఆప్కేలియే మీ కొఱకు

	ఏకవచనము	బహువచనము	ఏకవచనము	బహువచనము
ప్రథమ పురుషము	उस से ఉస్ సే వానిచేత ఆమెచేత	उन से ఉన్ సే వారిచేత	उस के लिये ఉస్ కే లియే उसके वास्ते ఉస్‌కే వాస్తే వానికొఱకు ఆమె కొఱకు దాని కొఱకు	उन के लिये ఉన్ కే లియే उनके वास्ते ఉన్ కే వాస్తే వారికొరకు వారికొరకు

	పంచమీ విభక్తి		షష్ఠీ విభక్తి	
	ఏకవచనము	బహువచనము	ఏకవచనము	బహువచనము
ఉత్తమ పురుషము	मुझ से ముఝ్ సే నా కంటే నా వలన	हम से హమ్ సే మన కంటే మన వలన	मेरा మేరా मेरे మేరే मेरी మేరీ నా యొక్క	हमारा హమారా हमारे హమారే हमारी హమారీ మా యొక్క
మధ్యమ పురుషము	तुझ से తుఝ్‌సే మీ కంటే	तुम से తుమ్ సే మీకంటే	तेरा, तेरे तेरी తేరా. తేరే	तुमहारा తుమ్‌హారా तुम्हारे

	మీ వలన	మీ వలన	తేరీ నీ యొక్క మీ యొక్క	తుమ్‌హారే तुम्हारी తుమ్‌హారీ
ప్రథమ పురుషము	उस से ఉస్ సే వానికంటే వలన ఆమెకంటే వలన దానికంటే వలన	उन से ఉన్ సే వారికంటే వలన వాటికంటే వలన	उसका ఉస్‌కా उसकी ఉస్‌కీ उसके ఉస్‌కే అతనియొక్క ఆమెయొక్క దానియొక్క	उनका ఉన్ కా उनकी ఉన్‌కీ उनके ఉన్‌కే వారియొక్క వాటియొక్క

	సప్తమీ విభక్తి		సప్తమీ విభక్తి (ప్రథమ పురుష)	
	ఏకవచనము	**బహువచనము**	**ఏకవచనము**	**బహువచనము**
ఉత్తమ పురుషము	मुझ मे ముఝ్ మేం నాలో मुझपर ముఝ్‌పర్ నామీద	हम में హమ్‌మేం మాలో हम पर హమ్‌పర్ మామీద	उस में ఉస్‌మేం అతనిలో ఆమెలో దానిలో उस पर ఉస్ పర్ దాని మీద	उन में ఉన్‌మేం వారిలో उन पर ఉన్‌పర్ వారి మీద వాటి మీద

మధ్యమ పురుషము	तुझ मे తుఝ్‌మేం నీలో तुझ पर తుఝ్‌పర్ నీ మీద तुम मे తుమ్ మేం నీలో तुम पर తుమ్ పర్ నీ మీద	तुम मे తుమ్ మేం మీలో तुम पर తుమ్‌పర్ మీ మీద	

తెలుగులో (వద్దు, కూడదు, రాదు, లేదు)
वद्दु, कूडदू, रादु, लेदु అనునవి వ్యతిరేకార్థములో ప్రయోగించబడతాయి

ఆవో	(आओ)	(रा)	(రా)
మత్ ఆవో	(मत आओ)	(रावद्दु)	(రావద్దు)
ఆనా చాహియే	(आना चाहिए)	(रावलेनु)	(రావలెను)
నహీ ఆనా చాహియే	(नही आना चाहिए)	(राकूडदु)	(రాకూడదు)

कलम् मेरे पास है । — కలమ్ మేరే పాస్ హై।
(कलमु ना दग्गर उन्नदि) — కలము నా దగ్గర ఉన్నది.

कलम् मेरे पास नही है । — కలమ్ మేరే పాస్ నహీ హై।
(कलमु ना दग्गर लेदु) — కలము నా దగ్గర లేదు.

తెలుగులో రెండు రకాలైన 'ర' లున్నాయి. అవి "ర, ఱ". 'ఱ' అనునది తెలుగు వాడుకలో చాలా తక్కువగా ఉన్నది

ఱేడు	रेडु	राजु	రాజు
రజని	रजनि	रजनि	రజని
చెఱకు	चेरकु	गन्ना	గన్నా

తెలుగులో ప్రతి పదం ఎలా ఉంటే అలానే పలకాలి. హిందీలో మాత్రం పదాలన్నీ సందర్భాన్నిబట్టి చదవాలి.

ఉదాహరణ : రామ, రామ్. ఇవి రెండు విధములుగా ఉచ్ఛరింపబడుతాయి. కానీ ఆ రెండు పదములకు హిందీలో ఒకే పదములు రాస్తారు. ఉదా : राम. దీన్ని రామ్ కానీ రామ కానీ సందర్భాన్ని తగినట్టు ప్రయోగించాలి.

ఇక్కడ (इक्कड) 'ड' का उच्चारण अजन्त होना चहिए

షరీఫ్	षरीफ	इसमे	'फ्'	हलन्त	है ।
వెన్న	वेन्न	इसमे	'न'	अजन्त	है ।
కర్నూల్	कर्नूल्	इसमे	'ल्'	हलन्त	है ।
పటిక	पटिक	इसमे	'क'	अजन्त	है ।
నమస్కారమ్	नमस्कारम्	इसमे	'म्'	हलन्त	है ।

సంబంధార్థకములు
सम्बन्ध - वाचक
(సంబంధ - వాచక్)

जैसे	జైసే	ఎట్లు ?
जो	జో	ఎవరు ?
जहाँ	జహాౕ	ఎక్కడ ?
जिन से	జిన్ సే	ఎవరి నుండి, ఎవరి వలన
जिस में	జిస్ మే	దేనిలో ?
जिस के	జిస్ కే	ఎవరి యొక్క ?
जब	జబ్	ఎప్పుడు ?
जितने	జిత్‌నే	ఎన్ని ? ఎంత ?
ज्यों	జ్యోం	ఎప్పుడు ?

दिन - वार (వారముల పేర్లు)

इतवार	ఇత్‌వార్	= ఆదివారము	आदिवारमु
सोमवार	సోమవార్	= సోమవారము	सोमवारमु
मगलवार	మంగల్‌వార్	= మంగళవారము	मंगलवारमु
बुधवार	బుధవార్	= బుధవారము	बुधवारमु
गुरुवार	గురువార్	= గురువారము	गुरुवारमु
शुक्रवार	శుక్రవార్	= శుక్రవారము	शुक्रवारमु
शनिवार	శనివార్	= శనివారము	शनिवारमु

ప్రశ్నార్థకములు

क्या	క్యా	ఏమి ?
कौन	కౌన్	ఏది ? ఎవరు ?
कैसा	కైసా	ఎట్లు ?
क्यों	క్యోం	ఎందుకు ?
कौन सा	కౌన్ సా.	ఏ ?
कितना	కిత్‌నా	ఎంత ?
कितने	కిత్‌నే	ఎన్ని
कहाँ	కహాఁ	ఎక్కడ ?
कब	కబ్	ఎప్పుడు ?

विभक्तियाँ - విభక్తులు

విభక్తియా - विभक्तुलु

'ने' प्रथमा विभक्ति	डु, मु, वु, लु
ప్రథమా విభక్తి	డు, ము, వు, లు

हे, अरे, ओरी, ओसी	ओ, ओरी, ओसी, एमंडि
संबोधना प्रथमा विभक्ति	
సంబోధనా ప్రథమా విభక్తి	ఓ, ఓరీ, ఓసీ, ఏమండి

'को' द्वितीया विभक्ति ద్వితీయా విభక్తి	कि, कु, नि, नु, गुरिंचि కి, కు, ని, ను, గురించి
'से' तृतीया विभक्ति తృతీయా విభక్తి	चेत, चे, तोडा, तो చేత, చే, తోడా, తో
'के लिये', 'के वास्ते' चतुर्थी विभक्ति చతుర్థీ విభక్తి	कोरकु, कै కొరకు, కై
'से' पचमी विभक्ति పంచమీ విభక్తి	वलना, नुंडि, कंटे వలన, నుండి, కంటె
'का', 'के', 'की', षष्ठी विभक्ति షష్ఠీ విభక్తి	योक्का యొక్క
मे, पर सप्तमी विभक्ति సప్తమీ విభక్తి	लो, लोपल, मीदा, पैना లో, లోపల, మీద, పైన

रंग
(రంగ్) రంగులు

काला	నలుపు
नीला	నీలము
पीला	పసుపు రంగు
भूरा	బూడిద రంగు
सफेद	తెలుపు రంగు
बैंगनी	వంగ రంగు
नारंगी	నారింజ రంగు
हरा	ఆకుపచ్చ రంగు
गेरूआ, काषाय	కాషాయ రంగు

अंक – (అంక్)
అంకెలు (अंक)

एक	ఏక్	ఒకటి	1
दो	దో	రెండు	2
तीन	తీన్	మూడు	3
चार	చార్	నాలుగు	4
पाँच	పాంచ్	ఐదు	5
छे	ఛే (	ఆరు	6
सात	సాత్	ఏడు	7
आठ	ఆఠ్	ఎనిమిది	8
नौ	నౌ	తొమ్మిది	9
दस	దస్	పది	10
ग्यारह	గ్యారహ్	పదకొండు	11
बारह	బారహ్	పన్నెండు	12
तेरह	తేరహ్	పదమూడు	13
चौदह	చౌదహ్	పద్నాలుగు	14
पन्द्रह	పంద్రహ్	పదిహేను	15
सोलह	సోలహ్	పదహారు	16
सत्रह	సత్రహ్	పదిహేడు	17
अठारह	అఠారహ్	పద్దెనిమిది	18
उन्नीस	ఉన్నీస్	పంతొమ్మిది	19
बीस	బీస్	ఇరవై	20
इक्कीस	ఇక్కీస్	ఇరవై ఒకటి	21
बाईस	బాఈస్	ఇరవై రెండు	22

तेईस	తేఈస్	ఇరవై మూడు	23
चौबीस	చౌబీస్	ఇరవై నాలుగు	24
पच्चीस	పచ్చీస్	ఇరవై ఐదు	25
छब्बीस	ఛబ్బీస్	ఇరవై ఆరు	26
सत्ताईस	సత్తాఈస్	ఇరవై ఏడు	27
अट्ठाईस	అఠాఈస్	ఇరవై ఎనిమిది	28
उनतीस	ఉన్‌తీస్	ఇరవై తొమ్మిది	29
तीस	తీస్	ముప్పది	30
इकतीस	ఇక్‌తీస్	ముప్పది ఒకటి	31
बत्तीस	బత్తీస్	ముప్పది రెండు	32
तैंतीस	తైంతీస్	ముప్పది మూడు	33
चौंतीस	చౌంతీస్	ముప్పది నాలుగు	34
पैंतीस	పైంతీస్	ముప్పది ఐదు	35
छत्तीस	ఛత్తీస్	ముప్పది ఆరు	36
सैंतीस	సైంతీస్	ముప్పది ఏడు	37
अड़तीस	అడ్‌తీస్	ముప్పది ఎనిమిది	38
उनचालीस	ఉన్‌చాలీస్	ముప్పది తొమ్మిది	39
चालीस	చాలీస్	నలుబది	40
इकतालीस	ఇక్‌తాలీస్	నలుబది ఒకటి	41
बयालीस	బయాలీస్	నలుబది రెండు	42
तैंतालीस	తైంతాలీస్	నలుబది మూడు	43
चवालीस	చవాలీస్	నలుబది నాలుగు	44
पैंतालीस	పైంతాలీస్	నలుబది ఐదు	45
छियालीस	ఛియాలీస్	నలుబది ఆరు	46
सैतालीस	సైంతాలీస్	నలుబది ఏడు	47

अड़तालीस	అడ్‌తాలీస్	నలుబది ఎనిమిది	48
उनचास	ఉన్‌చాస్	నలుబది తొమ్మిది	49
पचास	పచాస్	ఏభై	50
इक्कावन	ఇక్కావన్	ఏబది ఒకటి	51
बावन	బావన్	ఏబది రెండు	52
तिरपन	తిరపన్	ఏబది మూడు	53
चौवन	చౌవన్	ఏబది నాలుగు	54
पचपन	పచ్‌పన్	ఏబది ఐదు	55
छप्पन	ఛప్పన్	ఏబది ఆరు	56
सत्तावन	సత్తావన్	ఏబది ఏడు	57
अट्ठावन	అట్ఠావన్	ఏబది ఎనిమిది	58
उनसठ	ఉన్‌సఠ్	ఏబది తొమ్మిది	59
साठ	సాఠ్	అరవై	60
इकसठ	ఇక్‌సఠ్	అరువది ఒకటి	61
बासठ	బాసఠ్	అరువది రెండు	62
तिरसठ	తిర్‌సఠ్	అరువది మూడు	63
चौंसठ	చౌంసఠ్	అరువది నాలుగు	64
पैंसठ	పైంసఠ్	అరువది ఐదు	65
छियासठ	ఛియాసఠ్	అరువది ఆరు	66
सड़सठ	సడ్‌సఠ్	అరువది ఏడు	67
अड़सठ	అడ్‌సఠ్	అరువది ఎనిమిది	68
उनहत्तर	ఉన్‌హత్తర్	అరువది తొమ్మిది	69
सत्तर	సత్తర్	డెబ్బై	70
इकहत्तर	ఇక్‌హత్తర్	డెబ్బది ఒకటి	71
बहत्तर	బహత్తర్	డెబ్బది రెండు	72

तिहत्तर	తిహత్తర్	డెబ్బది మూడు	73
चौहत्तर	చౌహత్తర్	డెబ్బది నాలుగు	74
पचहत्तर	పచ్‌హత్తర్	డెబ్బది ఐదు	75
छिहत्तर	ఛిహత్తర్	డెబ్బది ఆరు	76
सतहत्तर	సత్‌హత్తర్	డెబ్బది ఏడు	77
अठहत्तर	అఠ్‌హత్తర్	డెబ్బది ఎనిమిది	78
उन्यासी	ఉన్యాసీ	డెబ్బది తొమ్మిది	79
अस्सी	అస్సీ	ఎనుబది	80
इक्यासी	ఇక్యాసీ	ఎనుబది ఒకటి	81
बयासी	బయాసీ	ఎనుబది రెండు	82
तिरासी	తిరాసీ	ఎనుబది మూడు	83
चौरासी	చౌరాసీ	ఎనుబది నాలుగు	84
पचासी	పచాసీ	ఎనుబది ఐదు	85
छियासी	ఛియాసీ	ఎనుబది ఆరు	86
सत्तासी	సత్తాసీ	ఎనుబది ఏడు	87
अठासी	అఠాసీ	ఎనుబది ఎనిమిది	88
नवासी	నవాసీ	ఎనుబది తొమ్మిది	89
नब्बे	నబ్బే	తొంభై	90
इक्कानवे	ఇక్కాన్వే	తొంభై ఒకటి	91
बानवे	బాన్వే	తొంభై రెండు	92
तिरानवे	తిరాన్వే	తొంభై మూడు	93
चौरानवे	చౌరాన్వే	తొంభై నాలుగు	94
पचानवे	పచాన్వే	తొంభై ఐదు	95
छियानवे	ఛియాన్వే	తొంభై ఆరు	96
सत्तानवे	సత్తాన్వే	తొంభై ఏడు	97

अदठानवे	అట్ఠానవే	తొంభై ఎనిమిది	98
निन्यानवे	నిన్యానవే	తొంభై తొమ్మిది	99
सौ	సౌ	వంద	100
हजार	హజార్	వేయి	1,000
दस हजार	దస్ హజార్	పదివేలు	10,000
लाख	లాఖ్	లక్ష	1,00,000
दस लाख	దస్ లాఖ్	పది లక్షలు	10,00,000
करोड़	కరోడ్	కోటి	1,00,00,000
अरब	అరబ్	వంద కోట్లు	1,00,00,00,000
साढे पाँच	సాఢే పాంచ్	ఐదున్నర	$5^1/_2$
पौने	పౌనే	ముప్పాతిక	$^3/_4$
पौने दो	పౌనే దో	పావు తక్కువ రెండు	$1^3/_4$
पौने तीन	పౌనే తీన్	పావు తక్కువ మూడు	$2^3/_4$
पौने चार	పౌనే చార్	పావు తక్కువ నాలుగు	$3^3/_4$
पौने पाँच	పౌనే పాంచ్	పావు తక్కువ ఐదు	$4^3/_4$
एक तिहाई भाग	ఏక్ తిహాఈ భాగ్	మూడులో ఒకటవ వంతు	$^1/_3$
दो तिहाई भाग	దో తిహాఈ భాగ్	మూడులో రెండు వంతులు	$^2/_3$

హిందీ అంకెలు

1	-	१	6	-	६
2	-	२	7	-	७
3	-	३	8	-	८
4	-	४	9	-	९
5	-	५	10	-	१०

20	-	२0	60	-	६0
30	-	३0	70	-	७0
40	-	४0	80	-	८0
50	-	५0	90	-	९0
			100	-	१00

एक	(ఏక్)	ఒకటి	(ओकटि)
सवा एक	(సవా ఏక్)	ఒకటింబావు	(ओकटिंपावु)
डेढ़	(డేఢ్)	ఒకటిన్నర	(ओकटिन्नर)
पौने दो	(పౌనే దో)	పావు తక్కువ రెండు	(पावु तक्कुव रेंडु)
दो	(దో)	రెండు	(रेंडु)
सवा दो	(సవా దో)	రెండుంబావు	(रेंडुंपावु)
ढ़ाई	(ఢాఈ,	రెండున్నర	(रेंडुन्नर)
अढाई	అఢాయీ)		
पौने तीन	(పౌనే తీన్)	పావు తక్కువ మూడు	(पावु तक्कुव मूडु)
तीन	(తీన్)	మూడు	(मूडु)
पाव	(పావ్)	పావు	(पावु)
आधा	(ఆధా)	అర్థ	(अर्थ)

రెండక్షరముల పదములు
दो अक्षर के पद (దో అక్షర్ కే పద్)

आधा	ఆధా	సగము
अच्छा	అచ్ఛా	మంచిది
अक्स	అక్స్	ప్రతిబింబము
आप	ఆప్	తమరు
आख्या	ఆఖ్యా	పేరు

एक	ఏక్	ఒకటి
आड	ఆడ్	చాటు, అడ్డము
औज	ఔజ్	ఉన్నతి, గొప్ప పదవి
और	ఔర్	మరియు
अंध	అంధ్	గ్రుడ్డి, వెర్రి, మదించిన
कब	కబ్	ఎప్పుడు
यह	యహ్	వీడు, ఈమె. ఇది, ఈ
कौन	కౌన్	ఎవరు
तुम	తుమ్	నీవు
रात	రాత్	రాత్రి
दिन	దిన్	పగలు
भाव	భావ్	భారము, వెల
तक	తక్	(అంత) వరకు
खुद	ఖుద్	స్వయముగా
नाम	నామ్	పేరు
हाथ	హాథ్	చెయ్యి
घर	ఘర్	ఇల్లు
बात	బాత్	మాట, విషయము
भात	భాత్	అన్నము
गाय	గాయ్	ఆవు
घोडा	ఘోడా	గుఱ్ఱము
दस	దస్	పది
नया	నయా	క్రొత్త
पर	పర్	పక్షి ఈక
फल	ఫల్	పండు
बात	బాత్	మాట

7. तीन अक्षर के पद – మూడక్షరముల పదములు
(తీన్ అక్షర్ కే పద్)

अनार	అనార్	=	దానిమ్మ	दानिम्म
आदमी	ఆద్‌మీ	=	మనిషి	मनिषि
इमली	ఇమలీ	=	చింతకాయ	चिंतकाय
ईश्वर	ఈశ్వర్	=	ఈశ్వరుడు	ईश्वरुडु
कुटिज	కుటిజ్	=	కుటీరము	कुटीरमु
एकड	ఎకడ్	=	ఎకరము	एकरमु
ऐनक	ఐనక్	=	కళ్ళజోడు	कल्लजोड्डु
ओखली	ఓఖలీ	=	రోలు	रोलु
औरत	ఔరత్	=	స్త్రీ	स्त्री
अंधेरा	అంధేరా	=	చీకటి	चीकटि
कलम	కలమ్	=	కలము	कलमु
कमल	కమల్	=	పద్మము	पद्ममु
खतम	ఖతమ్	=	పూర్తి	पूर्ति
गरीब	గరీబ్	=	పేద	पेद
टोकर	టోకర్	=	బుట్ట	बुट्ट
चमक	చమక్	=	మెరుపు	मेरुपु
जगत	జగత్	=	ప్రపంచము	प्रपंचमु
नमक	నమక్	=	ఉప్పు	उप्पु
अकड	అకడ్	=	గర్వము, దర్పము	गर्वमु, दर्पमु
आदमी	ఆద్‌మీ	=	మనిషి	मनिषि
आईना	ఆయీనా	=	అద్దము	अद्दमु
ईश्वर	ఈశ్వర్	=	ఈశ్వరుడు	ईश्वरुडु

उस्ताद	ఉస్తాద్	=	గురువు	गुरुवु
ऐनक	ఐనక్	=	కళ్ళజోడు	कळ्ळजोडु
ओंखला	ఓఖలా	=	రోలు	रोलु
औरत	ఔరత్	=	ఆడది, స్త్రీ	आडदि, स्त्री
अधेरा	అంధేరా	=	చీకటి	चीकटि
कमल	కమల్	=	పద్మము	पद्मम्‌मु
खतम	ఖతమ్	=	పూర్తి	पूर्ति
गरीब	గరీబ్	=	పేద	पेद
घमर	ఘమర్	=	డోలు	डोलु
जुलूस	జులూస్	=	ఉత్సవము	उत्सवमु
टोकनी	టోకనీ	=	బుట్ట. గంగాళము	बुट्ट, गंगाळमु
उस्ताद	ఉస్తాద్	=	గురువు	गुरुवु
डूबना	డూబ్‌నా	=	మునుగుట	मुनुगुट
ताकत	తాకత్	=	బలము	बलमु
दवात	దవాత్	=	సిరాబుడ్డి	सिरा बुड्डि
धनिया	ధనియా	=	కొత్తిమీర	कोत्तिमीर
नगर	నగర్	=	నగరము	नगरमु
पडना	పడ్‌నా	=	సంభవించు	संभविंचु
फिटन	ఫిటన్	=	గుఱ్ఱపు బండి	गुर्रपु बंडि
बालम	బాలమ్	=	ప్రియుడు	प्रियुडु
भासना	భాస్‌నా	=	ప్రకాశించుట	प्रकासिंचुट
निमीलित	నిమీలిత్	=	మూయబడిన	मूयबडिन
यकीन	యకీన్	=	నమ్మకము	नम्मकमु
रफल	రఫల్	=	వెచ్చని దుప్పటి. రగ్గు	वेच्चनि दुप्पटि, रग्गु

लाचार	లాచార్	=	విధిలేని, అసమర్ధుడు	विधिलेनि, असमर्धुडु
शरीर	శరీర్	=	శరీరము	शरीरमु
वजीर	వజీర్	=	మంత్రి	मत्रि
सबक	సబక్	=	పాఠము	पाठमु
हालत	హాలత్	=	పరిస్థితి	परिस्थिति
क्षत्राणी	క్షత్రాణీ	=	వీరనారి	वीरनारि
कपड़ा	కపడా	=	బట్ట	बट्ट
कमरा	కమ్రా	=	గది	गदि
कागज	కాగజ్	=	కాగితము	कागितमु
कीमत	కీమత్	=	వెల	वेल
किसान	కిసాన్	=	రైతు	रैतु
गागरी	గాగరీ	=	నీటి బిందె	नीटि बिंदे
चटाई	చటాయి	=	చాప	चाप
झगडा	ఝగడా	=	దెబ్బలాట	देब्बलाट
टुकड़ा	టుక్డా	=	ముక్క, తునక	मुक्क, तुनक
पतला	పత్‌లా	=	పల్చని, సన్నని	पल्चनि, सन्ननि
लायक	లాయక్	=	తగిన	तगिन
इनाम	ఇనామ్	=	బహుమానము	बहुमानमु
दावत	దావత్	=	విందు భోజనము	विंदुभोजनमु
दिक्कत	దిక్కత్	=	ఎదిరించు	एदिरिंचु
समुद्र	సముద్ర్	=	సముద్రము	समुद्रमु
आन्ध्र	ఆంధ్ర	=	ఆంధ్రము	आन्ध्रमु
दारिद्र्य	దారిద్ర్య	=	పేదరికము	पेदरिकमु
अल्नम	అల్నమ్	=	బహిరంగముగా	बहिरंगंगा

अल्हड़	అల్హడ్	=	నిజము, అల్లరి	निजमु, अल्लरि
अल्लाह	అల్లాహ్	=	దేవుడు, అల్లా	देवुड्डु, अल्ला
बख्तर	బఖ్తర్	=	కవచము	कवचमु
मुख्य	ముఖ్య్	=	ముఖ్యమైన	मुख्यमैन
नख्वाद	నఖ్వాద్	=	పిలువని	पिलुवनि
दुख्तर	దుఖ్తర్	=	కూతురు	कूतुरु
टक्कर	టక్కర్	=	ఢీకొను, నష్టం	डीकोनु, नष्टम
चिक्कट	చిక్కట్	=	మురికి గల	मुरिकिगल
त्योहार	త్యోహార్	=	పండుగ	पडुग
प्रतिमा	ప్రతిమా	=	రూపు	रूपु

మనోభావములు
मन के भाव (మన్ కే భావ్)

सुख	సుఖ్	సుఖము
रोना, रुलाई	రోనా, రులాయీ	ఏడ్పు
दुख	దు:ఖ్	దు:ఖము
हँसी	హంసీ	నవ్వు
गुस्सा	గుస్సా	కోపము
संतोष	సంతోష్	సంతోషము
आनंद, खुशी	ఆనంద్, ఖుశీ	ఆనందము
शोर	శోర్	గోల
खामोष	ఖామోష్	నిశ్శబ్దము
प्रेम	ప్రేమ్	ప్రేమ
धोखा, दगा	ధోఖా, దగా	మోసము
चुपचाप	చుప్ చాప్	మౌనము

घृणा	ఘృణా	ఏవగింపు
मित्रता, दोस्ती	మిత్రతా, దోస్తీ	స్నేహము
आशा	ఆశా	ఆశ
अनुमान	అనుమాన్	అనుమానము
हिम्मत	హిమ్మత్	ధైర్యము
वेग, तेज़	వేగ్, తేజ్	వేగము
विचार	విచార్	అభిప్రాయము
दया, करुणा	దయా, కరుణా	దయ
असूया	అసూయా	అసూయ
कोमलता	కోమలతా	మెత్తనిదనము
शोक	శోక్	శోకము
डर, भय	డర్, భయ్	భయము
आशंका, सन्देह	ఆశంకా, సందేహ్	సందేహము
उदास	ఉదాస్	విచారము
निडर	నిడర్	భయములేని

रिश्तेदार
రిశ్తేదార్ (బంధువులు)

అమ్మ/తల్లి	మాఁ/మాతా	मा/माता	तल्लि
నాన్న/తండ్రి	బాప్/పితా	बाप/पिता	नान्न/तड्रि
తమ్ముడు	ఛోటా భాఈ	छोटा भाई	तम्मुडु
చెల్లెలు	ఛోటీ బహన్	छोटी बहन	चेल्लेलु
మేనమామ	మామా	मामा	मेन माम
మేనత్త	బుఆ	बुआ	मेनत्त
అమ్మమ్మ/నానమ్మ	నానీ/దాదీ	नानी/दादी	नानम्म

తాత	నానా/దాదా	नाना/दादा	तात
పినతండ్రి/పెత్తండ్రి	చాచా	चाचा	पिनतड्रि/पेत्तड्रि
పినతల్లి/పెత్తల్లి	మౌసీ	मौंसी	पिनतल्लि/पेत्तल्लि
మామగారు	ససుర్	ससुर	मामगारु
అత్తగారు	సాస్	सास	अत्तगारु
మనుమడు/రాలు	నాతీ/పోతా/పోతీ	नाती/पोता/पोती	मनुमड्/मनुमरालु
అన్న/పెద్దన్న	బడే భాఈ	बड़े भाई	अन्न/पेद्दन्न
అక్క/పెద్దక్క	బడీ బహన్/జీజీ	बडी बहन/जीजी	अक्क/पेद्दक्क
వదిన	భాభీ	भाभी	वदिन
బావగారు	జీజాజీ	जीजाजी	बावगारु
కొడుకు/తనయుడు	బేటా	बेटा	कोडुकु/तनयुड्
కూతురు	బేటీ	बेटी	कूतुरु
అల్లుడు	దామాద్	दामाद	अल्लुड्
కోడలు	బహూ	बहू	कोडलु
సోదరుడు	భాఈ	भाई	सोदरुड्
సోదరి	బహన్	बहन	सोदरि

శరీర భాగములు - शरीर के अंग
శరీర్ కె అంగ్ (शरीर भागमुलु)

తల/శిరస్సు	సిర్	सिर	तला/शिरस्सु
వెంట్రుకలు/రోమములు	బాల్	बाल	वेंट्रुकलु/रोममुलु
నుదురు	మాథా	माथा	नुदुरु
కన్ను	ఆంఖ్	आख	कन्नु
ముక్కు	నాక్	नाक	मुक्कु

బుగ్గ	గాల్	गाल	बुग्ग
నోరు	ముహ్	मुंह	नोरु
పెదవి	ఓంఠ్	ओठ	पेदवि
దంతము/పన్ను	దాంత్	दात	दंतमु/पन्नु
నాలుక	జీభ్	जीभ	नालुक
కంఠము	గలా	गला	कंठमु
చెవి	కాన్	कान	चेवि
చెయ్యి	హాథ్	हाथ	चेय्यि
వ్రేలు	ఉంగలీ	उगली	वेलु
౦డుము	కమర్	कमर	नडुमु
౦పు	పీఠ్	पीठ	वीपु
వెన్నుపూస/వెన్నెముక	రీఢ్	रीढ	वेन्नुपूस/ वेन्नेमुक
హృదయము/గుండె	హృదయ్	हृदय	हृदयमु/गुडे
మోకాలు	ఘుటనా	घुटना	मोकालु
కాలు	టాంగ్	टांग	कालु
మెదడు	దిమాగ్	दिमाग	मेदडु
శరీరం	బదన్	बदन	शरीर
గడ్డం	దాఢీ	दाढी	गड्म

फूलों के नाम
(ఫూలోం కే నామ్) పుష్పముల పేర్లు

फूल	ఫూల్	పుష్పములు	पुष्पमुलु
कमल	కమల్	తామరపువ్వు	तामरपुव्वु
गेदा	గేందా	బంతిపూవు	बन्तिपुव्वु
चपक /चपा	చంపక్/చంపా	సంపెంగ	संपेंग

चमेली	చమేలీ	మల్లెపూవు	मल्लेपुव्वु
केतकी/केवडा	కేతకీ/కేవడా	మొగలిపూవు	मोगलपूवु
गुलाब	గులాబ్	గులాబి	गुलाबि
सूरजमुखी	సూరజ్‌ముఖీ	సూర్యకాంతపుష్పము	सर्यकांत पुष्पमु
जुही	జుహీ	సన్నజాజి	सन्नजाजि
धतूरा	ధతూరా	ఉమ్మెత్త	उम्मेत्त
केसर	కేసర్	కుంకుమ పూవు	कुकुम पूवु
तलपोटली	తల్‌పోటలీ	తంగేడు	तगेडु
नीलकमल	నీల్‌కమల్	చెంగల్వ చేమంతి	चेगल्व चेमति
किकिरीट	కింకిరీట్	నందివర్ధనము	नंदिवर्धनमु
नरसल	నర్‌సల్	మెట్టతామర	मेट्ट तामर
गुलमेहदी	గుల్‌మెహందీ	నీలిగోరింట	नीलि गोरिंट
पारिजात	పారిజాత్	పారిజాతము	पारिजातमु
जपा पुष्प	జపాపుష్ప	మందార	मदार
करवीर	కర్‌వీర్	గన్నేరు	गन्नेरु
मरूत्तक/मरुवा	మరూత్తక్/	మరువము	मरुवमु
	మరువా		मरुवा
दौना	దౌనా	దవనము	दवनमु

जानवरों के नाम
(జాన్‌వరోఁ కే నామ్) జంతువుల పేర్లు

गाय	గాయ్	ఆవు	आवु
भैंस	భైంస్	గేదె	गेदे
कुत्ता	కుత్తా	కుక్క	कुक्क
सुअर	సుఅర్	పంది	पंदि

गधा	గధా	గాడిద	गाडिदा
बंदर	బందర్	కోతి	कोति
साँड	సాండ్	ఆంబోతు	आंबोतु
बिल्ली	బిల్లీ	పిల్లి	पिल्लि
खरगोश	ఖర్గోశ్	కుందేలు	कुंदेलु
हिरण	హిరణ్	లేడి	लेडि
चीता	చీతా	చిఱుత	चिरुता
वाघ	బాఘ్	పెద్దపులి	पेद्दपुलि
शेर	శేర్	సింహము	सिहमु
सियार/गीदड	సియార్/గీదడ్	నక్క	नक्का
भेडिया	భేడియా	తోడేలు	तोडेलु
ऊँट	ఊంట్	ఒంటె	ऊँट
वकरा	బకరా	మేక	मेक
भेड	భేడ్	పొట్టేలు	पोट्टेलु
बेल	బైల్	ఎద్దు	एद्दु
घोडा	ఘోడా	గుఱ్ఱము	गुर्रमु
खच्चर	ఖచ్చర్	కంచరగాడిద	कंचर गाडिदा
गिलहरी	గిల్హరీ	ఉడుత	उडुत
चूहा	చూహా	ఎలుక	एलुक
बछिया/बछड़ा	బఛియా/బఛడా	ఆవుదూడ	आवुदूड
मेमना	మేమ్నా	మేకపిల్ల	मेकपिल्ल
रीछ, भालू	రీఛ్, భాలూ	ఎలుగుబంటు	एलुगुबंटु
लोमड़ी	లోమడీ	గుంటనక్క	गुंटनक्का
बारहसिग	బారహ్సింగ్	దుప్పి	दुप्पि
मोर	మోర్	నెమలి	नेमलि

	సాఁప్	పాము	पामु
नेवला	నేవలా	ముంగిస	मुंगिस
मेंढ़क	మేఁఢక్	కప్ప	कप्पा
मछली	మఛలీ	చేప	चेप
जोंक	జోంక్	జలగ	जलगा
कछुआ	కఛుఆ	తాబేలు	ताबेलु
बिच्छू	బిచ్ఛూ	తేలు	तेलु
छिपकली	ఛిప్కలీ	బల్లి	बल्लि

पक्षियों के नाम
(పక్షియోం కే నామ్) పక్షుల పేర్లు

चिड़िया	చిడియా	పక్షి	पक्षि
चील	చీల్	గ్రద్ధ	ग्रद्द
तोता	తోతా	రామచిలుక	रामचिलुका
बगुला	బగులా	కొంగ	कोंगा
मुर्गी	ముర్గీ	కోడిపెట్ట	कोडि पेट्ट
मुर्गा	ముర్గా	కోడిపుంజు	कोडि पुंजु
चमगीदड़	చమ్‌గీదడ్	గబ్బిలము	गब्बिलमु
कौआ	కౌఆ	కాకి	काकि
बाज	బాజ్	డేగ	डेग
मैना	మైనా	గోరువంక	गोरुवंका
गौरय्या	గౌరయ్యా	పిచ్చుక	पिच्चुका
बतक	బతక్	బాతు	बातु
उल्लू	ఉల్లూ	గుడ్లగూబ	गुड्लगूब
कबूतर	కబూతర్	పావురము	पावुरमु
कोयल	కోయల్	కోయిల	कोयला

कीडे	కీడే	పురుగులు	पुरुगुलु
टिड्डा	టిడ్డా	మిడత	मिडता
बुलबुल	బుల్‌బుల్	బుల్‌బుల్ పక్షి	बुलबुल पक्षि
जुगनू	జుగ్‌నూ	మిణుగురు పురుగు	मिणुगुरु पुरुगु
गीध	గీధ్	రాబందు	राबंदु
डोम कौआ	డోమ్ కౌఆ	మాలకాకి	मालकाकि
टिटिहिरी	టిటిహిరీ	తీతువు పిట్ట	तीतुवु पिट्ट

कीडे - मकोडे
(కీడే - మకోడే) క్రిమి కీటకాదులు

चींटी	చీంటీ	చీమ	चीम
खटमल	ఖట్‌మల్	నల్లి	नल्लि
भ्रमर	భ్రమర్	తుమ్మెద	तुम्मेद
दीमक	దీమక్	చెదలు	चेदलु
मकड़ी	మకడీ	సాలీడు	सालीडु
ततैया	తతైయా	కందిరీగ	कंदिरीग
जुँआ	జుఁఆ	పేను	पेनु
घोंघा	ఘోంఘా	నత్త	नत्त
मक्खी	మక్ఖీ	ఈగ	ईग
मच्छर	మచ్ఛర్	దోమ	दोमा

वृक्षों के नाम
(వృక్షోం కే నామ్) చెట్ల పేర్లు

पुन्नाग	పున్నాగ్	పొన్న చెట్టు	पोन्नचेट्टु
सुपारी का पेड़	సుపారీ కా పేడ్	పోక చెట్టు	पोक चेट्टु
कीकर का पेड़	కీకర్ కా పేడ్	తుమ్మ చెట్టు	तुम्मचेट्टु

बरगद का पेड	బర్‌గద్ కా పేడ్	మఱ్ఱి చెట్టు	मर्रि चेट्टु
बिल्व	బిల్వ్	మారేడు	मारेडु
पलाश	పలాశ్	మోదుగ	मोदुग
बाँस का पेड	బాఁస్‌కా పేడ్	వెదురుచెట్టు	वेदुरु चेट्टु
पान का पौधा	పాన్ కా పౌథా	తమలపాకుచెట్టు	तमलपाकु चेट्टु
तलपोटली	తల్‌పోట్‌లీ	తంగేడు	तंगेडु
मजरी	మజరీ	నల్లేరు	नल्लेरू
उपादकी	ఉపాదకీ	బచ్చలి	बच्चलि
काग का पेड	కాగ్ కా పేడ్	బెండచెట్టు	बेडचेट्टु
महुड्	సేంహుడ్	నాగజముడు	नागजमुडु
अतिचरा	అతిచరా	మెట్టతామర	मेट्टतामर
छोकरा/शमीवृक्ष	ఛోంకరా/శమీవృక్ష్	జమ్మిచెట్టు	जम्मिचेट्टु
चिचड़ा	చిచడా	ఉత్తరేణి	उत्तरेणि
जायफल का पेड	జాయ్ ఫల్ కా పేడ్	జాజికాయ చెట్టు	जाजिकाय चेट्टु

రోగములు/వ్యాధులు - बीमारियां బీమారియా

అతిసారము (Diarrhoea)	అతిసార్/ దస్త్ ఆనా	अतिसार/ दस्त आना	अतिसारमु
అపస్మారము/మూర్ఛ Epilepsy)	అపస్మార్	अपस्मार	अपस्मारमु/मूर्छ
మూలవ్యాధి Piles	అర్శ్/బవాసిర్	अर्श/बवासिर	मूल व्याधि
ఉబ్బసము Asthma	దమా/శ్వాస్ రోగ్	दमा/श्वास रोग	उब्बसमु
చలి జ్వరము Influenza	శ్లైష్మిక్ జ్వర్	श्लैष्मिक ज्वर	चलि ज्वरमु

వడదెబ్బ	లూ లగ్‌నా	लू लगना	वड देब्बा
(Heat stroke)			
కుష్ఠువ్యాధి	కుష్ఠ్/కోఢ్	कुष्ठ/कोढ़	कुष्टु व्याधि
(Leprosy)			
కురుపు/శెగ గడ్డ	ఫుంసీ	फुंसी	कुरुपु/शेग गड्डु
(Boil)			
కోరింత దగ్గు/	కాలీ ఖాంసీ	काली खांसी	कोरित दग्गु/
కక్కువాయి దగ్గు			कक्कुवायि दग्गु
(Whooping cough)			
క్షయ	రాజయక్ష్మ/క్షయ్	राजयक्ष्मा/क्षय	क्षय
(Tuberculosis)			
చెవిపోటు	కాన్ కా దర్ద్	कान का दर्द	चेवि पोटु
(Ear ache)			
గజ్జి/చిడుము	ఖుజ్‌లీ	खुजली	गज्जि/चिडुमु
(Itch)			
వాంతి చేయుట	వమన్	वमन	वांति चेयुट
(Vomiting)			
దగ్గు	ఖాంసీ	खांसी	दग्गु
(Cough)			
మైకము	చక్కర్ ఆనా	चक्कर आना	मैकमु
(Gedeiness)			
నడుము నొప్పి	పీఠ్ దర్ద్	पीठ दर्द	नडुमु नोप्पि
(Hipache)			
పక్షవాతము	లక్‌వా/పక్షఘాత్	लकवा/पक्षघात	पक्षवातमु
(Paralysis)			

కాలుట/ కాలినబొబ్బలు (Burns)	జల్నా/ అగ్నిదాహ్	जलना/ अग्नि दाह	कालुट / कालिन बोब्बलु
చెముడు (Deafness)	బహరాపన్	बहरापन	चेमुडु
అతిమూత్రరోగము (Diabetes)	మధుమేహ్	मधुमेह	अति मूत्र रोगमु
ఆటలమ్మ (Chickenpox)	ఛోటీ మాతా	छोटी माता	आटलम्म
బోదకాలు (Filariasis)	శ్లీపద్	श्लीपद	बोद कालु
పచ్చకామెర్లు (Jaundice)	కామ్‌లా	कामला	पच्च कामेर्लु
చలిజ్వరము (Malaria)	విషమ్‌జ్వర్	विषम ज्वर	चलि ज्वरमु
మలబద్ధకము (Constipation)	కబ్జ్/కోష్ఠ్ బద్ధతా	कब्ज/ कोष्ठ बद्धता	मलबद्धकमु
తామర (Ring worm)	దాద్	दाद	तामर
రక్తపోటు (Blood pressure)	రక్త్ చాప్	रक्त चाप	रक्त पोटु
పెద్దమ్మవారు (Smallpox)	చేచక్	चेचक	पेद्दम्मवारु
టైఫాయిడ్ సన్నిహిత జ్వరము (Typhoid)	ఆంత్ర్ జ్వర్	आन्त्र ज्वर	टैपाइड्/ सन्निपात ज्वरमु

ఆహార పదార్థములు - खाने पीने की चीजें

బియ్యము	చావల్	चावल	बिय्यमु
అన్నము	భాత్	भात	अन्नमु
గోధుమలు	గేహూఁ	गेहू	गोधुमलु
ఇడ్లీ	ఇడ్‌లీ	इड्ली	इड्ली
చట్నీ/పచ్చడి	చట్‌నీ	चटनी	चट्नी/पच्चडि
చింతపడు	ఇమలీ	इमली	चिंतपंडु
పప్పు	దాల్	दाल	पप्पु
మిరియాలు	కాలీ మిర్చ్	काली मिर्च	मिरियालु
మజ్జిగ	మఠ్ఠా	मठ्ठा	मज्जिग
పాలు	దూధ్	दूध	पालु
వెన్న	మఖ్ఖన్	मक्खन	वेन्न
కోడిగ్రుడ్డు	అండా	अंडा	कोडिग्रुड्डु
మాంసము	గోస్త్/మాంస్	गोश्त/मांस	मासमु
కూర	సబ్జీ/కరీ	सब्जी/करी	कूर
తేనె	శహద్	शहद	तेने
పసుపు	హల్‌దీ	हलदी	पसुपु
ఆవాలు	సరసోం	सरसों	आवालु
ధనియాలు/కొత్తిమీర	ధనియా	धनिया	धनियालु/कोत्तिमेर
పెసలు	మూంగ్	मूंग	पेसलु
కందిపప్పు	అరహర్ దాల్	अरहर दाल	कंदिपप्पु
మినుము	ఉడద్	उड़द	मिनुमु
ఏలకులు	ఇలాయ్‌చీ	इलायची	एलकुलु
లవంగము	లౌంగ్	लौंग	लवंगमु

ఇంగువ	హీంగ్	हींग	इंगुव
శనగ	చనా	चना	शनग
వేరుశనగ	మూంగ్‌ఫలీ	मूगफली	वेरुशनग
ఉప్పు	నమక్	नमक	उप्पु
పంచదార	చీనీ	चीनी	पंचदार
బెల్లము	గుడ్	गुड़	बेल्लमु
వెల్లుల్లి	లహసున్	लहसुन	वेल्लुल्लि
ఉల్లిపాయ/నీరుల్లి	ప్యాజ్	प्याज	उल्लिपाय/नीरुल्लि

కూరగాయలు - तरकारियां

బంగాళాదుంప	ఆలూ	आलू	बंगाळा दुप
క్యాబేజీ	బంద్ గోభీ	बंद गोभी	क्याबेजी
చేమదుంప	అర్‌బీ	अरबी	चेम दुप
చిలగడ దుంప	శకర్‌కంద్	शकरकन्द	चिलगड दुप
గాజర్/క్యారెట్	గాజర్	गाजर	गाजर/क्यारेट्
గుమ్మడికాయ	సీతాఫల్	सीताफल	गुम्मडिकाय
పొట్లకాయ	కరేలా	चचींड़ा	पोट्लकाय
కాకరకాయ	కరేలా	करेला	काकरकाय
దోసకాయ	ఖీరా	खीरा	दोसकाय
బూడిద గుమ్మడి కాయ	పేఠా	पेठा	बूडिद गुम्मडि काय
బెండకాయ	భిండీ	भिण्डी	बेडकाय
వంకాయ	బైంగన్	बैगन	वकाय
పుల్ల వంకాయ/ టమేటా	టమాటర్	टमाटर	पुल्ल वकाय/ दमेटा

సొరకాయ/	ఘియా	घीया	सोरकाय/
అనపకాయ			आनपकाय
చిక్కుడు కాయ	లోబియా	लोबिया	चिक्कुडु काय
కోసు పువ్వు/	ఫూల్ గోభీ	फूल गोभी	कोसु पुव्वु/
కాలీ ఫ్లవర్			काली फ्लवर्
అల్లము	అదరక్	अदरक	अल्लमु
పనస	కటహల్	कटहल	पनसा
మామిడికాయ	ఆమ్	आम	मामिडि काय

ఫలములు - फल

అరటిపండు	కేలా	केला	अरटि पडु
ఆపిల్	సేబ్	सेब	आपिल
జామ	అమ్‌రూద్	अमरूद	जाम
బొప్పాయి	పపీతా	पपीता	बोप्पायि
కమలా	సంతరా	संतरा	कमला
నిమ్మ	నీంబూ	नीबू	निम्म
మామిడిపండు	ఆమ్	आम	मामिडि पंडु
ద్రాక్ష	అంగూర్	अंगूर	द्राक्ष
సపోట	చీకూ	चीकू	सपोटा
అనాస	అనానస్	अनानास	अनास
నేరేడు	జామున్	जामुन	नेरेडु
దానిమ్మ	అనార్	अनार	दानिम्म
చక్కరకేళి	శక్కర్ కేలా	शक्कर केला	चक्कर केलि
పుచ్చపండు	తర్‌బూజ్	तरबूज	पुच्च पंडु
పనస పండు	కటహల్	कटहल	पनस पंडु
ఖర్జూరము	ఖజూర్	खजूर	खर्जूरमु
ఉసిరి	ఆంవ్‌లా	आंवला	उसिरि
సీతాఫలము	శరీఫా	शरीफा	सीताफलमु

రుచి - स्वाद (స్వాద్)

ఉప్పు	ఖారా/నమ్‌కీన్	खारा/नमकीन	उप्पु
చేదు	కడుఆ	कडुआ	चेदु
పులుపు	ఖట్టా	खट्टा	पुलुपु
తీపి	మీఠా	मीठा	तीपि
ఒగరు	తీఖా	तीखा	ओगरु
కారము	మిర్చ్	मिर्च	कारमु
రుచికరమైన	చట్‌పటా	चटपटा	रुचिकरमैन

రంగులు - रंग (రంగ్)

నలుపు	కాలా	काला	नलुपु
గులాబీ	గులాబీ	गुलाबी	गुलाबी
నారింజ	నారంగీ	नारंगी	नारिंज
నీలము	నీలా	नीला	नीलमु
పసుపుపచ్చ	పీలా	पीला	पसुपु पच्च
గోధుమ రంగు	భూరా	भूरा	गोधुम रंगु
ఎరుపు	లాల్	लाल	एरुपु
తెలుపు	సఫేద్	सफेद	तेलुपु
బంగారపు రంగు	సున్‌హరా	सुनहरा	बंगारपु रंगु
ఆకుపచ్చ	హరా	हरा	आकु पच्च
ఊదా/వంకాయరంగు	బైగనీ	बैंगनी	ऊदा/वंकाय रंगु

धातु तथा खनिज
(ధాతు తథా ఖనిజ్) లోహములు - ఖనిజములు

सोना	సోనా	బంగారము	बंगारमु
चाँदी	చాందీ	వెండి	वेंडि
ताँबा	తాంబా	రాగి	रागि

लोहा	లోహా	ఇనుము	इनुमु
सीसा	సీసా	సీసము	सीसमु
चूना	చూనా	సున్నము	सन्नमु
अभ्रक	అభ్రక్	అభ్రకము	अभ्रकमु
फौलाद, इस्पात	ఫౌలాద్, ఇస్పాత్	ఉక్కు	उक्कु
सफेदा	సఫేదా	తగరము	तगरमु
जस्ता	జస్తా	సత్తు	सत्तु
सगमरमर	సంగ్‌మర్‌మర్	పాలరాయి	पालरायि
चुम्बक	చుంబక్	అయస్కాంతము	अयस्कांतमु
खान	ఖాన్	గని	गनि
ककड़	కంకడ్	రాయి	रायि
कड़ा पत्थर	కడా పత్థర్	నల్లరాయి	नल्ल रायि
खड़िया	ఖడియా	సీమసున్నము	सीमसुन्नमु
पीतल	పీతల్	ఇత్తడి	इत्तडि
कोयला	కోయలా	బొగ్గు	बोग्गु
हीरा	హీరా	రత్నము	रत्नमु
मोती	మోతీ	ముత్యము	मुत्यमु
काँसा	కాంసా	కంచు	कंचु
पारा	పారా	పాదరసము	पादरसमु
खनिज	ఖనిజ్	ధాతువు	धातुवु
नील	నీల్	నీలము	नीलमु
लालमणि	లాల్‌మణి	కెంపు	केम्पु
गन्धक	గన్ధక్	గంధకము	गन्धकमु
कसौटी	కసౌటీ	గీటురాయి	गीटुरायि

पेशेवर
(పేశేవర్) పనివాండ్రు

धोबी	ధోబీ	చాకలి	चाकलि
लोहार	లోహార్	కమ్మరి	कम्मरि
सुनार	సునార్	కంసాలి	कम्सालि
राज	రాజ్	తాపీవాడు	तापीवाडु
बढई	బఢఈ	వడ్రంగి	वड्रंगि
किसान	కిసాన్	రైతు	रैतु
ग्वाला	గ్వాలా	గొల్లవాడు	गोल्लवाडु
कसाई	కసాఈ	కటికవాడు	कटिकवाडु
साईस	సాఈస్	గుఱ్ఱపువాడు	गुर्रपुवाडु
मछुआ	మఛుఆ	పల్లెవాడు	पल्लेवाडु
हजाम, नाई	హజామ్, నాఈ	మంగలి	मगलि
हकीम	హకీమ్	వైద్యుడు	वैद्युडु
वकील	వకీల్	లాయరు	लायरु
जुलाहा	జులాహా	సాలెవాడు	सालेवाडु
नौकर	నౌకర్	సేవకుడు	सेवकुडु
गवैया	గవైయా	పాటగాడు	पाटगाडु
दर्जी	దర్జీ	బట్టలు కుట్టువాడు	बट्टलु कुट्टुवाडु
कुली	కులీ	కూలీ	कूली
गडरिया	గడరియా	గొఱ్ఱెల కాపరి	गोर्रेलकापरि
पहरेदार	పహరేదార్	రక్షకభటుడు	रक्षकभटुडु
मजदूर	మజ్దూర్	కూలివాడు	कूलिवाडु
दाई	దాఈ	మంత్రసాని	मंत्रसानि

सौदागर	సౌదాగర్	వర్తకుడు	वर्तकुडु
उपन्यासकार	ఉపన్యాస్‌కార్	నవలా రచయిత	नवला रचयिता
तेली	తేలీ	తెలుకలవాడు	तेलुकलवाडु
ड़ाकिया	డాకియా	తపాలా బంట్రోతు	तपाला बंट्रोतु
सिपाही	సిపాహీ	సైనికుడు	सैनिकुडु
नाविक	నావిక్	నావికుడు	नाविकुडु
सचिव	సచివ్	కార్యదర్శి	कार्यदर्सि
खजांची	ఖజాంచీ	కోశాధికారి	कोशाधिकारि
पनभरा	పన్‌భరా	నీళ్ళుపోయువాడు	नील्लुपोयुवाडु
अनुवादक	అనువాదక్	తర్జుమా చేసేవాడు	तर्जमा चेसेवाडु
बेचनेवाला	బేచ్‌నేవాలా	అమ్మేవాడు	अम्मेवाडु
फोटो उतारनेवाला	ఫోటో	ఫోటోలు	फोटोलु
	ఉతార్‌నేవాలా	తీయువాడు	तीयुवाडु
अध्यापक	అధ్యాపక్	ఉపాధ్యాయుడు	उपाध्यायुडु
प्राध्यापक	ప్రాధ్యాపక్	లెక్చరర్	लेक्चरर्
प्राचार्य	ప్రాచార్య్	ప్రిన్సిపాల్	प्रिन्सिपाल
बाजीगर	బాజీగర్	గారడివాడు	गरडिवाडु
मोदी	మోదీ	సరుకుల వ్యాపారి	सरुकुल व्यापारि
जासूस	జాసూస్	గూఢచారి	गूढचारि
रोकडिया	రోకడియా	కోశాధిపతి	कोशाधिपति
संचालक	సంచాలక్	నడిపించువాడు	नडिपिंचुवाडु
गाडीवाला	గాడీవాలా	బండివాడు	बन्डिवाडु
हलवाई	హల్‌వాఈ	మిఠాయి	मिठाई
		అంగడివాడు	अंगडिवाडु
लेखक	లేఖక్	గ్రంథకర్త	ग्रन्धकर्ता

राजदूत, एलची	రాజ్‌దూత్, ఏల్‌చీ	రాయబారి	रायबारि
ठठेरा	ఠఠేరా	కంచరవాడు	कंचरवाडु
महाजन	మహాజన్	వడ్డీ వ్యాపారస్తుడు	वड्डी व्यापारि
सरदार	సర్‌దార్	మేస్త్రీ	मेस्त्री
घासकटा	ఘాస్‌కటా	గడ్డికోయువాడు	गड्डिकोयुवाडु
माली	మాలీ	తోటమాలి	तोटमालि
मालिक	మాలిక్	యజమాని	यजमानि
परीक्षक	పరీక్షక్	పరీక్షాధికారి	परीक्षाधिकारि
वजाज	బజాజ్	బట్టలమ్మువాడు	बट्टलम्मुवाडु
रंगसाज	రంగ్‌సాజ్	చిత్రకారుడు	चित्रकारुडु

रिश्तेदार
(రిశ్తేదార్) బంధువులు

माँ/माता	మాఁ, మాతా	తల్లి	तल्लि
नानी	నానీ	అమ్మమ్మ	अम्मम्म
नाना	నానా	తాతయ్య	तातय्या
मौसी	మౌసీ	పిన్ని	पिन्नी
मौसा	మౌసా	బాబాయి	बाबाई

हमारा भोजन तथा पकवान
(హమారా భోజన్ తథా పక్‌వాన్)
మన ఆహారము మరియు పిండివంటలు

भात/खाना	భాత్/ఖానా	అన్నము	अन्नमु
चिउडा	చిఉడా	అటుకులు	अटुकुलु
गोश्त	గోశ్త్	మాంసము	मांसमु
चावल	చావల్	బియ్యము	बिय्यमु

रोटी	రోటీ	రొట్టె	रोट्टे
तरकारी	తర్కారీ	కూర	कूर
इमली का रस	ఇమలీ కా రస్	చారు	चारु
अचार	అచార్	ఊరగాయ	ऊरगाय
दाल	దాల్	పప్పు	पप्पु
कढ़ी	కఢీ	పులుసు	पुलुसु
चटनी	చట్నీ	పచ్చడి	पच्चडि
छाँछ/मट्टा	ఛాంఛ్/మట్టా	మజ్జిగ	मज्जिग
मक्खन	మక్ఖన్	వెన్న	वेन्न
दही	దహీ	పెరుగు	पेरुगु
पनीर	పనీర్	జున్ను	जुन्नु
मलाई	మలాఈ	మీగడ	मीगड
माँड	మాండ్	గంజి	गंजि
दलिया	దలియా	అంబలి	अंबलि
आटा	ఆటా	గోధుమపిండి	गोधुमपिंडि
घी	ఘీ	నెయ్యి	नेय्यि
दूध	దూధ్	పాలు	पालु
शहद	శహద్	తేనె	तेने
तेल	తేల్	నూనె	नूने
चीनी	చీనీ	పంచదార	पंचदार
चाय	చాయ్	తేనీరు	तेनीरु
लौंजी	లౌంజీ	మాగాయి	मागायि
सिमाइयाँ	సిమాఇయాం	సేమ్యా	सेम्या
लड्डू	లడ్డూ	లడ్డూ	लड्डू
मिठाई	మిఠాయి	మిఠాయి	मिठायि

मोहन भोग	మోహన్‌భోగ్	ప్రసాదము	प्रसादमु
पीला चावल	పీలా చావల్	పులిహోర	पुलिहोर
गुझिया	గుఝియా	కజ్జికాయ	कज्जिकाय
बडे	బడే	గారె	गारे
दही बडे	దహీ బడే	ఆవడ	आवडा
जिलेबी	జిలేబీ	జిలేబి	जिलेबि
नमकीन	నమ్‌కీన్	హాట్	हाट्
रायता	రాయతా	పెరుగుపచ్చడి	पेरुगु पच्चडि
सांडगिर	సాండ్‌గిర్	వడియము	वडियमु
पूडी	పూడీ	పూరి	पूरि

खाद्य पदार्थ
(ఖాద్య పదార్థ్) ఆహార ధాన్యములు

अनाज	అనాజ్	ధాన్యము	धान्यमु
चावल	చావల్	బియ్యము	बिय्यमु
चिउडा	చిఉడా	అటుకులు	अटुकुलु
भूसी	భూసీ	తవుడు	तउडु
उडद	ఉడద్	మినువులు	मिनुवुलु
चना	చనా	శనగలు	शनगलु
आरंडी के दाने	అరండీ కే దానే	ఆముదపు గింజలు	आमुदपु गिंजलु
मूँग	మూంగ్	పెసలు	पेसलु
बाजरा	బాజ్‌రా	సజ్జలు	सज्जलु
मसूर	మసూర్	అలసందలు	अलसंदलु
सरसों	సరసోం	ఆవాలు	आवालु
ज्वार	జ్వార్	జొన్నలు	जोन्नलु

मकई	మకఈ	మొక్కజొన్న	मोक्कजोन्न
पोस्ता	పోస్తా	గసగసాలు	गसगसालु
धान	ధాన్	ధాన్యము	धान्यमु
दाल	దాల్	పప్పు	पप्पु
अरहर, तूहर	అర్‌హర్, తూహర్	కందులు	कंदुलु
तिल	తిల్	నువ్వులు	नुव्वुलु
गेहूँ	గేహూం	గోధుమలు	गोधुमलु
गुड	గుడ్	బెల్లము	बेल्लमु
मिश्री	మిశ్రీ	పటిక బెల్లము	पटिकबेल्लमु
मटर	మటర్	బఠాణీలు	बठानीलु
कहवा	కహ్‌వా	కాఫీ	काफी
उबला चावल	ఉబలా చావల్	ఉప్పుడు బియ్యం	उप्पुडु बिय्यमु

मसालें
(మసాలేం) సుగంధ ద్రవ్యములు

लौंग	లౌంగ్	లవంగము	लवंगमु
बच	బచ్	వస	वस
लहसुन	లహసున్	వెల్లుల్లి	वेल्लुल्लि
माजूफल	మాజూఫల్	మాచికాయ	माचिकाय
हर्रे	హర్రే	కరక్కాయ	करक्काय
लाल मिर्च	లాల్‌మిర్చ్	మిరపకాయలు	मिरपकायलु
अजवायन	అజ్‌వాయన్	వాము	वामु
सोठ	సోంఠ్	శొంఠి	शोंठि
अदरक	అదరక్	అల్లము	अल्लमु
सोप	సోంప్	సోపు	सोपु

मेथी	మేంథీ	మెంతులు	मेतुलु
हल्दी	హల్దీ	పసుపు	पसुपु
जीरा	జీరా	జీలకర్ర	जीलकर्र
केसर	కేసర్	కుంకుమపువ్వు	कुंकुमपुव्वु
कालीमिर्च	కాలీమిర్చ్	మిరియాలు	मिरियालु
हरी मिर्च	హరీ మిర్చ్	పచ్చిమిరపకాయలు	पच्चिमिरपकायलु
जायपत्री	జాయ్‌పత్రీ	జాపత్రి	जापत्रि
दारचीनी	దార్‌చీనీ	దాల్చిన చెక్క	दाल्चिन चेक्का
काजू	కాజూ	జీడిపప్పు	जीडिपप्पु
बादाम	బాదామ్	బాదము	बादमु
राल	రాల్	గుగ్గిలము	गुग्गिलमु
लोहबान	లోహ్‌బాన్	సాంబ్రాణి	साम्ब्राणि
फिटकारी	ఫిట్‌కారీ	పటిక	पटिक

వివిధ శబ్దములు - विविध शब्द

లోపల	అందర్	अन्दर	लोपल
దూరము	దూర్	दूर	दूरमु
అంకె/సంఖ్య	సంఖ్య	संख्या	अंके/संख्य
తమరు	ఆప్	आप	तमरु
మూత	ఢక్కన్	ढक्कन	मूत
కుంపటి	అంగీఠీ	अंगीठी	कुपटि
జల్లెడ	ఛల్‌నీ	छलनी	जल्लेड
వంటిల్లు	రసోఈ	रसोई	वंटिल्लु
మేకు/చీల	కీల్	कील	मेकु/चील
ఆకు	పత్తా	पत्ता	आकु

దీపము	దియా	दिया	दीपमु
చొక్కా	కమీజ్	कमीज़	चोक्का
ఊయల	ఝూలా	झूला	ऊयल
చిన్న తోట	బగీచా	बगीचा	चिन्न तोट
ఎముక	హడ్డీ	हड्डी	एमुक
జాబు/ఉత్తరము	చిట్ఠీ	चिठ्ठी	जाबु/उत्तरमु
గేదె	భైంస్	भैंस	गेदे
ఎలుక	చూహా	चूहा	एलुक
అల్లరి	శోర్	शोर	अल्लरि
నేను	మై	मैं	नेनु
అతడు	వహ్	वह	अतडु
త్రాడు	రస్సీ	रस्सी	त्राडु
మట్టికుండ	మట్కా	मटका	मट्टि कुंड
పెండ్లి	శాదీ	शादी	पेंड्लि/विवाहमु
రాయి	పత్థర్	पत्थर	रायि
కూడలి	చౌరాహా	चौराहा	नालुगु त्रोवल कूडलि
కుర్చీ	కుర్సీ	कुर्सी	कुर्ची
ఆటవస్తువు	ఖిలౌనా	खिलौना	आट वस्तुवु
అబద్ధము	ఝూఠ్	झूठ	आबद्धमु
దొంగ	చోర్	चोर	दोंग
గాలి	హవా	हवा	गालि
గిన్నె	కటోరీ	कटोरी	गिन्ने
ముసలివాడు	బూఢా	बूढ़ा	मुसलिवाडु/वृद्धुडु
ముసలిది	బూఢీ	बूढ़ी	मुसलिदि/वृद्धुरालु

జేబు	జేబ్	जेब	जेबु
పగులుట	ఫట్‌నా	फटना	पगुलुट/चिनुगुट
కుండ	మట్‌కా	मटका	कुंड
త్రాగుట	పీనా	पीना	त्रागुट
మేము	హమ్	हम	मेमु
వారు	వె	वे	वारू
గ్రుడ్డి	అంధా	अंधा	ग्रुड्डि
చెరువు	తాలాబ్	तालाब	चेरुवु
స్నానము చేయుట	నహానా	नहाना	स्नानमु चेयुट
గడబిడ	గోల్‌మాల్	गोलमाल	गडबिड
స్నానపు గది	గుసల్ ఖానా	गुसल खाना	स्नानपु गदि
స్నేహితుడు	దోస్త్	दोस्त	स्नेहितुडु/मित्रुडु
కూజా	సురాహీ	सुराही	कूजा
కూలి	మజ్‌దూరీ	मज़दूरी	कूलि
కూలివాడు	మజ్‌దూర్	मजदूर	कूलिवाडु
పొలము పని	ఖేతీబాడీ	खेतीबाड़ी	पोलमु पनि
మేడ	ఇమారత్	इमारत	पेद्द इल्लु/मेड
ఎత్తు	చఢాఈ	चढ़ाई	एत्तु
హత్య	హత్యా	हत्या	हत्य
దోపిడి	లూట్ మార్	लूट मार	दोपिडी
కోట	కిలా	किला	कोट
మోసము	ధోఖా	धोखा	मोसमु
సంత	మండీ	मन्डी	सत
చంద్రుడు	చాంద్	चांद	चंद्रुडु
చరిత్ర	ఇతిహాస్	इतिहास	चरित्र

దూకుట	కూద్‌నా	कूदना	दूकुट
పడక కుర్చీ	ఆరామ్ కుర్సీ	आराम कुर्सी	पडक कुर्ची
తాళం చెవి	చాబీ	चाबी	ताळं चेवि
తాళము	తాలా	ताला	ताळमु/ताळं कप्प
చిత్రపటము	తస్వీర్	तस्वीर	चित्रमु/चित्र पटमु
నవ్వుట	హఁస్‌నా	हंसना	नव्वुट
ఖర్చు	ఖర్చా	खर्चा	खर्चु
ఉద్యోగము	రోజ్‌గారీ	रेजगारी	उद्योगमु
రెక్క	పంఖ్	पंख	रेक्क
చెడు	బురా	बुरा	चेडु
దువ్వెన	కంఘీ	कंघी	दुव्वेन
సున్నము	చూనా	चूना	सुन्नमु
దగ్గుట	ఖాఁస్‌నా	खाँसना	दग्गुट
గోడ	దీవార్	दीवार	गोड
చీపురు	ఝాడూ	झाडू	चीपुरु
రాగి	తాంబా	तांबा	रागि
అది	వహ్	वह	अदि
ఇది	యహ్	यह	इदि
చెప్పులు	చప్పల్	चप्पल	चेप्पुलु
చిన్న	ఛోటా	छोटा	चिन्न
ప్రశ్న	సవాల్	सवाल	प्रश्न
రక్తము	ఖూన్	खून	रक्तमु
జంతువు	జాన్‌వర్	जानवर	जंतुवु
నీరు	పానీ	पानी	नीरु/नीळ्ळु
జలుబు	జుకామ్	जुकाम	जलुबु

జీవితం	జిందగీ	जिन्दगी	जीवन/जीवितं
చలి	సర్దీ	सरदी	चलि
తపాలా	డాక్	डाक	तपाला
కుట్టించుట	సిలానా	सिलाना	कुट्टिंचुट
కుట్టు పనివాడు	దర్జీ	दर्जी	दर्जी/कुट्टु पनिवाडु
దిండు	తకియా	तकिया	दिंडु
కొట్టుట	మార్నా	मारना	कोट्टुट
వంతు	బారీ	बारी	वंतु
పుట్టిల్లు	మైకా	मैका	अम्मगारिल्लु/पुट्टिल्लु
తెర	పర్దా	परदा	तेर
తిరుగలి	చక్కీ	चक्की	तिरुगलि
నిప్పు	ఆగ్	आग	निप्पु
రైలుబండి	రైల్ గాడీ	रैल गाड़ी	रैलुबंडि
చర్మము	చమ్డా	चमड़ा	चर्ममु
ఆరంభించు	శురూ కర్నా	शुरू करना	आरंभिंचु
బట్ట	కప్డా	कपड़ा	गुड्डु/बट्ट
కుట్టు	సిలాఈ	सिलाई	कुट्टु
బొట్టు	బూంద్	बूंद	चुक्क/बोट्टु
తెరచుట	ఖోల్నా	खोलना	तेरचुट
కొబ్బరిచెట్టు	నారియల్ కా పేడ్	नारियल का पेड़	कोब्बरि चेट्टु
టోపీ	టోపీ	टोपी	टोपी
ఉద్యోగము	పేశా	पेशा	उद्योगमु/पनि
తోట	బగీచా	बगीचा	तोटा
నావ	నావ్	नाव	नाव/पडव
దాహము	ప్యాస్	प्यास	दाहमु

నష్టము	హాని	हानि	नष्टमु
ధనము	ధన్	धन	धनमु
ధరించుట	పహన్‌నా	पहनना	धरिंचुटा
ఎక్కువ	బహుత్	बहुत	एक्कुवा
సిగ్గు	శర్మ్	शर्म	सिग्गु
సిగ్గుపడుట	శర్మానా	शर्माना	सिग्गुपडुटा
పేరు	నామ్	नाम	पेरु
రేపు	కల్	कल	रेपु/निन्ना
కంపు	బద్బూ	बदबू	कंपु
బాట/దారి	సడక్	सड़क	बाटा/दारि
వెన్నెల	చాందినీ	चांदनी	वेन्नेला
రంగు	రంగ్	रंग	रंगु
పొడవు	లంబాఈ	लंबाई	पोडवु
దారము	ధాగా	धागा	दारमु
నేరుగా	సీధా	सीधा	तिन्नगा / नेरुगा
క్రమముగా	క్రం సే	क्रम से	क्रममुगा
తేలికయిన	హల్కా	हल्का	तेलिकेयिना
సగము/అర్థ	ఆధా	आधा	सगमु/अर्था
బహుశా	శాయద్	शायद	बहुशा
పట్టణము	శహర్	शहर	पट्टणमु
పల్లె/గ్రామము	గాఁవ్	गाँव	पल्ले/ग्राममु
గాలిపటము	పతంగ్	पतंग	गालिपटमु
డబ్బు/ధనము	పైసా/ధన్	पैसा/धन	डब्बु/धनमु
పని	కామ్/ధంధా	काम/धन्धा	पनि
దిన పత్రిక	అఖ్‌బార్	अखबार	दिन पत्रिक

జ్వరము	బుఖార్	बुखार	ज्वरमु
అప్పడము	పాపడ్	पापड़	अप्पडमु
నౌకరు	నౌకర్	नौकर	नौकरु
లాభము/వడ్డీ	సూద్	सूद	लाभमु/वड्डी
పన్ను	దాంత్	दात	पन्नु
జిగురు	గోంద్	गोंद	जिगुरु
ఆవు	గాయ్	गाँय	आवु
మసీదు	మస్జిద్	मसजिद	मसीदु
దేవాలయము/గుడి	మందిర్	मंदिर	देवालयमु/गुडि
పాత	పురానా	पुराना	पुराना
ఎగురుట	ఉడ్నా	उड़ना	एगुरुट
వక్కపొడి	సుపారీ	सुपारी	वक्कपोडि
పాట	గానా	गाना	पाटा
పాము	సాంప్	सांप	पामु
పాయసము	ఖీర్	खीर	पायससु
వంతెన	పుల్	पुल	वंतेना
పాలు	దూధ్	दूध	पालु
పట్టుకొనుట	పకడ్నా	पकड़ना	पट्टुकोनुट
పొగ	ధుంఆ	धुंआं	पोगा
పొగాకు	తంబాకూ	तंबाकू	पोगाकु
ధోవతి	ధోతీ	धोती	धोवति/पंचे
కొత్త	నయా	नया	कोत्ता
పురుషుడు/ మగవాడు	మర్ద్	मर्द	पुरुषुडु/मगवाडु
గడ్డి	ఘాస్	धास	गड्डि

పువ్వు	ఫూల్	फूल	पुव्वु
జలపాతము	ఝర్నా	भरना	जलपातमु
పిల్లి	బిల్లీ	बिल्ली	पिल्लि
భయము	డర్	डर	भयमु
పంచుట	బాంట్‌నా	बाटना	पंचुट
మట్టి	మిట్టీ	मिट्टी	मट्टि
చేప	మఛ్‌లీ	मछली	चेपा
మనస్సు	మన్/దిల్	मन/दिल	मनस्सु
మానవుడు	ఇన్‌సాన్	इन्सान	मानवुडु
నెమలి	మోర్	मोर	नेमलि
చెట్టు	పేడ్	पेड़	चेट्टु
జవాబు	జవాబ్	जवाब	जवाबु/बदुलु
గుడిసె	ఝోంపడీ	झोंपड़ी	गुडिसे
మామిడిచెట్టు	ఆమ్ కా పేడ్	आम का पेड़	मामिडि चेट्टु
నల్లి	ఖట్‌మల్	खटमल	नल्लि
యజమాని	మాలిక్	मालिक	यजमानि
వెదురు	బాంస్	बांस	वेदुरु
ముల్లు	కాంటా	काटा	मुल्लु
పూర్తిగా	పూరా	पूरा	पूर्तिगा
గది	కమరా	कमरा	गदि
మూత్రము	పెశాబ్	पेशाब	मूत्रमु
పరుపు	గద్దా	गद्दा	परुपु
మేఘము	బాదల్	बादल	मेघमु
మేజా బల్ల	మేజ్	मेज	मेजा बल्ला
వ్యాధి/రోగము	రోగ్/బీమారీ	रोग/बीमारी	व्याधि/रोगमु

కొట్లాట	లడాఈ/ఝుగడా	लड़ाई/झगड़ा	युद्धमु/कोट्लाट
అడవి	జంగల్	जगल	अडवि
పొలము	ఖేత్	खेत	पोलमु
వయస్సు	ఉమ్ర్	उम्र	वयस्सु
గీత	లకీర్	लकीर	गीत
పెండ్లికొడుకు	దూల్హా	दूल्हा	पेड्लिकोडुकु
పెండ్లికూతురు	దుల్హన్	दुल्हन	पेंड्लिकूतुरु
ఆదాయము	ఆమ్దనీ	आमदनी	आदायमु
వల	జాల్	जाल	वला
త్రోవ	రాస్తా	रास्ता	त्रोवा
తోక	పూంఛ్	पूछ	तोका
అరటి చెట్టు	కేలే కా పేడ్	केले का पेड़	अरटि चेट्टु
విత్తనము	బీజ్	बीज	वित्तनमु
చెమట	పసీనా	पसीना	चेमटा
వెల/ధర	మూల్య్	मूल्य	वेला/धरा
చిరునామా	పతా	पता	चिरुनामा
విసనకర్ర	పంఖా	पंखा	विसनकर्र/पखा
పిలచుట	బులానా	बुलाना	पिलचुट
ఇల్లు	ఘర్	घर	इल्लु
వెలుతురు	రోశ్నీ	रोशनी	वेलुतुरु
వెండి	చాందీ	चांदी	वेंडि
బంగారం	స్వర్ణ్	स्वर्ण	बंगारं
ఇత్తడి	పీతల్	पीतल	इत्तडि
కిళ్ళీ	పాన్	पान	किळ्ळी
నొప్పి	దర్ద్	दर्द	नोप्पि
అనుమతి/అనుజ్ఞ	ఇజాజత్	इजाज़त	अनुमति/अनुज्ञ

క్రియలు - क्रियाएं

వచ్చుట	ఆనా	आना	वच्चुटा
లేచుట	ఉఠ్నా	उठना	लेचुटा
లేపుట	ఉఠానా	उठाना	लेपुटा
ఎగురుట	ఉడ్నా	उड़ना	एगुरुटा
కప్పుకొనుట	ఓఢ్నా	ओढ़ना	कप्पुकोनुटा
సంపాదించుట	కమానా	कमाना	संपादिंचुटा
చేయుట	కర్నా	करना	चेयुटा
చెప్పుట	కహ్నా	कहना	चेप्पुटा
వణకుట	కాంప్నా	कांपना	वणकुटा
కరచుట/కోయుట	కాట్నా	काटना	करचुटा/कोयुटा
దూకుట	కూద్నా	कूदना	दूकुटा
కొనుట	ఖరీద్నా	खरीदन	कोनुटा
తినుట	ఖానా	खाना	तिनुटा
లాగుట	ఖీంచ్నా	खींचना	लागुटा
పోగొట్టుట	ఖోనా	खोना	पोगोट्टुटा
తెరచుట	ఖోల్నా	खोलना	तेरचुटा
పాడుట	గానా	गाना	पाडुटा
లెక్కించుట	గిన్నా	गिनना	लेक्किंचुटा
పడుట	గిర్నా	गिरना	पडुटा
గాబరాపడుట	ఘబరానా	घबराना	गाबरा पडुटा
తిరుగుట	ఘూమ్నా	घूमना	तिरुगुटा
ఎక్కుట	చఢ్నా	चढ़ना	एक्कुटा
నమలుట	చబానా	चबाना	नमलुटा
మెరయుట	చమక్నా	चमकना	मेरयुटा

నడచుట	చల్నా	चलना	नडचुटा
కోరుట	చాహ్నా	चाहना	कोरुटा
దొంగిలించుట	చురానా	चुराना	दोंगिलिचुटा
ముద్రించుట	ఛాప్నా	छापना	मुद्रिचुटा
దాగుట	ఛిప్నా	छिपना	दागुटा
తాకుట	ఛూనా	छूना	ताकुटा
విడుచుట	ఛోడ్నా	छोड़ना	विडुचुटा
మండుట	జల్నా	जलना	मंडुटा
పరీక్షించుట	జాంచ్నా	जांचना	परीक्षिचुटा
మేలుకొనుట	జాగ్నా	जागना	मेलुकोनुटा
తెలుసుకొనుట	జాన్‌నా	जानना	तेलुसुकोनुटा
జీవించుట	జీనా	जीना	जीविचुटा
గెలుచుట	జీత్నా	जीतना	गेलुचुटा
విరుగుట	టూట్నా	टूटना	विरुगुटा
ఆగుట	ఠహర్నా	ठहरना	आगुटा
మునుగుట	డూబ్నా	डूबना	मुनुगुटा
వెదకుట	ఢూంఢ్నా	ढूंढना	वेदकुटा
ఈదుట	తైర్నా	तैरना	ईदुटा
విరచుట	తోడ్నా	तोडना	विरचुटा
తూచుట	తోల్నా	तोलना	तूचुटा
చూచుట	దేఖ్నా	देखना	चूचुटा
ఇచ్చుట	దేనా	देना	इच्चुटा
పరిగెత్తుట	దౌడ్నా	दौड़ना	परिगेत्तुटा
కడుగుట	ధోనా	धोना	कडुगुटा
స్నానము చేయుట	నహానా	नहाना	स्नानमु चयुटा

వెళ్ళుట	నికల్నా	निकलना	वेळ्ळुटा
పట్టుకొనుట	పకడ్నా	पकड़ना	पट्टुकोनुटा
చదువుట	పఢ్నా	पढ़ना	चदुवुटा
గుర్తించుట	పహచాన్‌నా	पहचानना	गुर्तिचुटा
ధరించుట	పహన్‌నా	पहनना	धरिंचुटा
చేరుట	పహుంచ్నా	पहुंचना	चेरुटा
పొందుట	పానా	पाना	पोंदुटा
పెంచుట/పాలించుట	పాల్నా	पालना	पेंचुट/पालिंचुटा
కొట్టుట	పీట్నా	पीटना	कोट्टुटा
త్రాగుట	పీనా	पीना	त्रागुटा
చూర్ణము చేయుట	పీస్నా	पीसना	चूर्णमु चेयुटा
పిలచుట	పుకార్నా	पुकारना	पिलचुटा
విసరుట/పారవేయుట	ఫేంక్నా	फेंकना	विसरुटा/पारवेयुटा
మిగులుట	బచ్నా	बचना	मिगुलुटा
మిగిలించుట/రక్షించుట	బచానా	बचाना	मिगिलिंचुटा/रक्षिंचुटा
చెప్పుట	బతానా	बताना	चेप्पुटा
తయారుచేయుట	బనానా	बनाना	तयारुचेयुटा
ప్రవహించుట	బహ్నా	बहना	प्रवहिंचुटा
పంచుట	బాంట్నా	बांटना	पंचुटा
పిలచుట	బులానా	बुलाना	पिलचुटा
అమ్ముట	బేచ్నా	बेचना	अम्मुटा
మాట్లాడుట/పలుకుట	బోల్నా	बोलना	माट्लाडुटा/पलुकुटा
పారిపోవుట	భాగ్నా	भागना	पारिपोवुटा
మరచుట	భూల్నా	भूलना	मरचुटा
పంపుట	భేజ్నా	भेजना	पंपुटा
చచ్చుట/మరణించుట	మర్నా	मरना	चच्चुटा/मरणिंचुटा

అడుగుట	మాంగ్నా	मांगना	अडुगुटा
ఒప్పుకొనుట	మాన్‌నా	मानना	ओप्पुकोनुटा
కలియుట/దొరకుట	మిల్నా	मिलना	कलियुट/दोरकुटा
ఉంచుట	రఖ్‌నా	रखना	उंचुटा
ఉండుట	రహ్నా	रहना	उंडुटा
ఆపుట/అడ్డగించుట	రోక్నా	रोकना	आपुट/अड्डगिंचुटा
ఏడ్చుట	రోనా	रोना	एड्चुटा
తెచ్చుట	లానా	लाना	तेच्चुटा
వ్రాయుట	లిఖ్‌నా	लिखना	व्रायुटा
దోచుట	లూట్‌నా	लूटना	दोचुटा
తిరిగి వచ్చుట	లౌట్నా	लौटना	तिरिगि वच्चुटा
గలుగుట	సక్నా	सकना	गलुगुटा
అలంకరించుట	సజానా	सजाना	अलंकरिंचुटा
తెలియుట/అర్థం చేసుకొనుట	సమఝ్నా	समझना	तेलियुटा/ अर्थ चेसुकोनुटा
సహించుట	సహ్నా	सहना	सहिंचुटा
కుట్టుట	సీనా	सीना	कुट्टुटा
నేర్చుకొనుట	సీఖ్‌నా	सीखना	नेर्चुकोनुटा
వినుట	సున్‌నా	सुनना	विनुटा
నిద్రించుట	సోనా	सोना	निद्रिंचुटा
ఆలోచించుట	సోచ్నా	सोचना	आलोचिंचुटा
నవ్వుట	హఁస్నా	हँसना	नव्वुटा
తొలగుట	హట్నా	हटना	तोलगुटा
తొలగించుట	హటానా	हटाना	तोलगिंचुटा
ఓడుట	హార్నా	हारना	ओडुटा
ఓడించుట	హరానా	हराना	ओडिंचुटा

తెలుగు నెలలు - तेलुगु नेललु

चैत	చైత	చైత్ర మాసము	चैत्रमासमु
वैशाख	వైశాఖ	వైశాఖ మాసము	वैशखमासमु
जेठ	జేఠ	జ్యేష్ఠ మాసము	ज्येष्ठमासमु
आसाढ़	ఆసాఢ్	ఆషాఢ మాసము	आषाड मासमु
सावन	సావన్	శ్రావణ మాసము	श्रावन मासमु
भादो	భాదో	భాద్రపద మాసము	भाद्रपद मासमु
कुंआर	కుంఆర్	ఆశ్వయుజము	आश्व युजमु
कातिक	కాతిక్	కార్తీకము	कार्तीकमु
अगहन	అగహన్	మార్గశిరము	मार्गशिरमु
पूस	పూస్	పుష్యము	पुष्यमु
माह	మాహ్	మాఘము	माघमु
फागुन	ఫాగున్	ఫాల్గుణము	फाल्गुणमु

దిశలు (దిక్కులు) दिशायें

पूरब	పూరబ్	తూర్పు	तूर्पु
पश्चिम	పశ్చిమ్	పడమర	पडमर
उत्तर	ఉత్తర్	ఉత్తరము	उत्तरमु
दक्षिण	దక్షిణ్	దక్షిణము	दक्षिणमु
दक्षिण–पुर्व	దక్షిణ్ పూర్వ్	ఆగ్నేయము	आग्नेयमु
दक्षिण–पश्चिम	దక్షిణ్ పశ్చిమ్	నైఋతి	नैऋति
उत्तर–पश्चिम	ఉత్తర్ పశ్చిమ్	వాయవ్యము	वायव्यमु
उत्तर–पूर्व	ఉత్తర్ పూర్వ్	ఈశాన్యము	ईशन्यमु
दायाँ, दाहिना	దాయా, దహినా	కుడి	कुडि
बायाँ	బాయా	ఎడమ	एडमा

కాలమానము

पल, क्षण	పల్, క్షణ్	క్షణము	क्षणमु
सेकन्ड	సెకండ్	సెకండు	सेकंडु
मिनिट	మినిట్	నిముషము	निमुषमु
पहर	పహర్	ఝాము	झामु
		(3 గంటల సమయము)	
घडी	ఘడీ	ఘడియ	घडिय
		(24 నిముషములు ఒక ఘడియ)	
घटा	ఘంటా	గంట	गंटा
दिन	దిన్	దినము, పగలు	दिनमु पगलु
रात	రాత్	రాత్రి	रात्रि
सुबह, सबेरे	సుబహ్, సబేరె	ఉదయము	उदयमु
दोपहर, दुपहर	దోపహర్, దుపహర్	మధ్యాహ్నము	मध्याह्नमु
सप्ताह, हफता	సప్తాహ్, హఫ్తా	వారము	वारमु
पक्ष, पखवाश	పక్ష్, పఖ్వాశ్	పక్షము	पक्षमु
		(15 దినముల కాలము)	
शुक्ल पक्ष	శుక్ల పక్ష్	శుక్ల పక్షము	शुक्ल पक्षमु
कृष्ण पक्ष	కృష్ణ పక్ష్	కృష్ణ పక్షము	कृष्ण पक्षमु
बरस, वर्ष	బరస్, వర్ష్	సంవత్సరము	संवत्सरमु
सदी	సదీ	శతాబ్దము	शताब्दमु
युग	యుగ్	యుగము	युगमु

ఋతువులు मौसम

बहार,	బహార్	వసంత ఋతువు	वसंत ऋतुवु
वसंत मौसम	వసంత మౌసమ్		
ग्रीष्म, गर्मी	గ్రీష్మ, గర్మీ	గ్రీష్మ ఋతువు	ग्रीष्म ऋतुवु

वर्षा, बरसात	వర్షా బర్‌సాత్	వర్ష ఋతువు	वर्षऋतुवु
शारद	శారద్	శరదృతువు	शरदृतुवु
हेमंत	హేమంత్	హేమంత ఋతువు	हेमंत ऋतुवु
शिशिर	శిశిర్	శిశిర ఋతువు	शिशिर ऋतुवु

यहाँ, वहाँ, कहाँ, में, पर
ఇక్కడ, అక్కడ, ఎక్కడ, లోపల, పైన, మీద
कुछ उदाहरण

1. कृष्ण यहाँ है । — కృష్ణ యహాఁ హై।
   కృష్ణ ఇక్కడ ఉన్నాడు. — कृष्ण इक्कड उन्नाडु.
2. पुस्तक कहाँ है ? — పుస్తక్ కహాఁ హై ?
   పుస్తకము ఎక్కడ ఉన్నది ? — पुस्तकमु एक्कड उन्नदि ?
3. रमा घर में नहीं है । — రమా ఘర్ మే నహీ హై।
   రమ ఇంటిలో లేదు. — रमा इंटिलो लेदु.
4. सीता कहाँ है ? — సీతా కహాఁ హై ?
   సీత ఎక్కడ ఉన్నది ? — सीता एक्कड उन्नदि ?
5. लडकियाँ मैदाम् में खेलती हैं । — లడకియాఁ మైదాన్ మె ఖేల్‌తీ హైఁ।
   బాలికలు మైదానములో ఆడుకొనుచున్నారు. — बालिकलु मैदानमुलो आडुकोनुचुन्नारु.
6. माँ मेज पर आसीन है । — మా మేజ్ పర్ ఆసీన్ హై.
   అమ్మ మేజా బల్ల మీద కూర్చుని ఉన్నది. — अम्म मेजाबल्ल मीद कूर्चुनि उन्नदि.
7. पिताजी के हाथ में पुस्तक है । — పితాజీ కె హాథ్ మె పుస్తక్ హై।
   నాన్నగారి చేతిలో పుస్తకమున్నది. — नान्नगारि चेतिलो पुस्तकमुन्नदि.

8. आप कहाँ जा रहे हैं ?	ఆప్ కహాఁ జా రహేఁ హైఁ ?
మీరు ఎక్కడికి వెళుతున్నారు ?	मीरु एक्कडिकि वेळुतुन्नारु ?
9. पुस्तक अलमारे में है ।	పుస్తక్ అల్‌మారే మై హై।
పుస్తకము అలమారలో ఉన్నది.	पुस्तकमु अलमार लो उन्नदि.
10. राजा कहाँ गया ?	రాజా కహా గయా ?
రాజా ఎక్కడకు వెళ్ళాడు ?	राजा एक्कडकु विळ्ळाडु ?
11. राजा वहाँ है ।	రాజా వహాఁ హై।
రాజా అక్కడ ఉన్నాడు.	राजा अक्कड उन्नाडु.
12. शेर कहाँ रहता है ?	శేర్ కహాఁ రహతా హై ?
సింహం ఎక్కడ నివశిస్తుంది ?	सिंहं एक्कड निवसिस्तुंदि ?
13. शेर जंगल मे रहता हैं ।	శేర్ జంగల్ మే రహతా హై।
సింహం అడవిలో నివశిస్తుంది.	सिंहं अडविलो निवसिस्तुंदि.
14. सब लडके मैदान मे दौडते हैं ।	సబ్ లడకే మైదాన్ మె దౌడ్‌తే హైఁ।
బాలురందరూ మైదానములో పరిగెత్తుచున్నారు.	बालुरंदरू मैदानमुलो परिगेत्तुतुन्नारु.
15. वहाँ ठहरो ।	వహాఁ ఠహరో।
అక్కడ ఉండు.	अक्कड उंडु.
16. कहाँ जा रहे हो ?	కహాఁ జా రహే హో ?
ఎక్కడికి వెళుతున్నారు ?	एक्कडिकि वेलुतुन्नारु ?
17. यहाँ से मत जाओ ।	యహాఁ సె మత్ జావో।
ఇక్కడి నుండి వెళ్ళకు.	इक्कड़ि नुंडि वेल्लकु.
18. सब कमरे में सो रहे हैं ।	సబ్ కమరె మె సో రహే హైఁ।
అందరూ గదిలో నిద్రపోతున్నారు.	अंदरू गदिलो निद्र पोतुन्नारु.
19. चारपाई पर सो जाओ ।	చార్‌పాయీ పర్ సో జావో।
మంచము మీద పడుకోండి.	मंचमु मीद पडुकोंडि.
20. घडी दीवार पर है ।	ఘడీ దీవార్ పర్ హై।
గడియారము గోడ మీద ఉన్నది.	गडियारमु गेड मीद उन्नदि.

क्या - कौन
ఏమిటి - ఎవరు

ఏమి, ఎవరు అనునవి ముఖ్యముగా ప్రశ్నించు సందర్భములో ఉపయోగించబడతాయి.

1. वह कौन थी ? — వహ్ కౌన్ థీ ?
   ఆమె ఎవరు ? — आमे एवरु ?
2. यह क्या है ? — యహ్ క్యా హై ?
   ఇది ఏమిటి ? — इदि एमिटि ?
3. वह क्या है ? — వహ్ క్యా హైఁ ?
   అవి ఏమి ? — अदि एमि ?
4. ये कौन हैं ? — యె కౌన్ హైఁ ?
   వీరెవరు ? — वीरेवरु ?
5. वे कौन हैं ? — వె కౌన్ హై ?
   వారెవరు ? — वारेवरु ?
6. कुर्ते का रंग क्या है ? — కుర్తే కా రంగ్ క్యా హై ?
   చొక్కా యొక్క రంగు ఏమిటి ? — चोक्का योक्क रंगु एमिटि ?
7. हरा है, क्या ? — హరా హై, క్యా ?
   ఆకుపచ్చ రంగా ఏమి ? — आकुपच्च रंगा एमि ?

ये, यह, वे, वह (प्रयोग)
ఇవి, ఇది, అవి, అది (ఉపయోగించుట)

1. ये किताब है । — యె కితాబ్ హైఁ।
   ఇవి పుస్తకములు. — इवि पुस्तकमुलु ।
2. यह घोडा है । — యహ్ ఘోడా హై.
   ఇది గుర్రము. — इदि गुर्रमु.

3. ये कुर्सियाँ हैं ।	యె కుర్‌సియాఁ హైఁ।
ఇవి కుర్చీలు.	इवि कुर्चीलु.
4. यह घर है ।	యహ్ ఘర్ హై।
ఇది ఇల్లు.	इदि इल्लु.
5. ये मछलियाँ हैं ।	యె మఛలియా హైఁ।
ఇవి చేపలు.	इवि चेपलु.
6. यह दही है ।	యహ్ దహీ హైఁ।
ఇది పెరుగు.	इदि पेरुगु.
7. ये लडके हैं ।	యె లడకె హైఁ।
వీరు బాలురు.	वीरु बालुरु.
8. यह दवात है ।	యహ్ దావత్ హైఁ।
ఇది సిరాబుడ్డి.	इदि सिराबुड्डि.
9. वे मेज हैं ।	వె మేజ్ హై।
అవి మేజా బల్లలు.	अवि मेजा बल्ललु.
10. वह पुस्तक है ।	వహ్ పుస్తక్ హై।
అది పుస్తకము.	अदि पुस्तकमु.
11. वे गाँय हैं ।	వె గాయ్ హైఁ।
అవి ఆవులు.	अवि आवुलु.
12. वह मुर्गी है ।	వహ్ ముర్గీ హై।
అది కోడి.	अदि कोडि.
13. वे तोते हैं ।	వె తోతే హైఁ।
అవి చిలుకలు.	अवि चिलुकलु.
14. वह दूकान है ।	వహ్ దూకాన్ హై।
అది దుకాణము (అంగడి).	अदि दुकाणमु (अगडि).

15. वे चिडियाँ हैं ।	వె చిడియాఁ హైఁ।
అవి పక్షులు.	अवि पक्षुलु.
16. वह मेज है ।	వహ్ మేజ్ హై।
అది మేజా బల్ల.	अदि मेजा बल्ला.
17. यह लडकी छोटी है ।	యహ్ లడకీ ఛోటీ హై।
ఈ బాలిక చిన్నది.	ई बालिक चिन्नदि.
18. वह कलम काली है ।	వహ్ కలమ్ కాలీ హై।
ఆ కలము నల్లగా ఉన్నది.	आ कलमु नल्लगा उन्नदि.
19. यह लडकी सुन्दर है ।	యహ్ లడకీ సుందర్ హై।
ఈ బాలిక అందముగా ఉన్నది.	ई बालिक अंदमुगा उन्नदि.
20. वह किताब हरा है ।	వహ్ కితాబ్ హరా హై।
ఈ పుస్తకము ఆకుపచ్చగా ఉన్నది.	ई पुस्तकमु आकुपच्चगा उन्ना:

ఆజ్ఞలు - ఆదేశములు

1. अब मै क्या करूँ ।	అబ్ మై క్యా కరూఁ ?
ఇప్పుడు నేను ఏమి చేయను ?	इप्पुडु नेनु एमि चेयनु ?
2. रात में जल्दी सो जाओं ।	రాత్ మె జల్‌దీ సో జావో।
రాత్రికి త్వరగా పడుకో.	रात्रिकि त्वरगा पडुको.
3. किताब को कुर्सी पर रखो ।	కితాబ్ కో కుర్సీ పర్ రఖో।
పుస్తకాన్ని కుర్చీమీద పెట్టు.	पुस्तकान्नि कुर्चीमीद पेट्टु.
4. घर मे नही, बाहर खेलो ।	ఘర్ మె నహీ, బాహర్ ఖేలో।
ఇంట్లో కాదు, బయట ఆడుకో.	इन्टलो कादु, बयट आडुको.
5. पानी लाओ ।	పానీ లావో।
నీళ్ళు తీసుకురా.	नीळ्ळु तीसुकुरा.

6. जरा बाहर बैठ जाइए ।	జరా బాహర్ బైఠ్ జాయియే ।
కొంచెం సేపు బయట కూర్చోండి.	कोंचम सेपु बयट कूर्चोंडि.
7. हिलो मत, चुप रहो ।	హిలో మత్, చుప్ రహో ।
కదలకుండా ఉండు.	कदलकुंडा उंडु.
8. उसका घर कहाँ है ?	ఉస్ కా ఘర్ కహాఁ హై ?
అతని ఇల్లు ఎక్కడ ?	अतनि इल्लु येक्कड ?
9. रामु, फल खाओ ।	రాము, ఫల్ ఖావో ।
రాము, పండ్లు తిను.	रामु, पन्ड्लु तिनु.
10. आप सब चाय पीजिये ।	ఆప్ సబ్ చాయ్ పీజియే ।
మీరందరూ టీ త్రాగండి.	मीरंदरू टी त्रागंडि.
11. दिन मे मत सो जाओ ।	దిన్ మె మత్ సో జావో ।
పగటిపూట నిద్రపోకు.	पगटि पूट निद्र पोकु.
12. तैयार रहो ।	తైయార్ రహో ।
సిద్ధంగా ఉండు.	सिद्धंगा उन्डु.
13. बैठो/बैठ जाओ ।	బైఠో, బైఠ్ జావో ।
కూర్చో.	कूर्चो.
14. खत जल्दी दीजिए ।	ఖత్ జల్దీ దీజియే ।
ఉత్తరం త్వరగా ఇవ్వండి	उत्तरं त्वरगा इव्वडि.
15. तुम हिन्दी सीखो ।	తుమ్ హిందీ సీఖో ।
నీవు హిందీ నేర్చుకో.	नीवु हिन्दी नेर्चुको.
16. मजबूती से छीनो/खींचो ।	మజ్‌బూతీ సె ఛీనో/ఖీంచో ।
గట్టిగా లాగు.	गट्टिगा लागु.
17. सुनो मेरी बात ।	సునో మేరి బాత్ ।
నా మాట విను.	ना माट विनु.

18. घडे में पानी भरो ।	ఘడే మె పానీ భరో ।
కుండలో నీళ్ళు నింపు.	कुन्डलो नीळ्ळु निपु.
19. उठो यहाँ से ।	ఉఠో యహాఁ సె ।
ఇక్కడి నుంచి లెమ్ము.	इक्कडि नुचि लेम्मु.
20. दस रुपये दो ।	దస్ రుపయే దో ।
పది రూపాయలివ్వు.	पदि रूपाय लिव्वु.
21. तुम जाकर पढो ।	తుమ్ జాకర్ పఢో ।
నీవు వెళ్ళి చదువుకో.	नीवु वेल्ळि चदुवुको.
22. देश को प्यार करना चाहिए ।	దేశ్ కో ప్యార్ కర్ నా చాహియే ।
దేశమును ప్రేమించాలి.	देशमुनु प्रेमिचालि.
23. ऐ गाडीवाला, इधर आ ।	ఐ గాడీవాలా ఇధర్ ఆ ।
ఓ బండివాడా, ఇటు రా.	ओ बन्डिवाडा, इटुरा.
24. राणी को बुलाओ ।	రాణీ కో బులావో ।
రాణిని పిలువుము.	राणीनि पिलुवुमु.
25. बंदर को केला दो ।	బందర్ కో కేలా దో ।
కోతికి అరటిపండు ఇమ్ము.	कोतिकि अरटिपडु इम्म.
26. अच्छा गाना गाओ ।	అచ్ఛా గానా గావో ।
మంచి పాట పాడు.	मचि पाट पाडु.
27. यह लिखो ।	యహ్ లిఖో ।
దీన్ని వ్రాయి	दीन्नि व्रायि.
28. तेरी किताब मुझे दो ।	తేరీ కితాబ్ ముఝే దో ।
నీ పుస్తకము నాకివ్వు	नी पुस्तकमु नाकिव्वु.
29. यह पुस्तक मत खरीदो ।	యహ్ పుస్తక్ మత్ ఖరీదో ।
ఈ పుస్తకము కొనవద్దు	ई पुस्तकमु कोनवद्दु.
30. अच्छा, चलिए ।	అచ్ఛా, చలియే ।
మంచిది నడవండి	मचिदि, नडवडि.

31. उन तालावो के पास मत जाओ ।	ఉన్ తాలావో కే పాస్ మత్ జావో
ఆ చెరువుల వద్దకు వెళ్ళవద్దు.	आ चेरुवुल वद्दकु वेळ्ळवद्दु
32. पक्षियो को पिजडे मे रखिए ।	పక్షియోం కో పింజడే మే రఖియే
పక్షులను పంజరములో పెట్టండి.	पक्षुलनु पंजरमुलो पेट्टंडि
33. मेरी तकलीफ समझो ।	మేరీ తక్‌లీఫ్ సమఝో
నా యొక్క కష్టాన్ని అర్థం చేసుకో.	ना योक्क कष्टान्नि अर्थं चेसुको
34. रोओ मत ।	రోఓ మత్ ।
ఏడవకు.	एडवकु.

పొగడ్త / అభినందన

1. वह घर बहुत सुन्दर है ।	వహ్ ఘర్ బహుత్ సుందర్ హై
ఆ ఇల్లు చాలా అందముగా ఉన్నది.	आ इल्लु चाला अदमुगा उन्नदि
2. ईश्वर सबसे बहुत अच्छा लडका है ।	ఈశ్వర్ సబ్ సె బహుత్ అచ్ఛా లడకా హై ।
అందరికంటె ఈశ్వర్ చాలా మంచి అబ్బాయి.	अन्दरिकंटे ईश्वर चाला मचि अब्बाइ.
3. गगा, पवित्र नदी है ।	గంగా పవిత్ర్ నదీ హై
గంగా పవిత్ర నది.	गगा पवित्र नदि
4. आपका नृत्य प्रशसा योग्य था ।	ఆప్ కా నృత్య్ ప్రశంసా యోగ్య్ థా
మీ నృత్యము ప్రశంసాయోగ్యమైనది.	मी नृत्यमु प्रशसा योग्यमैनदि
5. नृत्य मे आपका अभिनय अद्भुत है ।	నృత్య్ మె ఆప్ కా అభినయ్ అద్భుత్ హై ।
నృత్యంలో మీ అభినయము అద్భుతం.	नृत्यलो मी अभिनयमु अद्भुतम
6. उसका यश आपको है ।	ఉస్ కా యశ్ ఆప్ కో హై ।
దాని యొక్క కీర్తి మీదే.	दानि योक्क कीर्ति मीदे

7. यह तो आपका सद्हृदयता है ।	యహ్ తో ఆప్ కీ సద్హృదయతా హై
ఇది మీ యొక్క మంచితనము.	इदि मी योक्क मंचितनमु.
8. यह सहायता हम कभी	యహ్ సహాయతా హమ్ కభీ
नही भूलेंगे ।	నహీ భూలేంగె ।
ఈ సహాయము మేము ఎన్నటికీ	ई सहायमु मेमु एन्नटिकी
మరువలేము.	मरुवलेमु.
9. यह तो आपने बड़प्पन का काम किया	యహ్ తో ఆప్‌నే బడప్పన్ కా కామ్ కియా
మీరు గొప్ప/ఘన కార్యము చేశారు.	मीरु गोप्प/घन कार्यमु चेशारु.
10. आपके गानेने हमको आश्चर्य में	ఆప్ కే గానేనే హమ్ కో ఆశ్చర్యమే
डाल दिया ।	డాల్ దియా ।
మీ పాట మమ్ములను విస్మయుల్ని	मी पाट मम्मुलनु विस्मयुल्नि
చేసింది.	चेसिंदि.
11. शाबाश, यह काम आपने ठीक किया ।	శాభాష్, యహ్ కామ్ ఆప్‌నె ఠీక్ కియా।
సెబాష్, ఈ పని చాలా బాగా చేశారు.	शेबाश, ई पनि चाला बागा चेशारु.
12. बधाई देना ।	బధాయీ దేనా।
అభినందించుట.	अभिनंदिंचुट.
13. वह जीत गया ।	వహ్ జీత్ గయా।
అతను విజయుడయ్యాడు.	अतनु विजयुडय्याडु.
14. उसका स्वर रसीला है ।	ఉస్ కా స్వర్ రసీలా హై ।
ఆమెది మధురమైన స్వరము.	आमेदि मधुरमैन स्वरमु.
15. यह सब कामो में योग्य था ।	యహ్ సబ్ కామో మే యోగ్య థా।
ఇతను అన్నింటిలోనూ సమర్థుడు.	इतनु अन्निंटिलोनु समर्धुडु.

విన్నపము మరియు సమాధానము

1. कृपया ध्यान से सुनिए ।	కృపయా ధ్యాన్ సె సునియే।
దయచేసి శ్రద్ధగా వినండి.	दयचेसि श्रद्दगा विनंडि.
2. थोडी देर यहाँ ठहरो न !	థోడి దేర్ యహాఁ ఠహరో న !
కొంచెం సేపు ఇక్కడ ఉండగలరా !	कोंचमु सेपु इक्कड उंडगलरा !
3. आपको, अवश्य मेरा घर आना चाहिए ।	ఆప్ కో అవశ్య మేరా ఘర్ ఆనా చాహియే।
మీరు తప్పకుండా మా ఇంటికి రావాలి.	मीरु तप्पकुंडा मा इंटिकि रावालि.
4. हम अवश्य आयेंगे ।	హమ్ అవశ్య ఆయేంగే।
మేము తప్పకుండా వస్తాము.	मेमु तप्पकुंडा वस्तामु.
5. आप कितने दिन यहाँ रहेंगे ?	ఆప్ కితనె దిన్ యహాఁ రహెంగె ?
మీరిక్కడ ఎన్ని రోజులుంటారు ?	मीरिक्कड एन्नि रोजुलुंटारु ?
6. आना मत भूलो ।	ఆనా మత్ భూలో।
రావడం మరచిపోవద్దు.	रावडं मरचि पोवद्दु.
7. क्या आप चाय पीते हैं ?	క్యా ఆప్ చాయ్ పీతె హైఁ ?
మీరు టీ త్రాగుతారా ?	मीरु टी त्रागुतारा ?
8. मेरे पास छेंज नही है ।	మేరే పాస్ ఛేంజ్ నహీ హైఁ।
నా వద్ద చిల్లర లేదు.	ना वद्द चिल्लर लेदु.
9. बुरा काम मत करो ।	బురా కామ్ మత్ కరో।
చెడ్డ పనులు చేయకు.	चेड्ड पनुलु चेयकु.
10. इसमे कोई घबराहट नही है ।	ఇస్‌మె కోయీ ఘబరాహట్ నహీ హై।
ఇందులో గాబరా పడాల్సిందేమీలేదు.	इन्दुलो गाबरा पडाल्सिंदेमी लेदु.
11. आपसे थोडा मदद चाहिए ।	ఆప్ సే థోడా మదద్ చాహియే।
మీ నుంచి చిన్న సహాయం కావాలి.	मी नुंचि चिन्न सहायं कावालि.

12. धूप में बाहर मत जाइए ।	ధూప్ మె బాహర్ మత్ జాయియె।
ఎండలో బయటకు వెళ్ళకండి.	एंडलो बयटकु वेल्लकंडि.
13. यह आने का वक्त नहीं है ।	యహ్ ఆనె కా వక్త్ నహీ హై।
ఇది వచ్చుటకు సమయము కాదు.	इदि वच्चुटकु समयमु कादु.
14. घर जाने के लिए अनुमति दीजिए ।	ఘర్ జానే కె లియె అనుమతి దీజియె।
ఇంటికి వెళ్ళుటకు అనుమతివ్వండి.	इन्टिकि वेल्लुटकु अनुमतिव्वंडि.
15. मै आपसे फिर मिलूँगा ।	మై ఆప్ సే ఫిర్ మిలూంగా।
నేను మిమ్మల్ని మళ్ళీ కలుస్తాను.	नेनु मिम्मल्नि मळ्ळी कलुस्तानु.
16. बाजार जा कर मोसंबी लाइए ।	బాజార్ జాకర్ మోసంబీ లాయియె।
బజారుకు వెళ్ళి బత్తాయిలు తీసుకురండి.	बजारुकु वेल्लि बत्तायिलु तीसुकुरंडि.
17. मजा तो आयेगा ।	మజా తో ఆయేగా।
ఆనందంగా ఉంటుంది.	आनंदगा उंटुंदि.
18. कल अवश्य आऊँगा। ।	కల్ అవశ్య ఆవూంగా।
రేపు తప్పకుండా వస్తాను.	रेपु तप्पकुंडा वस्तानु.
19. मै आपके लिए और एक लाऊँगा ।	మై ఆప్ కే లియె ఔర్ ఏక్ లావూంగా।
మీ కోసం మరొకటి తెస్తాను.	मी कोसमु मरोकटि तेस्तानु.
20. माँ, मुझे कलम चाहिए ।	మా, ముఝె కలమ్ చాహియె।
అమ్మా, నాకు కలము కావాలి.	अम्मा, नाकु कलमु कावालि.
21. इसका प्रबन्ध पूरा होना चाहिए ।	ఇస్ కా ప్రబంధ్ పూరా హో నా చాహియె।
దీని ఏర్పాట్లు పూర్తవ్వాలి.	दीनि एर्पाट्लु पूर्तिव्वालि.
22. क्या फर्क पड़ता है ?	క్యా ఫరక్ పడతా హై ?
తేడాఎంత ?	तेडा एंत ?

23. आपकी सद्हृदयता के लिए	ఆప్ కీ సద్హృదయతా కె లియే
मैं आभारी हूँ	మై ఆభారీ హు।
మీ సహృదయతకు నా ధన్యవాదాలు	मी सहृदयतकु ना धन्यवादालु.
24. यह तो हमारा आनन्द है	యహ్ తో హమారా ఆనంద్ హై।
ఇది మా ఆనందము	इदि मा आनन्दमु.
25. क्या आप थोड़ा सा जगह	క్యా ఆప్ థోడా సా జగహ్।
दे सकेंगे ?	దే సకేంగే ?
మీరు కొంచెం ప్రక్కకు జరుగుతారా?	मीरु कोंचेम् प्रक्ककु जरुगुतारा ?

మీరు ఇలా ప్రశ్నించవచ్చు

1. क्या यह सच है ?	క్యా యహ్ సచ్ హై ?
ఏమిటి ఇది నిజమేనా ?	एमिटि इदि निजमेना ?
2. तुम कहाँ जा रहे हो ?	తుమ్ కహాఁ జా రహే హో ?
నీవు ఎక్కడికి వెళుతున్నావు ?	नीवु एक्कडिकि वेल्लुतुन्नावु ?
3. वह कौन है ?	వహ్ కౌన్ హై ?
ఎవరతను ?	एवरतनु ?
4. किसानों को क्या चाहिये ?	కిసానోఁ కో క్యా చాహియే ?
రైతులకు ఏమి కావలెను ?	रैतुलकु एमि कावलेनु ?
5. क्या यह तुम्हें प्यार करता है?	క్యా యహ్ తుమ్హే ప్యార్ కర్తా హై?
ఇతను నిన్ను ప్రేమిస్తున్నాడా ?	इतनु निन्नु प्रेमिस्तुन्नाडा ?
6. उनको क्या चाहिए?	ఉన్‌కో క్యా చాహియె ?
వారికి ఏమి కావాలి ?	वारिकि एमि कावालि ?
7. क्या आप की शादी हुयी है?	క్యా ఆప్ కీ శాదీ హుయీ హై ?
మీకు పెళ్ళయిందా ?	मीकु पेल्लयिदा ?
8. आप फुर्सत से कब होंगे ?	ఆప్ ఫుర్సత్ సే కబ్ హోంగె ?
మీరు ఎప్పుడు తీరిగ్గా ఉంటారు ?	मीरु एप्पुडु तीरिग्गा उटारु ?

9. आपको क्या चहिए ?	ఆప్ కో క్యా చాహియె ?
మీకు ఏమి కావాలి ?	मीकु एमि कावालि ?
10. बाहर कौन खडा है ?	బాహర్ కౌన్ ఖడా హై ?
బయట ఎవరు నిలబడి ఉన్నారు ?	बयट एवरु निलबडि उन्नारु ?
11. कितने बच्चे हैं ?	కితనె బచ్చె హైఁ ?
పిల్లలెంతమంది ?	पिल्ललेन्तमंदि ?
12. तुम कल क्यो नही आये ?	తుమ్ కల్ క్యోఁ నహీ ఆయే ?
నీవు నిన్న ఎందుకు రాలేదు ?	नीवु निन्न एंदुकु रालेदु ?
13. क्या आपके पास अगूर हैं ?	క్యా ఆప్ కె పాస్ అంగూర్ హైఁ ?
మీ దగ్గర ద్రాక్ష పళ్ళున్నాయా ?	मी दग्गर द्राक्षपल्लुन्नाया ?
14. इसका क्या दाम है ?	ఇస్ కా క్యా దామ్ హై ?
దీని వెల ఎంత ?	दीनि वेल एंत ?
15. तुमको वह लडकी पसन्द है न?	తుమ్ కో వహ్ లడకీ పసంద్ హై న?
నీకు ఆ అమ్మాయి నచ్చిందా ?	नीकु आ अम्माइ नच्चिंदा ?
16. क्या आप कर्ज दे सकते हैं ?	క్యా ఆప్ కర్జ్ దె సక్తె హైఁ ?
మీరు అప్పు ఇవ్వగలరా ఏమి ?	मीरु अप्पु इव्वगलरा येमि ?
17. मै क्या करूँ ?	మై క్యా కరూఁ ?
నేను ఏం చేయను ?	नेनु एं चेयनु ?
18. कल क्यों नही आया ?	కల్ క్యోం నహీ ఆయా ?
నిన్న ఎందుకు రాలేదు ?	निन्न एंदुकु रालेदु ?
19. क्या आंप बाजार जाते हैं ?	క్యా ఆప్ బాజార్ జాతె హైఁ ?
మీరు బజారుకి వెళుతున్నారా ?	मीरु बजारुकि वेल्लुतुन्नारा ?
20. क्यों देर हो गया ?	క్యోం దేర్ హో గయా ?
ఎందుకు లేటయ్యింది ?	एंदुकु लेटइ्इंदि ?

21. यह खत कहाँ से आयी है ?	యహ్ ఖత్ కహాఁ సె ఆయీ హై ?
ఈ ఉత్తరం ఎక్కడి నుండి వచ్చినది?	ई उत्तरं एक्कडि नुंडि वच्चिनदि?
22. वे लोग कहाँ रहते हैं ?	వే లోగ్ కహాఁ రహతే హైఁ ?
వారు ఎక్కడ నివశిస్తున్నారు ?	वारु एक्कड निवसिस्तुन्नारु ?
23. क्या सोचते हैं ?	క్యా సోచ్‌తే హైఁ ?
ఏమాలోచిస్తున్నారు ?	एमालोचिस्तुन्नारु ?
24. क्या, अंधेरे में घर जा सकते हो?	క్యా అంధేరే మె ఘర్ జా సక్తె హో ?
మీరు చీకటిలో ఇంటికి వెళ్ళగలరా?	मीरु चीकटिलो इंटिकि वेल्लगलरा ?
25. गाँव को कब जाते है ?	గావ్ కో కబ్ జాతె హైఁ ?
ఊరికి ఎప్పుడు వెళుతున్నారు ?	ऊरिकि एप्पुडु वेल्लुतुन्नारु ?

కోపం - ఆవేశం

1. बातचीत मत ।	బాత్‌చీత్ మత్।
సంభాషణ వద్దు.	संभाषण वद्दु.
2. कैसे भूल गये आप ?	కైసే భూల్ గయే ఆప్ ?
మీరు ఎలా మర్చిపోయారు ?	मीरु एला मर्चिपोयारु ?
3. पेहले फ़ैसला सोचिए ।	పహలే ఫైసలా సోచియే।
ముందు పరిష్కారము ఆలోచించండి.	मुंदु परिष्कारमु आलोंचिंचडि.
4. बुरी इच्छा छोड़ दो ।	బురీ ఇచ్ఛా ఛోడ్ దో।
చెడ్డ ఆకాంక్ష (కోరిక) వదిలేయి (తీసేయి).	चेड्ड आकांक्ष (कोरिक) वदिलेइ (तीसेइ).
5. ठीक से काम करो ।	ఠీక్ సె కామ్ కరో।
సరిగా పని చేయి.	सरिगा पनि चेइ.
6. क्या आपका दिमाग खराब हो गया ?	క్యా ఆప్ కా దిమాగ్ ఖరాబ్। హో గయా ?

ఏమిటి మీ బుర్ర పని చేయట్లేదా/	एमिटि नी बुर्र पनि चेयट्लेदा/
చెడిపోయిందా ?	चेडिपोइंदा ?
7. शिकायत न करो ।	శికాయత్ న కరో ।
ఫిర్యాదు చేయకు.	फिर्यादु चेयकु.
8. सावधानी से सुनो ।	సావధానీ సే సునో ।
జాగ్రత్తగా విను.	जाग्रत्तगा विनु.
9. लपटो को भडकाओ मत ।	లపటోం కో భడకావో మత్ ।
జ్వాల రగిలించకు	ज्वाल रगिलिंचकु
(కోపం తెప్పించకు).	(कोप तेप्पिचकु).
10. आप होश में हैं या नही ।	ఆప్ హోశ్ మె హైం యా నహీ ?
మీరు తెలివిలో ఉన్నారా లేదా ?	मीरु तेलिविलो उन्नारा लेदा ?
11. यह तो सच नही है ।	యహ్ తో సచ్ నహీ హై ।
ఇది మాత్రం నిజం కాదు.	इदि मात्र निजं कादु.
12. तुम्हे शर्म नहीं आती ?	తుమ్హే శర్మ్ నహీం ఆతీ ?
నీకు సిగ్గు రాదూ ?	नीकु सिग्गु रादू ?
13. हँसी मजाक की बाते छोड दो।	హంసీమజాక్ కీ బాతేం ఛోడ్ దో ।
వ్యంగ్యంగా మాట్లాడటం మానెయ్యి.	व्यंग्यंगा माट्लाडटं मानेय्यि.
14. अवधि बहुत कम है ।	అవధి బహుత్ కమ్ హై ।
వ్యవధి చాలా తక్కువగా ఉన్నది.	व्यवधि चाला तक्कुवगा वुन्नदि.
15. मेरी आज्ञा का पालन् करो ।	మేరీ ఆజ్ఞా కా పాలన్ కరో ।
నా ఆజ్ఞని (మాటని) అమలుచేయండి.	ना आज्ञनि (अनुमति) अमलु चेयंडि
16. यह सब तुम्हारा ही शरारत है ।	యహ సబ్ తుమ్హారా హీ శరారత్ హై ।
ఇదంతా నీ యొక్క అల్లరే.	इदता नी योक्क अल्लरे.
17. मुझे गुस्सा मत दिलाओ ।	ముఝే గుస్సా మత్ దిలాఓ ।
నాకు కోపం తెప్పించకు.	नाकु कोपं तेप्पिंचकु.

చక్కటి సంభాషణ

1. वह सब से अच्छा है ।	వహ్ సబ్ సె అచ్ఛా హై।
అతను అందరిలోకి మంచివాడు.	अतनु अंदरिलोकि मचिवाडु.
2. यह हम सब के लिए गर्व	యహ్ హమ్ సబ్ కె లియె
की बात है ।	గర్వ్ కీ బాత్ హై।
ఇది మన అందరకు గర్వకారణము.	इदि मन अंदरकु गर्व कारणमु.
3. हर आदमी की इज्जत कपडों	హర్ ఆద్మీ కీ ఇజ్జత్ కపడోఁ సె
से होती है ।	హోతీ హై।
ప్రతి వ్యక్తికి మంచి దుస్తుల వల్లనే	प्रति व्यक्तिकि मंचि दुस्तुल
గౌరవం లభిస్తుంది.	वल्लने गौरवम् लभिस्तुंदि.
4. पर्यावरण हमारा रक्षा कवच है ।	పర్యావరణ్ హమారా రక్షాకవచ్ హై।
పరిసరము మనకు రక్షణ కవచము.	परिसरमु मनकु रक्षण कवचमु.
5. "कहिए, कहाँ जाना चाहिए"?	కహియె, కహాఁ జానా చాహియె ?
ఎక్కడికి వెళ్ళాలో చెప్పండి ?	एक्कडिकि वेल्लालो चेप्पंडि ?
6. दुनिया में कोई चीज़	దునియా మె కోయీ చీజ్
बेकार नही होती ।	బేకార్ నహీ హోతీ ।
లోకంలో ఏ వస్తువూ పనికిరాకుండా	लोकंलो ए वस्तुवू पनिकि
పోదు / ఏ వస్తువైనా పనికివస్తుంది.	राकुंडा पोदु / ए वस्तुवैना
	पनिकिवस्तुंदि.
7. वक्त पर जवाब दे देना चाहिए ।	వక్త్ పర్ జవాబ్ దే దేనా చాహియె ।
నిర్ణీత కాలంలో సమాధానం చెప్పాలి.	नर्णीतकालंलो समाधानं चेप्पालि.
8. जो हो गया सो हो गया ।	జోహో గయా సో హో గయా।
జరిగిందేదో జరిగింది.	जरिगिंदेदो जरिगिंदि.
9. वह तो दूभर काम है ।	వహ్ తో దూభర్ కామ్ హై।
అది చాలా కఠినమైన పని.	अदि चाला कठिनमैन पनि.

10. हे नीता, वह मस्त मौला है । — హే నీతా, వహ్ మస్త్ మౌలా హై।
ఓ నీతా, వాడు ఒట్టి షోకిల్లారాయుడు. — वो नीता वाडु वट्टि षोकिल्ला रायुडु.

11. ग्रन्धालय मेरे घर से बहुत नज़दीक है । — గ్రంథాలయ్ మేరే ఘర్ సె బహుత్ నజ్‌దీక్ హై।
గ్రంథాలయము మా కనుచూపుమేర లోనే ఉంది/ మా ఇంటికి దగ్గరలోనే ఉన్నది. — ग्रन्धालयमु मा कनुचूपु मेरलोने उंदि/मा इंटिकि दग्गरलोने उन्नदि.

12. धंधे मे वे दोनों हिस्सेदार हैं । — ధంధే మె వే దోనోం హిస్సేదార్ హైం.
వ్యాపారంలో వాళ్ళిద్దరూ భాగస్వాములు. — व्यापारंलो वाल्लिद्दरू भागस्वामुलु

13. लक्ष्मी राधा से बड़ी है । — లక్ష్మి రాధా సె బడీ హై।
లక్ష్మి రాధ కంటే పెద్దది. — लक्ष्मी राधकंटे पेद्ददि.

14. ये तोते बहुत सुन्दर हैं । — యె తోతే బహుత్ సుందర్ హైం ।
ఈ చిలుకలు చాలా అందముగా ఉన్నవి. — ई चिलुकलु चाला अंदमुगा उन्नवि.

15. जहाँ चाह वहाँ राह । — జహాం చాహ్ వహాం రాహ్।
మనస్సు ఉంటే మార్గం ఉంటుంది/ వుండకపోదు. — मनसु वुंटे मार्गम् उन्टुंदि/ उन्डकपोदु.

పర్యాటక ప్రయాణ రంగం

1. आपको कहाँ तक जाना चाहिए? — ఆప్‌కో కహాం తక్ జానా చాహియే ?
మీరు ఎక్కడిదాకా వెళ్ళాలి ? — मीरु एक्कडिदाका वेळ्ळालि ?

2. कलकत्ता तक जी । — కలకత్తా తక్ జీ।
కలకత్తా వరకు వెళ్ళాలండి. — कलकत्ता दरकु वेळ्ळांडि.

3. कलकत्ते में पर्याटको के आकर्षण के कौन-कौन से स्थान हैं ? — కలకత్తే మే పర్యాటకోం కె ఆకర్షణ్ కె కౌన్-కౌన్ సె స్థాన్ హై ?

కలకత్తాలో పర్యాటకులకు,	कलकत्तालो पर्याटकुलकु
చూడదగినవి ఏమి ఉన్నాయి ?	चूडदगिनवि एमि उन्नवि ?
4. मुझे शीघ्र जाना चाहिए।	ముఝే శీఘ్ర జానా చాహియె।
నేను త్వరగా వెళ్ళాలి.	नेनु त्वरगा वेळ्ळालि.
5. फिकर मत, सिर्फ एक घंटे का सफर है ।	ఫికర్ మత్, సిర్ఫ్ యేక్ ఘంటేకా సఫర్ హై।
ఆందోళన చెందకండి, ఒక గంట ప్రయాణం మాత్రమే ఉంది.	आंदोळन चेंदकंडि ओक घटा प्रयाणं मात्रमे उंदि.
6. मैने काशी की यात्रा की ।	మై నే కాశీ కీ యాత్రా కీ।
నేను కాశీ యాత్ర చేశాను.	नेनु काशी यात्र चेशानु.
7. आप कब रवाना होना चाहते हैं ?	ఆప్ కబ్ రవానా హోనా చాహ్‌తే హైఁ ?
మీరు ఎప్పుడు బయలుదేరాలని అనుకుంటున్నారు ?	मीरु एप्पुडु बयलुदेरालनि अनुकुंटुन्नारु ?
8. शायद कल शाम को ।	శాయద్ కల్ శామ్‌కో।
బహుశా రేపు సాయంత్రం.	बहुश रेपु सायंत्रं.
9. फिर कब आयेंगे ?	ఫిర్ కబ్ ఆయేంగే ?
తిరిగి ఎప్పుడు వస్తారు ?	तिरिगि एप्पुडु वस्तारु ?
10. शायद तीन दिन के बाद ।	శాయద్ తీన్ దిన్‌కె బాద్।
బహుశా మూడు రోజుల తర్వాత.	बहुश मूडु रोजुल तर्वात.
11. क्या आपका थैली वज़नी है ?	క్యా ఆప్ కా థైలీ వజనీ హై ?
మీ సంచి బరువుగా ఉన్నదా ?	मी संचि बरुवुगा वुन्नदा ?
12. मैने दक्षिण भारत की यात्रा की ।	మైనే దక్షిణ్ భారత్ కీ యాత్రా కీ।
నేను దక్షిణ భారతదేశ యాత్ర చేశాను.	नेनु दक्षिण भारतदेश यात्र चेशानु.

13. मैने अपनी गर्मी की छुट्टियाँ काशमीर में बिताने का निर्णय किया है ।
మైనే అపనీ గర్‌మి కీ ఛుట్టియాం కాష్‌మీర్ మె బితానే కా నిర్ణయ్ కియా హై।
నేను వేసవి సెలవులను కాశ్మీరులో గడపుటకు నిర్ణయించుకున్నాను.
नेनु वेसवि सेलवुलनु काशमीरुलो गड्डुपुटकु निर्णयिंचुकुन्नानु.

14. यात्रा से हमारी बुद्दि विकसित होती है ।
యాత్రా సె హమారీ బుద్ధీ వికసిత్ హోతీ హై।
యాత్రల వలన మన బుద్ధి వికసిస్తుంది.
यात्रलवलन मन बुद्धि विकसिस्तुदि.

రైల్వే ప్లాట్‌ఫాం

1. यहाँ से रेलवे स्टेशन कितना दूर है ?
యహాం సే రైల్‌వే స్టేషన్ కితనా దూర్ హై ?
ఇక్కడి నుండి రైల్వేస్టేషన్ ఎంత దూరం ?
इक्कडि नुंडि रैलवे स्टेषन एंत दूरं ?

2. लगभग तीन किलोमीटर ।
లగ్‌భగ్ తీన్ కిలోమీటర్।
ఇంచుమించు మూడు కిలోమీటర్లు.
इंचुमिंचु मूड्डु किलोमीटरलु.

3. जल्दी मुझे सिकिन्द्राबाद एक्सप्रेस् पकडना है ।
జల్‌దీ ముఝె సికింద్రాబాద్ ఎక్స్‌ప్రెస్ పకడ్‌నా హై।
త్వరగా నేను సికింద్రాబాద్ ఎక్స్‌ప్రెస్ అందుకోవాలి.
त्वरगा नेनु सिकिन्द्राबाद एक्सप्रेस अन्दुकोवालि.

4. रेलगाडी पकडना है, तो जल्दी जाओ नही तो तुम्हारी गाडी छूट जायगी ।
రేల్‌గాడీ పకడ్‌నా హై తో జల్‌దీ జాఓ నహీ తో తుమ్హారీ గాడీ ఛూట్ జాయగీ।
రైలుబండిని అందుకోవాలంటే త్వరపడండి, లేకపోతే మీ బండి వెళ్ళిపోతుంది.
रैलुबंडिनि अन्दुकोवालंटे त्वरपडंडि, लेकपोते मी बंडि वेल्लिपोतुंदि.

5. क्या तुम अकेले बंगलूर जा सकते हो ? | క్యా తుమ్ అకేలే బంగళూరు జా సక్తే హో ?
నీవు ఒంటరిగా బెంగుళూరు వెళ్ళగలవా ? | नीवु वोंटरिगा बेंगुळूरु वेळ्ळगलवा ?

6. आनेवाला स्टेशन नेल्लूर है । | ఆనేవాలా స్టేషన్ నెల్లూర్ హై।
రాబోయే/వచ్చే స్టేషన్ నెల్లూరు. | राबोये/वच्चे स्टेषन नेल्लूर.

7. इस गाडी में अच्छा खाना मिलता है । | ఇస్ గాడి మె అచ్ఛా ఖానా మిల్‌తా హై।
ఈ బండిలో మంచి భోజనము లభిస్తుంది. | ई बन्डिलो मंचि भोजनमु लभिस्तुंदि.

8. रेलगाडी थोडी देर में स्टेशन पहुँचती है । | రేల్‌గాడీ థోడీ దేర్ మె స్టేషన్ పహుంచ్‌తీ హై।
రైలుబండి కొద్దిసేపట్లో స్టేషన్ చేరుతుంది. | रैलुबंडि कोद्दिसेपट्लो स्टेशन चेरुतुंदि.

9. किसी ने जंजीर खींच दिया है । | కిసీ నె జంజీర్ ఖీంచ్ దియా హై।
ఎవరో గొలుసు లాగారు. | एवरो गोलुसु लागारु

10. गाड़ी छूटने तयार है । | గాడీ ఛూట్‌నే తయార్ హై।
బండి బయలుదేరుటకు సిద్ధముగా ఉంది. | बंडि बयलुदेरुटकु सिद्दमुगा उंदि.

11. मै रेल द्वारा निर्णय स्थान पर जल्दी पहुंच सकता हूँ । | మై రేల్ ద్వారా నిర్ణయ్ స్థాన్ పర్ జల్దీ పహుంచ్ సక్తా హూ।
నేను రైలు ద్వారా నిర్ణయించుకున్న స్థలానికి త్వరగా చేరుకోగలను. | नेनु रैलु द्वारा निर्णयिंचुकुन्न स्थलानिकि त्वरगा चेरुकोगलनु.

12. डीलक्स ट्रेन सप्ताह मे सिर्फ तीन दिन चलती है । | డీలక్స్ ట్రేన్ సప్తాహ్ మె సిర్ఫ్ తీన్ దిన్ చల్‌తీ హై।

డీలక్స్ రైలు వారానికి మూడు రోజులు మాత్రమే నడుస్తుంది.	डीलक्स रैलु वारानिकि मूडु रोजुलु मात्रमे नडुस्तुंदि.
13. आप कहाँ से आ रहे हैं ?	అప్ కహాఁ సె ఆ రహె హైఁ ?
మీరు ఎక్కడి నుండి వస్తున్నారు ?	मीरु एक्कडि नुंडि वस्तुन्नारु
14. मै कलकत्ते से आ रहा हूँ ।	మై కలకత్తే సె ఆ రహా హూఁ
నేను కలకత్తా నుండి వస్తున్నాను.	नेनु कलकत्ता नुंडि वस्तुन्नानु
15. क्या आप मैसूर जानते हैं ?	క్యా ఆప్ మైసూర్ జాన్‌తే హైఁ ?
మీరు మైసూర్ ఎరుగుదురా ?	मीरु/मैसूर एरुगुदुरा ?
16. यहाँ से मैसूर तक कितने किलोमीटर हैं ?	యహాఁ సె మైసూర్ తక్ కితనే కిలోమీటర్ హైఁ।
ఇక్కడ నుండి మైసూర్‌కి ఎన్ని కిలోమీటర్లు ?	इक्कड नुडि मैसूर्कि एन्नि किलोमीटरलु.
17. लगभग पाँच सौ किलोमीटर हैं।	లగ్‌భగ్ పాంచ్ సౌ కిలోమీటర్ హై।
ఇంచుమించు ఐదొందల కిలోమీటర్లు.	इंचुमिंचु ऐदोंदल किलोमीटर्लु.

యాత్రికుడు మరియు ఆటోడ్రైవర్ల సంభాషణ

1. मुझे शीघ्र होटल जाना है ।	ముఝె శీఘ్ర హోటల్ జానా హై।
నేను త్వరగా హోటల్‌కు వెళ్ళాలి.	नेनु त्वरगा होटलुकु वेळ्ळालि.
2. मुझे सुस्वागत होटल पर ले चलो ।	ముఝె సుస్వాగత్ హోటల్ పర్ లే చలో।
నన్ను సుస్వాగత్ హోటల్‌కి తీసుకువెళ్ళు.	नन्नु सुस्वागत होटल्कि तिसुकुवेल्लु.
3. अच्छा साहब, आइए, अन्दर बैठिए ।	అచ్ఛా సాహబ్, ఆయియే, అన్‌దర్ బైఠియే।
మంచిది సార్, రండి, లోపల కూర్చోండి.	मंचिदि सार, रंडि, लोपल कूर्चोंडि.

4. तुम मेरा सामान कहाँ रखोगे ? | తుమ్ మేరా సామాన్ కహాఁ రఖోగే ?
నీవు నా సామాను ఎక్కడ పెడతావు ? | नीवु ना सामानु एक्कड पेडतावु ?

5. जी, सीट के नीचे रख दो । | జీ, సీట్ కె నీచె రఖ్ దో ।
సీటు క్రింద పెట్టండి. | सीटु क्रिंद पेट्टंडि.

6. ठीक है, ले चलो । | ఠీక్ హై, లే చలో ।
సరే తీసుకెళ్ళు.. | सरे तीसुकेळ्ळु.

7. क्या तुम मेरे लिए इन्तजार कर सकते हो ? | క్యా తుమ్ మేరే లియే ఇంతజార్ కర్ సక్తే హో ?
నా కోసం నువ్వు వేచి ఉండగలవా ? | कोसम् नुव्वु वेचिउंडगलवा ?

8. यहाँ से कोयल पहुँचने मे कितना समय लगता है ? | యహాఁ సె కోయల్ పహుంచ్నే మే కిత్నా సమయ్ లగ్తా హై ?
ఇక్కడి నుండి కోవెల (గుడికి) చేరటానికి ఎంత సమయం పడుతుంది. | इक्कडि नुंडि कोवेल चेरटानिकि येंत समयं पड्डुतुंदि ?

9. दस मिनिट से अधिक नही लगता । | దస్ మినిట్ సె అధిక్ నహీ లగ్తా ।
పది నిముషాల కంటె ఎక్కువ పట్టదు. | पदि निमुषालकंटे एक्कुव पट्टदु.

10. दिलसुख नगर का क्या किराया है ? | దిల్ సుఖ్‌నగర్ కా క్యా కిరాయా హై ?
దిల్‌సుఖ్‌నగర్‌కు ఛార్జి ఎంత ? | दिलसुख नगरकु छार्जि एंत ?

11. बहुत देर हो गयी, तेज जाओ । | బహుత్ దేర్ హో గయి, తేజ్ జావో ।
చాలా ఆలశ్యం అయినది, త్వరగా వెళ్ళు.. | चाला आलश्यं अयिनदि, त्वरगावेळ्ळु.

12. आधा घंटा ठहरने का क्या लेंगे ? | ఆధా ఘంటా ఠహర్నే కా క్యా లేంగె ?
అరగంట వేచి ఉండటానికి ఎంత తీసుకుంటావు ? | अरगट वेचि उंडटानिकि एंत तीसुकुंटावु ?

13. दो रुपये ।	దో రుపయె।
రెండు రూపాయలు.	रेंडु रूपायलु.
14. पूरा किराया कितना हुआ ?	పూరా కిరాయా కితనా హుఆ ?
మొత్తం ఛార్జి ఎంత అయ్యింది ?	मोत्त छार्जि एंत अय्यिंदि ?
15. पूरा तीस रुपया ।	పూరా తీస్ రూపయా।
మొత్తం ముప్పై రూపాయలు.	मोत्तं मुप्पय रूपायालु.

10. బస్టాండ్‌లో సంభాషణ

1. एन्क्वयिरी कौन्टर कहाँ है ?	ఎంక్వయిరీ కౌంటర్ కహాఁ హై ?
ఎంక్వయిరీ కౌంటర్ ఎక్కడ ఉన్నది?	एंक्वयिरी कौन्टर एक्कड उन्नदि ?
2. सीधा जा कर, दाये से चलो ।	సీధా జాకర్, దాయే సే చలో।
నేరుగా వెళ్ళి, కుడివైపుకు వెళ్ళండి.	नेरुगा वेळि, कुडि वैपुकु वेळंडि
3. बाद का बस कब आएगी ?	బాద్ కా బస్ కబ్ ఆయేగీ ?
తరువాతి బస్సు ఎప్పుడు వస్తుంది ?	तरुवाति वस्सु एप्पुडु वस्तुंदि ?
4. लगभग दस मिनिट में आएगी ।	లగ్‌భగ్ దస్ మినిట్ మె ఆయేగీ ?
దాదాపు పది నిమిషాలలో వస్తుంది.	दादापु पदि निमुषाललो वस्तुंदि
5. यह बस कहाँ तक जाता है?	యహ్ బస్ కహాఁ తక్ జాతా హైఁ ?
ఈ బస్సు ఎంత వరకు వెళుతుంది ?	ई बस्सु एंतवरकु वेळुतुंदि ?
6. क्या बसे समय पर आती हैं ?	క్యా బసె సమయ్ పర్ ఆతీ హై ?
బస్సులు సరైన సమయానికి వస్తుంటాయా ?	बस्सुलु सरैन समयानिकि वस्तुंटाया ?
7. यहाँ से एलूर पहुँचने में कितना समय लगता है ?	యహాఁ సె ఏలూర్ పహుంచనే మే కితనా సమయ్ లగతా హై ?
ఇక్కడి నుండి ఏలూరు చేరడానికి ఎంత సమయం పడుతుంది ?	इक्कडि नुंडि एलूरु चेरटानिकि एंत समयं पडुतुंदि ?

8. हैदराबाद के बसों मे भीड़ अधिक है ।	హైదరాబాద్ కె బసో మె భీడ్ అధిక్ హై।
హైదరాబాద్ బస్సులలో రద్దీ ఎక్కువగా ఉంటుంది.	हैदराबाद बस्सुललो रद्दी एक्कुवगा उंटुंदि.
9. भीड से मुझे तंग हो जाती ।	భీడ్ సే ముఝె తంగ్ హో జాతి।
రద్దీగా ఉంటే నాకు అసహ్యము (చిరాకు).	रद्दीगा उंटे नाकु असह्यमु (चिराकु).
10. यह बस कहाँ तक जाती है ?	యహ్ బస్ కహాఁ తక్ జాతీ హై।
ఈ బస్సు ఎక్కడి వరకు వెళుతుంది ?	ई बस्सु एक्कडि वरकु वेळुतुंदि.
11. तुमको तीन नबर के बस में रवाना होना चाहिए ।	తుమ్‌కో తీన్ నంబర్ కి బస్ మె రవానా హోనా చాహియే।
నీవు మూడో నెంబరు బస్సులో ప్రయాణము చేయాలి.	नीवु मूडो नंबरु वस्सुलो प्रयाणमु चेयालि.
12. क्या, तेनालि जानेके लिए एक्सप्रेस बस है ?	తెనాలి జానేకే లియె ఎక్స్‌ప్రెస్ బస్ హై ?
తెనాలి వెళ్ళుటకు ఎక్స్‌ప్రెస్ బస్ ఉన్నదా ?	तेनालि वेळ्ळुटकु एक्सप्रेस बस्सु उन्नदा ?
13. क्या हम डबलडेकर मे चलें ?	క్యా హం డబల్‌డెకర్ మె చలేఁ ?
మనము డబుల్ డెకర్ (రెండతస్థుల) బస్సులో వెళదామా ?	मनमु डबुलडेकर (रेंडंतस्तुल) बस्सुलो बेळदामा ?
14. एगमोर का क्या किराया है ?	ఎగ్‌మోర్ కా క్యా కిరాయా హై।
ఎగ్‌మోర్ కు ఛార్జి ఎంత ?	एगमोरकु छार्जि एंत ?
15. दो रुपये ।	దో రుపయె।
రెండు రూపాయలు.	रेंडु रूपायलु.

వ్యాపార రంగం

1. कृपया आप और एक बार नगद गिन लें ।	కృపయా ఆప్ ఔర్ ఏక్ బార్ నగద్ గిన్ లేఁ।
దయవుంచి మీరు మరొకసారి డబ్బును లెక్కించండి.	दयवुंचि मीरु मरोकसारि डब्बुनु लेक्किंचंडि.
2. अच्छा, नगद ठीक है ।	అచ్ఛా, నగద్ ఠీక్ హై।
మంచిది, డబ్బు సరిపోయింది.	मंचिदि, डब्बु सरिपोयिंदि.
3. आजकल शेर–मार्केटिंग मे काफी मुनाफ़ा है ।	ఆజ్‌కల్ షేర్ - మార్కెటింగ్ మే కాఫీ మునాఫా హై।
ప్రస్తుతం షేర్ మార్కెటింగ్‌లో (వ్యాపారం) బాగా లాభం ఉంది.	प्रस्तुतं शेर मार्केटिंगलो (व्यापारमु) बागा लाभं उंदि.
4. पिताजी काम करने के लिए दफ्तर गये ।	పితాజీ కామ్ కర్‌నె కె లియె దఫ్‌తర్ గయే।
నాన్నగారు పనిచేయుటకు ఆఫీసుకు వెళ్ళిరి.	नान्नगारु पनि चेयुटकु आफीसुकु वेळ्ळिरि.
5. व्यापारी लोग माल खरीदने के लिए विलायत जाते हैं ।	వ్యాపారీ లోగ్ మాల్ ఖరీద్‌నె కె లియె విలాయత్ జాతే హైఁ।
వ్యాపారస్తులు సరుకు కొనుగోలుకు విదేశాలు వెళ్ళుచుందురు.	व्यापारस्तुलु सरुकु कोनुगोलुकु विदेशालु वेळ्ळुचुंदुरु.
6. मेरे पास सिर्फ हजार रुपये हैं ।	మేరే పాస్ సిర్ఫ్ హజార్ రుపయె హైఁ।
నా వద్ద కేవలము వెయ్యి రూపాయలు మాత్రమే ఉన్నాయి.	ना वद्द केवलमु वेय्यि रूपायलु मात्रमे उन्नायि.

7. इस काम के लिए आप कितने रुपये चाहते हैं ?	ఇస్ కామ్ కె లియె ఆప్ కితనే రుపయె చాహ్‌తే ?
ఈ పని కొరకు మీరు ఎన్ని రూపాయలు కోరుచున్నారు ?	ई पनि कोरकु मीरु एन्नि रूपायलु कोरुचुन्नारु ?
8. मैं इस काम के लिए तीन हजार चाहता हूँ ।	మై ఇస్ కామ్ కె లియె తీన్ హజార్ చాహ్‌తా హూ।
నేను ఈ పని కోసము మూడు వేలు కోరుచున్నాను.	नेनु ई पनि कोसमु मूडुवेलु कोरुचुन्नानु.
9. हमारे वेतन का खरार कीजिये ।	హమారే వేతన్ కా ఖరార్ కీజియే।
మా జీతమును నిశ్చయించండి.	मा जीतमुनु निश्चइंचंडि.
10. आज मुझे पूरा काम खतम करना चाहिए ।	ఆజ్ ముఝె పూరా కామ్ ఖతమ్ కర్‌నా చాహియే।
ఈ రోజు నేను మొత్తం పని ముగించవలసి ఉన్నది.	ई रोजु नेनु मोत्त पनि मुगिंचवलसि उन्नदि.
11. धंधे मे कई नुकसान और तकलीफ हैं ।	ధంధే మె కయీ నుక్‌సాన్ ఔర్ తక్‌లీఫ్ హైం।
వ్యాపారంలో ఎన్నో నష్టములు, సంకటములు ఉన్నవి.	व्यापारमुलो एन्नो (चाला) नष्टमुलु, संकटमुलु उन्नवि.
12. उस सौदे में हमें काफी लाभ हुआ ।	ఉస్ సౌదె మె హమె కాఫీ లాభ్ హుఆ।
ఆ వ్యాపారంలో మాకు చాలా లాభం వచ్చింది.	आ व्यापारंलो माकु चाला लाभ वच्चिंदि.
13. मूल्य कम हो जाते है ।	మూల్య కమ్ హో జాతేం హైం।
ధరలు తగ్గుతున్నాయి.	धरलु तग्गुतुन्नायि.

14. इसका बिल कितना है ? — ఇస్ కా బిల్ కితనా హై ?
దీని బిల్లు ఎంత ? — दीनि बिल्लु एंत ?

15. हमारे बोर्ड का मीटिंग आज शाम को होता है । — హమారే బోర్డ్ కా మీటింగ్ ఆజ్ శామ్ కో హోతా హై।
మా బోర్డు సమావేశం ఈ రోజు సాయంత్రం ఉంటుంది. — हमारे बोर्ड का समावेशं ई रोजु सायंत्रम उंटुंदि.

వృత్తి విద్యలు

1. आप क्या काम करते है ? — ఆప్ క్యా కామ్ కరతే హైం ?
మీరు ఏం పనిచేస్తారు ? — मीरु ए पनि चेस्तारु ?

2. हम व्यापार करते हैं । — హం వ్యాపార్ కరతే హైం।
మేము వ్యాపారము చేస్తాము. — मेमु व्यापारमु चेस्तामु.

3. आपका धंधा क्या है ? — ఆప్ కా ధంధా క్యా హై ?
మీ వృత్తేమిటి ? — मी वृत्तेमिटि ?

4. मै एक व्यावसायिक गायक हूँ — మై ఏక్ వ్యావసాయిక్ గాయక్ హూం।
వృత్తి రీత్యా నేనొక్క గాయకుడిని. — वृत्तिरीत्या नेनोक गायकुडिनि.

5. सुनील अपने पिता के व्यवसाय मे शामिल होने जा रहा है । — సునీల్ అపనె పితా కె వ్యవసాయ్ మె శామిల్ హోనె జా రహా హై।
సునీల్ అతని తండ్రిగారి వ్యాపారంలో చేరబోతున్నాడు. — सुनील अतनि तंड्रिगारि व्यापारंलो चेरबोतुन्नाडु.

6. वह अच्छा डाक्टर है । — వహ్ అచ్ఛా డాక్టర్ హై।
ఆయన మంచి డాక్టరు. — आयन मंचि डाक्टरु.

7. डाक्टर के धंधे में वह अधिक सफल हो गयी । — డాక్టర్ కె ధంధే మే వహ్ అధిక్ సఫల్ హోగయీ।
డాక్టరు వృత్తిలో ఆమె మంచి పేరు గడించింది. — डाक्टरु वृत्तिलो आमें मंचि पेरु गडिंचिंदि ।

8. मै एक पेशेवर वकील हूँ ।	మై ఏక్ పేశేవర్ వకీల్ హూ।
నేను వృత్తిరీత్యా ఒక వకీలుని.	नेनु वृत्तिरित्या ओक वकीलुनि.
9. मेरा शौक धंधे मे बदल गया ।	మేరా శౌక్ ధంధే మే బదల్ గయా।
నా సరదా వృత్తిగా మారిపోయింది.	ना सरदा वृत्तिगा मारिपोयिंदि.
10. चित्रो को चित्रित करना उनका धंधा है ।	చిత్రోం కొ చిత్రిత్ కర్‌నా ఉన్‌కా ధంధా హై।
చిత్రాలను చిత్రించుట వారి వృత్తి.	चित्रालनु चित्रिचुट वारि वृत्ति.
11. आजकल चित्रकारो का धंधा अधिक लाभदायक है ।	ఆజ్‌కల్ చిత్రకారోం కా ధంధా అధిక్ లాభదాయక్ హై।
ప్రస్తుతం చిత్రకారుల యొక్క వృత్తి. అధిక లాభదాయకముగా ఉన్నది.	प्रस्तुतं चित्रकारुल योक्क वृत्ति अधिक लाभदायकमुगा उन्नदि.
12. शिकार करना उनका धंधा है ।	శికార్ కర్‌నా ఉన్‌కా ధంధా హై।
వేటాడుట వారి వృత్తి.	वेटाडुट वारि वृत्ति.
13. मुझे इस समस्या का हल चाहिए ।	ముఝె ఇస్ సమస్యా కా హల్ చాహియె।
నాకు ఈ సమస్య యొక్క పరిష్కారం కావాలి.	नाकु ई समस्य योक्क परिष्कारं कावालि.
14. तेरे बिना कोई यह काम नही कर सकता ।	తేరె బినా కోయీ యహ్ కామ్ నహీ కర్ సక్‌తా।
నీవు తప్ప ఇంకెవ్వరూ ఈ పని చేయలేరు.	नीवु तप्प इकेव्वरू ई पनि चेयलेरु.
15. वह अपना धधा मन लगाकर करता है ।	వహ్ అపనా ధంధా మన్ లగాకర్ కర్‌తా హై।
అతను తన వృత్తిని శ్రద్ధగా చేస్తున్నాడు.	अतनु तन वृत्तिनि श्रध्दगा चेस्तुन्नाडु.

టెలిఫోనులో సంభాషణ

1. हलो, "क्या सीताजी है ?	'హలో'' క్యా సీతాజీ హైఁ ?
హలో, ''సీతగారు'' ఉన్నారా ?	हलो "सीतगारु उन्नारा" ?
2. एक घंटे के बाद कीजिए ।	ఏక్ ఘంటె కె బాద్ కీజియె।
ఒక గంట తర్వాత చేయండి.	ओक गंट तर्वात चेयंडि.
3. क्या आप उन्हे बता देंगे कि	క్యా ఆప్ ఉన్హె బతాదేంగె కి
नीता का फोन आया था ?	సీతా కా ఫోన్ ఆయా థా ?
4. अवश्य बताऊँगा ।	అవశ్య బతాఊంగా।
తప్పకుండా చెబుతాను.	तप्पकुडा चेबुतानु.
5. आपके लिए टेलिफोन आया है ।	ఆప్ కే లియే టెలిఫోన్ ఆయా హై।
మీకు టెలిఫోన్ వచ్చింది.	मीकु टेलिफोन वच्चिंदि.
6. मै हैदराबाद ट्रंक-काल करना	మై హైదరాబాద్ ట్రంక్‌కాల్
चाहता हूं ।	కర్‌నా చాహ్‌తా హూ।
నేను హైదరాబాద్ ట్రంక్‌కాల్	नेनु हैदराबाद ट्रंक काल.
చెయ్యాలనుకుంటున్నాను.	चेय्यालनुकुंटुन्नानु.
7. कृपया लाइन पर ही रहिए ।	కృపయా లయిన్ పర్ హి రహియె।
దయఉంచి లైనులో ఉండండి.	दयुंचि लैनुलो उंडंडि.
8. क्या आप थोडी देर बाद	క్యా ఆప్ థోడీ దేర్ బాద్
फोन करेंगे ?	ఫోన్ కరేంగె ?
మీరు కొంచెంసేపాగి ఫోను చేస్తారా?	मीरु कोचे सेपागि फोनु चेस्तारा?
9. कृपया जोर से बोलें ।	కృపయా జోర్ సె బోలెఁ।
దయఉంచి కాస్త గట్టిగా మాట్లాడండి.	दयऊचि कास्त गट्टिगा माटलाडंडि.
10. फोन में थोडा खराबी है ।	ఫోన్ మే థోడా ఖరాబీ హై।
ఫోన్ కొంచెం పాడయింది.	फोन कोच पाडयिंदि.

11. कौन बोल रहे हैं ?	కౌన్ బోల్ రహె హైం ?
ఎవరు మాట్లాడుతున్నారు ?	एवरु माटलाडुतुन्नारु ?
12. क्या मै आफीसर साहब से बात कर सकता हूँ ?	క్యా మై ఆఫీసర్ సాహెబ్ సె బాత్‌కర్ సక్‌తా హూ ?
నేను ఆఫీసరు గారితో మాట్లాడవచ్చా ?	नेनु आफीसरु गारितो माट्रलाडवच्चा ?
13. हाँ, मै ही बोल रहा हूँ ।	హా మై హీ బోల్ రహా హుం ।
అవును, నేనే మాట్లాడుతున్నాను.	अवुनु, नेने माट्रलाडुतुन्नानु.
14. मै आपसे मिलना चाहता हूँ ।	మై ఆప్ సె మిల్‌నా చాహ్‌తా హూం ।
నేను మిమ్మల్ని కలవాలని అనుకుంటున్నాను.	नेनु मिम्मल्नि कलवालि अनुकुंटुन्नानु.
15. आप दोपहर को मुझे मिलने आ सकते हैं ।	ఆప్ దోప్‌హర్ కో ముఝె మిల్‌నె ఆ సక్‌తె హైం ।
మీరు మధ్యాహ్నం రెండు గంటలకు నన్ను కలవటానికి రండి.	मीरु मध्याह्न रेंडु गंटलकु नन्नु कलवटानिकि रंडि.
16. फोन में कोयी बोल रहा है ।	ఫోన్ మే కోయీ బోల్ రహా హై ।
ఫోన్‌లో ఎవరో మాట్లాడుతున్నారు.	फोनलो एवरो माट्रलाडुतुन्नारु.
17. हे सीता, शीघ्र ही वापस आओ ।	హె సీతా, శీఘ్ర హీ వాపస్ ఆవో ।
ఏయ్ సీతా, త్వరగా తిరిగి రా.	येय सीता, त्वरगा तिरिगि रा.
18. फोन करके पता करो ।	ఫోన్ కర్‌కె పతా కరో ।
ఫోను చేసి తెలుసుకో.	फोनु चेसि तेलुसुको.

హోటలులో

1. श्रीमान्, आपको क्या चाहिए ? శ్రీమాన్, ఆప్‌కో క్యా చాహియె ?
మీకు ఏమి కావాలి ? श्रीमान, मीकु एमि कावालि ?
2. सब से पहले मेनु भेज दो । సబ్ సె పహలే మెనూ భేజ్ దో।
ముందు మెనూ పంపించండి. मुंदु मेनु पंपिंचंडि.
3. यह लीजिए साहब । యహ్ లీజియె సాహబ్।
ఇదిగో తీసుకోండి. इदिगो तीसुकोंडि.
4. क्या यहाँ चावल मिलता है ? క్యా యహాఁ చావల్ మిల్‌తా హై ?
ఇక్కడ అన్నం దొరుకుతుందా ? इक्कड अन्न दोरुकुतुंदा ?
5. क्यों नही, सब मिलते हैं । క్యోం నహీఁ సబ్ మిల్‌తే హైఁ।
అన్నీ లభిస్తాయి. अन्नी लभिस्तायि.
6. भोजन के साथ दाल भी लाओ । భోజన్ కె సాథ్ దాల్ భీ లావో।
భోజనంతోపాటు పప్పుకూడా తీసుకురా. भोजनंतोपाटु पप्पु कूडा तीसुकुरा
7. लिफ्ट खराब हो गया । లిఫ్ట్ ఖరాబ్ హో గయా।
లిఫ్టు పాడయ్యింది. लिफ्टु पाडय्यिंदि.
8. मै टमाटर का सूप लूंगा । మై టమాటర్ కా సూప్ లూంగా।
నేను టమాటా సూప్ తీసుకుంటాను. नेनु टमाटा सूप तीसुकुटानु.
9. मौर्यायिन मे जलपान बहुत अच्छा है । మౌర్యాయిన్ మె జల్‌పాన్ బహుత్ అచ్ఛా హై।
మౌర్యాయిన్ హోటలులో ఫలహారం చాలా బాగుంటుంది. मौर्यायिन् होटलुलो पलहारमु चाला बागुंटुंदि.
10. और एक गिलास पानी लाओं । ఔర్ ఏక్ గిలాస్ పానీ లావో।
ఇంకొక గ్లాసు మంచినీళ్ళు తీసుకురా. इंकोक ग्लासु मंचिनीळ्ळु तीसुकुरा.

11. कुछ और चाहिए जी ! | కుఛ్ ఔర్ చాహియె జీ !

ఇంకా ఏమైనా కావాలండి ! | इंका एमैना कावालांडि !

12. एक आइसक्रीम लाओ । | ఏక్ ఆయిస్‌క్రీమ్ లావో ।

ఒక ఐస్‌క్రీమ్ తీసుకురా. | वोक अइसक्रीम तीसुकुरा.

13. दो कॉफी लाइए । | దో కాఫీ లాయియె ।

రెండు కాఫీ తీసుకురండి. | रेंडु कॉफी तीसुकुरंडि.

14. वैटर, नमक किधर है ? | వైటర్, నమక్ కిధర్ హైం ?

వెయిటర్, ఉప్పు ఎక్కడ ఉంది ? | वेइटर, उप्पु एक्कड उंदि ?

15. धन्यवाद । | ధన్యవాద్ ।

కృతజ్ఞతలు. | कृतज्ञतलु.

16. बिल कितना हुआ ? | బిల్ కితనా హుఆ ?

బిల్లు ఎంతైంది ? | बिल्लु एंतैंदि ?

17. अरे भाई ये पाँच रुपये अपने पास रखो । | అరె భాయి యె పాంచ్ రుపయే । అపనే పాస్ రఖో ।

ఈ అయిదు రూపాయలు నీవు తీసుకో. | ई अयिदु रूपायलु नीवु तीसुको.

బ్యాంకులో

1. क्या, मैं मैनेंजर साहब से मिल सकता हूँ ? | క్యా మై మైనేజర్ సాహబ్ సె మిల్ సక్తా హు ?

నేను మేనేజర్ గారిని కలుసుకోవచ్చా ? | नेनु मेनेजर गारिनि कलुसुकोवच्चा ?

2. मुझे क्या करना है ? | ముఝె క్యా కర్‌నా హై ?

నేను ఏమి చేయాలి ? | नेनु एमि चेयालि ?

3. पहले खाता खोल दे ।	పహలె ఖాతా ఖోల్ దెం।
ముందు ఖాతా ప్రారంభించండి.	मुंदु खाता प्रारंभिंचंडि.
4. अवश्य	అవశ్య।
తప్పకుండా.	तप्पकुंडा.
5. खाता खोलने के लिए	ఖాతా ఖోల్నె కె లియె కితనా
कितना पैसा जमा करना है ?	పైసా జమా కర్నా హై ?
ఖాతా ప్రారంభించడానికి ఎంత	खाता प्रारंभिंचटानिकि एंत
డబ్బు జమ చేయాలి ?	डब्बु जम चेयालि ?
6. कृपया एव विड्राल फार्म दे दें ।	కృపయా ఏక్ విడ్రాల్ ఫారమ్ దే దేం।
దయచేసి ఒక విత్‌డ్రాయల్	दयचेसि ओक वितड्रायल
ఫామ్ ఇవ్వండి.	फाम इव्वडि.
7. क्या आप गृह निर्माण के लिए	క్యా ఆప్ గృహ నిర్మాణ్ కె లియె
ऋण देते हैं ?	ఋణ్ దేతె హైం ?
ఇల్లు కట్టడానికి మీరు	इल्लु कट्टडानिकि मीरु
లోన్ ఇస్తారా ?	लोन इस्तारा ?
8. दो हजार रूपयों के लिए	దో హజార్ రుపయోం కె లియె
डी.डी. दे दीजिये ।	డి.డి. దే దీజియె।
రెండు వేల రూపాయలకు డి.డి.	रेंडु वेल रूपायलकु डी.डी.
ఇవ్వండి.	इव्वडि.
9. मेरे खाता मे कितना धन है ?	మేరె ఖాతా మె కితనా ధన్ హై ?
నా ఖాతాలో ఎంత డబ్బు ఉంది ?	ना खातालो एत डब्बु उदि ?
10 चैक के पीछे हस्ताक्षर कर दें ।	చెక్ కె పీఛె హస్తాక్షర్ కర్ దెం।
చెక్కు వెనక వైపు సంతకం చేయండి.	चेक्कु वेनकवैपु संतकं चेयंडि.

11. आपको किसका हामी चाहिये ? | అప్కో కిస్కా హామీ చాహియే ?
మీకు ఎవరి హామీ కావాలి ? | मीकु एवरि हामी कावालि ?

12. एक प्रभुत्वोद्योगी का हामी चाहिए । | ఏక్ ప్రభుత్వోద్యోగీ కా హామీ చాహియే ।
ఒక ప్రభుత్వోద్యోగి యొక్క హామీ కావాలి. | ओक प्रभुत्वोद्योगि योक्क हामी कावालि.

13. मुझे चैकबुक चाहिए । | ముఝె చెక్‌బుక్ చాహియె ।
నాకు చెక్‌బుక్ కావాలి. | नाकु चेक्बुक् कावालि.

14. ऋण चाहिए तो इन फार्मों पर हस्ताक्षर करो । | ఋణ్ చాహియె తో ఇన్ ఫారమోం పర్ హస్తాక్షర్ కరో ।
లోన్ తీసుకోవాలంటే ఈ ఫారములపై సంతకం చేయండి. | लोन तीसुकोवालंटे ई फारमुलपै संतकमु चेयंडि.

15. मै अपना खाता बन्द करना चाहता हूँ । | మై అప్నా ఖాతా బన్ద్ కర్నా చాహ్‌తా హూం ।
నేను ఖాతాని మూసివేయాలనుకుంటున్నాను. | नेनु खातानि मूसिवेयालनु कुंटुन्नानु.

ఫోస్టాఫీస్‌లో

1. दो पोस्टकार्ड दीजिए । | దో పోస్ట్ కార్డ్ దీజియె ।
రెండు పోస్టుకార్డులు ఇవ్వండి. | रेंडु पोस्टु कार्डुलु इव्वंडि.

2. इनका मूल्य क्या है ? | ఇన్ కా మూల్య్ క్యా హై ?
వీటి ధర ఎంత ? | वीटि धर एंत ?

3. दो लिफाफा भी दीजिये । | దో లిఫాఫా భీ దీజియె ।
రెండు కవర్లు కూడా ఇవ్వండి. | रेंडु कवर्लु कूडा यिव्वंडि ।

4. क्या आपके पास एरोग्राम लेटर्स है ?	క్యా ఆప్‌కే పాస్ ఏరోగ్రామ్ లెటర్ హైఁ ?
మీ వద్ద ఏరోగ్రామ్ లెటర్స్ ఉన్నాయి.	मी वद्द एरोग्राम लेटर्स उन्नाया ?
5. जी हाँ, है ।	జీ హాఁ హైఁ।
ఉన్నాయండి.	उन्नायंडि
6. तो मुझे पाँच दीजिए ।	తో ముఝె పాంచ్ దీజియె।
అయితే నాకు ఐదు ఇవ్వండి.	अयिते नाकु अइदु इव्वंडि
7. ठीक है ले लो ।	ఠీక్ హై లే లో।
అలాగే తీసుకోండి.	अलागे तीसुकोंडि
8. कितने रुपये देने का है ?	కితనే రుపయే దేనే కా హై ?
ఎన్ని రూపాయలయ్యింది ?	एन्नि रूपायलय्यिंदि ?
9. पाँच लेटर्स का दस रुपया हो गया ।	పాంచ్ లెటర్స్ కా దస్ రుపయా హో గయా।
అయిదు లెటర్లు పది రూపాయలయ్యింది.	अइदु लेटरलु पदि रूपायलय्यिंदि.
10. तो मुझे तीन दीजिए ।	తో ముఝె తీన్ దీజియె।
అయితే నాకు మూడు ఇవ్వండి.	अयिते नाकु मूडु इव्वंडि
11. पार्सल सील करने का कौन्टर कहाँ है ?	పార్సల్ సీల్ కరనే కా కౌంటర్ కహాఁ హై ?
పార్శల్‌కు సీలు వేసే కౌంటరు ఎక్కడుంది ?	पार्सिलुकु सीलु वेसे कौन्टरु एक्कडुंदि ?
12. कौन्टर अन्दर है ।	కౌంటర్ అన్‌దర్ హై।
కౌంటర్ లోపల ఉన్నది.	कौन्टरु लोपलुन्नदि.

13. पत्र जल्दी पहुँचने के लिए पिनकोड नम्बर लिखिये ।	పత్ర్ జల్దీ పహుంచనె కెలియె పిన్‌కోడ్ నెంబర్ లిఖియె ।
ఉత్తరములు త్వరగా చేరుటకు పిన్‌కోడ్ నెంబరు వ్రాయండి.	उत्तरमुलु त्वरगा चेरुटकु पिनकोड नेंबरु व्रायंडि.
14. फिर डाक कब निकलेगी ?	ఫిర్ డాక్ కబ్ నికలేగీ ?
తర్వాతి పోస్టు ఎప్పుడు తీస్తారు ?	तर्वाति पोस्टु एप्पुडु तीस्तारु ?
15. चार या पांच बजे के बीच मे ।	చార్ యా పాంచ్ బజె కె బీచ్ మె ।
నాలుగు లేదా ఐదు గంటల మధ్యలో.	नालुगु लेदा अइदु गटल मध्यलो.

సాధారణ వస్తువుల కొనుగోలు

1. क्या आप बाजार जा रहे हैं ?	క్యా ఆప్ బాజార్ జా రహే హైం ?
మీరు బజారుకు వెళుతున్నారా ?	मीरु बजारुकु वेळुतुन्नारा ?
2. यहाँ से बाजार कितना दूर है ?	యహాఁ సె బాజార్ కితనా దూర్ హైం ?
ఇక్కడినుండి బజారు ఎంత దూరం ?	इक्कडि नुंडि बजारु एंतदूरं ?
3. लगभग तेरह किलोमीटर ।	లగ్‌భగ్ తేరహ్ కిలోమీటర్ ।
ఇంచుమించు పదమూడు కిలోమీటర్లు.	इंचुमिंचु पंदमूडु किलोमीटर्लु.
4. आज गिंडि बाजार में क्लियरेंस सेल है ।	ఆజ్ గిండీ బాజార్ మె క్లియరెన్స్ సేల్ హై ।
ఇవ్వాళ్ళ గిండీ బజార్‌లో తగ్గింపు ధరల అమ్మకం ఉంది.	इव्वाळ गिंडी बजारुलो तग्गिंपु धरल अम्मकं उंदि.
5. बिजली का सामान खरीदने का यह सब से अच्छी दुकान है ।	బిజలీ కా సామాన్ ఖరీద్‌నే కా యహ్ సబ్ సె అచ్ఛీ దుకాన్ హై ।
ఎలక్ట్రికల్ సామన్లు కొనుటకు ఇది అన్నింటికంటె మంచి దుకాణము.	एलक्ट्रिकल् सामान्लु कोनुटकु इदि अन्निंटिकंटे मंचि दुकाणमु.

6. इसका मूल्य क्या है ?	ఇస్ కా మూల్య్ క్యా హై ?
దీని ధర ఎంత ?	दीनि धर एंत ?
7. यह सूपर बाजार मंगलवार को बंद रहता है ।	యహ్ సూపర్ బాజార్ మంగళ్‌వార్ కో బంద్ రహతా హై ।
ఈ సూపర్ బజారు మంగళవారము నాడు మూసివేస్తారు.	ई सूपर बजारु मंगलवारमु नाडु मूसिवेस्तारु.
8. क्या इस डिपार्टमेंट स्टोर मे अच्छा सामान मिलता है ?	క్యా యహ్ డిపార్ట్‌మెంట్ స్టోర్ మె అచ్ఛా సామాన్ మిల్‌తా హై ?
ఈ డిపార్ట్‌మెంట్ స్టోరులో మంచి వస్తువులు లభిస్తాయా ?	ई डिपार्टमेंट स्टोरुलो मचि वस्तुवुलु लभिस्ताया ?
9. यहाँ उधार नही मिलेगा ।	యహా఼ ఉదార్ నహీ మిలేగా ।
ఇక్కడ అప్పు లభించదు.	इक्कड अप्पु लभिचदु.
10. यह घडी दे दीजिए	యహ్ ఘడీ దె దీజియె ।
ఈ వాచీ ఇవ్వండి.	ई वाची इव्वंडि.
11. बस या कुछ और ?	బస్ యా కుఛ్ ఔర్ ?
ఇంతేనా, ఇంకేమైనా కావాలా ?	इंतेना इंकेमैना कावाला ?
12. मै नई मोटर गाडी खरीदना चाहता हूँ ।	మై నయీ మోటర్ గాడీ ఖరీద్‌నా చాహ్‌తా హూ ।
నేను క్రొత్త మోటారు వాహనం కొనాలనుకుంటున్నాను.	नेनु क्रोत्त मोटारु वाहनं कोनालनुकुंटुन्नानु.
13. मैं तुम्हारा हिसाब चुकाऊँगा ।	మై తుమ్‌హారా హిసాబ్ చుకాఊంగా ।
నేను మీ బాకీ చెల్లుబడి వ్రాస్తాను.	नेनु मी बाकी चेल्लुबडि व्रास्तानु.
14. यह टी.वि. बिल्कुल नया है ।	యహ్ టి.వి. బిల్‌కుల్ నయా హై ।
ఈ టి.వి. సరికొత్తది.	ई टि.वि. सरिकोत्तदि.

15. इस दुकान मे दाम बहुत कम है ।

ఇస్ దుకాన్ మె దామ్ బహుత్ కమ్ హై।

ఈ దుకాణములో ఖరీదు చాలా తక్కువ.

ई दुकाणमुलो खरीदु चाला तक्कुव.

రోడ్డు పైన

1. इस सडक की मरम्मत हो रही है ।

ఇస్ సడక్ కీ మరమ్మత్ హో రహీ హై।

ఈ రోడ్డు మరమ్మత్తులో ఉన్నది.

ई रोड्डु मरम्मत्तुलो उन्नदि.

2. हमेशा बाये से फुटपात पर चलिए ।

హమేశా బాయే సె ఫుట్‌పాత్ పర్ చలియె।

ఎల్లప్పుడు ఎడమవైపు కాలిబాటపై నడవండి.

एल्लुप्पुडु एडमवैपु कालिबाटपै नडवंडि.

3. वह सडक याता यात के लिए बन्द है ।

వహ్ సడక్ యాతాయాత్ కె లియె బన్ద్ హై।

ఆ రోడ్డుపై రాకపోకలను నిలిపివేశారు.

आ रोड्डुपै राकपोकलनु निलिपि वेशारु.

4. नजदीक रास्ते से चलेंगे ।

నజ్‌దీక్ రాస్తే సె చలేంగే।

దగ్గరి త్రోవన వెళదాం.

दग्गरि त्रोवन वेळदां.

5. सडक का सफर अत्यन्त नजदीक है ।

సడక్ కా సఫర్ అత్యంత్ నజ్‌దీక్ హై।

రోడ్డు పైన ప్రయాణము చాలా దగ్గర.

रोड्डु पैन प्रयाणमु चाला दग्गर

6. यह सडक कहाँ तक जाता है ?

యహ్ సడక్ కహాం తక్ జాతా హై ?

ఈ రోడ్డు ఎక్కడిదాకా వెళుతుంది ?

ई रोड्डु एक्कडिदाका वेळुतुदि ?

7. गुंटूर तक ।	గుంటూర్ తక్।
గుంటూరు దాకా.	गुंटूरु दाका.
8. सडक पर रद्दी काफी है ।	సడక్ పర్ రద్దీ కాఫీ హై।
రోడ్డు పైన రద్దీ ఎక్కువగా ఉంది.	रोड्डु पैन रद्दी एक्कुवगा उंदि.
9. यातायात नियमो का पालन करो ।	యాతాయాత్ నియమోంకా పాలన్ కరో।
ట్రాఫిక్ నిబంధనలను పాటించుము.	ट्राफिक निबंधनलनु पाटिंचुमु.
10. हमेशा बायी ओर चलिए ।	హమేశా బాయి ఓర్ చలియె।
ఎల్లప్పుడూ ఎడమవైపు నడవండి.	एल्लप्पुडू एडमवैपु नडवडि.
11. मार्केट जाने के लिए रास्ता बोलिए ।	మార్కెట్ జానే క లియె రాస్తా బోలియె।
మార్కెట్‌కు వెళ్ళుటకు దారి చెప్పండి.	मार्केटकु वेळुटकु दारि चेप्पडि.
12. यातायात नियमो का पालन कीजिये ।	యాతాయాత్ నియమోఁ కా పాలన్ కీజియే।
ట్రాఫిక్ నిబంధనలను పాటించండి.	ट्राफिक निबंधनलनु पाटिंचडि.
13. सडक पार करते समय बत्तियो का ध्यान रखें ।	సడక్ పార్ కర్‌తె సమయ్ బత్తియో కా ధ్యాన్ రఖెఁ।
రోడ్డు దాటునప్పుడు ట్రాఫిక్ సిగ్నల్‌ను గమనించండి.	रोड्डु दाटुनप्पुडु ट्राफिक सिग्नलनु गमनिंचडि.
14. इस गली के अंत में रास्ता बंद है ।	ఇస్ గలీ క అంత్ మె రాస్తా బంద్ హై।
ఈ సందు చివర త్రోవ లేదు.	ई संदु चिवर त्रोव लेदु.
15. सडक पार करते समय चारों ओर ध्यान रखें ।	సడక్ పార్ కర్‌తె సమయ్ చారోం ఓర్ ధ్యాన్ రఖెఁ।
రోడ్డు దాటునప్పుడు నాలుగువైపులా గమనించాలి.	रोड्डु दाटुनप्पुडु नालुगु वैपुला गमनिंचालि ।

పచారీ దుకాణం

1. एक किलो चीनी दीजिए ।	ఏక్ కిలో చీనీ దీజియె।
ఒక కిలో పంచదార ఇవ్వండి.	ओक किलो पंचदार इव्वंडि.
2. या और कुछ श्रीमान !	యా ఔర్ కుఛ్ శ్రీమాన్।
ఇంకేమైనా కావాలాండీ.	इंकेमैना कावालांडि !
3. पहले सामान सूची का बिल बना दो ।	పహలే సామాన్ సూచీ కా బిల్ బనా దో।
ముందు వస్తువుల బిల్లు తయారుచేయండి.	मुंदु वस्तुवुल बिल्लु तयारु चेय्यंडि.
4. कितना बिल था ?	కితనా బిల్ థా ?
బిల్లు ఎంత అయ్యింది ?	बिल्लु एंत अय्यिंदि ?
5. क्या आपके पास अच्छे किस्म का काफी पौडर है ?	క్యా ఆప్ కె పాస్ అచ్ఛే కిస్మ్ కా కాఫీ పౌడర్ హైఁ ?
మీ వద్ద (మంచి) నాణ్యమైన కాఫీ పొడి ఉందా ?	मी वद्द मंचि काफी पोडि उंदा ?
6. कौन सा ब्रांड लेना चाहेंगे ?	కౌన్ సా బ్రాండ్ లేనా చాహేంగె ?
ఏ బ్రాండు కాఫీ పొడి కావాలి ?	ए ब्रांडु काफी पोडि कावालि ?
7. कोई भी अच्छा ब्रांड चलेगा ।	కోయీ భీ అచ్ఛా బ్రాండ్ చలేఁగా।
మంచి కంపెనీ బ్రాండ్ ఏదైనా సరే.	मंचि कंपेनी ब्रांड एदयिन सरे.
8. यह है जी, बढिया ब्रेंड का ।	యహ్ హై జీ, బఢియా బ్రైండ్ కా ।
ఇదిగోండి నాణ్యమైన బ్రాండ్.	इदिगोंडि नाण्यमैन ब्रांड.
9. यहाँ नया जनरल स्टोर खुल गया है ।	యహాఁ నయా జనరల్ స్టోర్ ఖుల్ గయా హై।
ఇక్కడ కొత్త జనరల్ స్టోరు తెరిచారు.	इक्कड कोत्त जनरल स्टोर तेरिचारु.

10. सभी सामान थेली में डाल दो ।	సభీ సామాన్ థైలీ మె డాల్ దో ।
మొత్తం సామానులు సంచిలో వేయండి.	मोत्तं सामानुलु संचिलो वेय्यंडि.
11. ये रहीं आपकी चीजें ।	యె రహీ ఆప్ కీ చీజెం ।
ఇవిగోండి, మీ వస్తువులు.	इविगोंडि मी वस्तुवुलु.
12. माफ करना साहब कि माल खतम हो गया है ।	మాఫ్ కర్‌నా సాహబ్ కి మాల్ ఖత్మ్ హో గయా హై ।
క్షమించండి, స్టాకు అయిపోయింది.	क्षमिंचंडि स्टाकु अइपोइंदि.
13. आपको कितने पैसे दूँ ?	ఆప్‌కో కితనె పైసె దూం ?
మీకు ఎంత డబ్బు ఇవ్వాలి ?	मीकु एंत डब्बु इव्वालि ?
14. पेस्ट और साबुन दीजिए ।	పేస్ట్ ఔర్ సాబున్ దీజియె ।
పేస్టు మరియు సబ్బు ఇవ్వండి.	पेस्टु मरियु सब्बु इव्वंडि.
15. लीजिए यह रहे पैसे ।	లీజియె యహ్ రహె పైసె ।
ఇదిగో డబ్బు తీసుకోండి.	इदिगो डब्बु तीसुकोंडि.

పుస్తకాల షాపులో

1. क्या आपके पास स्पोकेन इंगलीश किताब है ?	క్యా ఆప్ కె పాస్ స్పోకెన్ ఇంగ్లీశ్ కితాబ్ హై ?
మీ వద్ద స్పోకెన్ ఇంగ్లీష్ పుస్తకం ఉందా?	मी वद्द स्पोकेन इंग्लीष पुस्तकं उंदा?
2. जी नही, और एक दुकान मे प्रयत्न करो ।	జీ నహీ, ఔర్ ఏక్ దుకాన్ మె ప్రయత్న్ కరో ।
లేదండి, మరొక దుకాణములో ప్రయత్నించండి.	लेदंडि मरोक दुकाणमुलो प्रयत्निंचंडि.
3. हिन्दी सीखने के लिए कोई और एक पुस्तक है ?	హిందీ సీఖ్‌నె కె లియె కోయీ ఔర్ ఏక్ పుస్తక్ హై ?
హిందీ నేర్చుకొనుటకు మరేదైనా పుస్తకం ఉందా ?	हिंदी नेर्चुकोनुटकु मरेदैना पुस्तकं उंदा ?

4. क्यों नही, इसके अलावा दो पुस्तक हैं ।

క్యోం నహీ, ఇస్‌కె అలావా దో పుస్తక్ హైం।

ఎందుకు లేవండి, ఇదిగాక రెండు పుస్తకాలున్నాయి.

एंदुकु लेवंडी, इदिकाक रेंडु पुस्तकालुन्नायि.

5. वार्डस्वर्त के पुस्तकों के पूरे सेट का क्या मूल्य है ?

వార్డ్స్వర్త్ కే పుస్తకోం కె పూరె సెట్ కా క్యా మూల్య్ హై ?

వర్డ్స్వర్త్ పుస్తకాల పూర్తి సెట్టు ఖరీదు ఎంత ?

वार्डस्वर्त पुस्तकाल पूर्ति सेट्टु खरीदु एंत ?

6. इस प्रति मे कुछ पन्ने खराब हैं ।

ఇస్ ప్రతి మె కుఛ్ పన్నె ఖరాబ్ హైం।

ఈ పుస్తకంలో కొన్ని పేజీలు పాడైనవి.

ई पुस्तकंलो कोन्नि पेजीलु पाडैनवि.

7. क्या आपके पास हिन्दी कोश है ?

క్యా ఆప్‌కే పాస్ హిందీ కోశ్ హై ?

మీ దగ్గర హింది డిక్షనరీ ఉందా.

मी दग्गर हिदी डिक्षनरी उंदा ?

8. हिन्दी कोश का मूल्य क्या है ?

హిందీ కోష్ కా మూల్య్ క్యా హై ?

హింది నిఘంటువు యొక్క ధర ఎంత?

हिंदी निघंटुवु योक्क धर एंत ?

9. यात्रा मार्गदर्शिक संबंधी कुछ अच्छे पुस्तक दिखलाइए ।

యాత్రా మార్గదర్శిక్ సంబంధీ కుఛ్ అచ్ఛె పుస్తక్ దిఖ్‌లాయియె।

యాత్ర మార్గదర్శికి సంబంధించి కొన్ని మంచి పుస్తకములు చూపించండి.

यात्रा मार्गदर्सि कि सबंधिचि कोन्नि मंचि पुस्तकमुलु चूपिंचडि.

10. देश भक्ति गीतो का पुस्तक दीजिए ।

దేశ్ భక్తి గీతో కా పుస్తక్ దీజియె।

దేశభక్తి గీతాల పుస్తకం ఇవ్వండి.

देशभक्ति गीताल पुस्तकं इव्वंडि.

11. क्या आप स्कूल के पाठ्यक्रम के पुस्तक भी बेचते हैं ?

క్యా ఆప్ స్కూల్ కె పాఠ్యక్రమ్ కె పుస్తక్ భీ బేచ్‌తె హైం ?

మీరు స్కూలు పాఠ్య పుస్తకాలు కూడా	मीरु स्कूल पाठ्य पुस्तकालु कूडा
అమ్ముతారా ?	अम्मुतारा ?
12. कुछ हास्य संबंधी पुस्तके	కుఛ్ హాస్యసంబంధి పుస్తకె
दिखाइये ।	దిఖాయియె।
కొన్ని హాస్య సబంధమైన పుస్తకములు	कोन्नि हास्य संबंधमेन पुस्तकमुलु
చూపండి.	चूपंडि ।
13. कोई अन्य पुस्तक हैं ?	కోయీ అన్య్ పుస్తక్ హైఁ ?
ఇంకా ఏమైనా పుస్తకాలు ఉన్నాయా ?	इंका एमैना पुस्तकालु उन्नाया ?
14. इस पुस्तक का मूल्य क्या है ?	ఇస్ పుస్తక్ కా మూల్య్ క్యా హై ?
ఈ పుస్తకము విలువ ఎంత ?	ई पुस्तकमु विलुव एंत ?
15. तीस रूपये हैं ।	తీస్ రూపయేఁ హైఁ।
ముప్ఫై రూపాయలు.	मुफै रूपायलु.

పండ్ల దుకాణములో

1. क्या आपके पास काले	క్యా ఆప్ కే పాస్ కాలే
अंगूर हैं ?	అంగూర్ హైఁ ?
మీ దగ్గర నల్ల ద్రాక్ష పండ్లు	मी दग्गर नल्ल द्राक्ष पंड्लु
ఉన్నాయా ?	उन्नाया ?
2. आधा किलो का मूल्य	ఆదా కిలో కా మూల్య్
कितना है ?	కితనా హై ?
అర కిలో ఖరీదు ఎంత ?	अरकिलो खरीदु एंत ?
3. बारह रुपए हैं ।	బారహ్ రూపయె హైఁ।
పన్నెండు రూపాయలు.	पन्नेड्‌ु रूपायलु.
4. तो मुझे आधा किलो दीजिए ।	తో ముఝె ఆధా కిలో దీజియె।
అయితే నాకు అర కిలో ఇవ్వండి.	अयिते नाकु आरकिलो इव्वडि.

5. क्या ये सेब काश्मीरी हैं ?	క్యా యే సేబ్ కాశ్మీరీ హైఁ ?
ఇవి కాష్మీరు ఆపిల్స్ పండ్లేనా ?	इवि काश्मीरु आपिल्स पड्लेना ?
6. नही श्रीमान, ये तो 'गोल्डेन	నహీ శ్రీమాన్. యె తో 'గోల్డెన్
डेलिशस' कहे जाते हैं ।	డెలిషస్' కహే జాతే హైఁ ।
కాదండీ, ఇవి గోల్డెన్ డెలిషియన్	कादडी, यिवि गोल्डेन
అనబడతాయి.	डेलिशियस् अनबडतायि ।
7. दस फल कितने है ?	దస్ ఫల్ కితనె హైఁ ?
పది పళ్ళు ఎంత ?	पदि पळ्ळु एंत ?
8. केवल चालीस रुपये हैं ।	కేవల్ చాలీస్ రుపయె హైఁ ।
కేవలము నలభై రూపాయలు మాత్రమే.	केवलमु नलभै रूपायलु मात्रमे
9. अमरूद तो आज कच्चे	అమ్‌రూద్‌తో ఆజ్ కచ్చే
दीखते हैं ।	దీఖ్తె హైఁ ।
జామపళ్ళు ఈ రోజు పచ్చిగా	जामपल्लु ई रोजु पच्चिगा
కనిపిస్తున్నాయి.	कनिपिस्तुन्नाइ.
10. क्या आपके पास अच्छे संतरे हैं?	క్యా ఆప్ కె పాస్ అచ్ఛే సంతరె హైఁ ?
మీ దగ్గర మంచి కమలా పళ్ళున్నాయా?	मी दग्गर मचि कमला पळ्ळुन्नाया ?
11. दर्जन कितना हैं ?	దర్జన్ కితనా హై ?
డజను ఎంత ?	डजनु एंत ?
12. बीस रुपये ।	బీస్ రూపయే ।
ఇరవై రూపాయలు.	इरवै रूपायलु
13. यह तो बहुत ज्यादा है ।	యహ్ తో బహుత్ జ్యాదా హై ।
వీటి ధర చాలా ఎక్కువ.	वीटि धर चाला एक्कुव
14. लेकिन वे तो अच्छे हैं ।	లేకిన్ వేతో అచ్ఛే హైఁ ।
కానీ అవి నాణ్యంగా ఉన్నాయి.	कानी अवि नाण्यगा उन्नायि.

15. क्या आम का सीजन शुरू हो	క్యా ఆమ్ కా సీజన్ శురూ హో
गया है ?	గయా హై ?
మామిడిపండ్ల సీజను ప్రారంభమైందా?	मामिडि पंड्ल सीजनु प्रारंभमयिंदा?

చెప్పుల దుకాణంలో

1. महिलाओं के जूते दिखाइये ।	మహిలావోం కె జూతె దిఖాయియే ।
ఆడవాళ్ళ చెప్పులు చూపించండి.	आडवाल्ल चेप्पुलु चूपिंचंडि
2. यह डिजायिन मुझे बहुत	యహ్ డిజైన్ ముఝే బహుత్
अच्छा पसंद आया हैं ।	అచ్ఛా పసంద్ ఆయా హై।
ఈ డిజైన్ నాకు చాలా బాగా	ई डिजैन नाकु चाला बागा
నచ్చింది.	नच्चिंदि.
3. कितने रंगों मे है ?	కితనె రంగోం మె హై ?
ఎన్ని రంగులలో ఉన్నది ?	एन्नि रंगुल्लो उन्नदि ?
4. बैठिए, आपके पैरों का साइज	బైఠియె, ఆప్‌కే పైరోం కా సాయిజ్
देखना चाहिए ।	దేఖ్‌నా చాహియె।
కూర్చోండి, మీ పాదము యొక్క	कूर्चोंडि, मी पादमु योक्क
సయిజు చూడాలి.	सयिजु चूडालि.
5. यह जूता बहुत टाइट है, मुझे	యహ్ జూతా బహుత్ టాయిట్ హై.
इससे बड़ा जूता दिखाइये ।	ముఝె ఇస్‌సే బడా జూతా దిఖాయియే ।
ఈ చెప్పులు చాలా బిగుతుగా ఉన్నాయి;	ई चेप्पुलु चाला बिगुतुगा उन्नाइ .
దీనికంటె పెద్ద సైజు చూపండి.	दीनिकटे पेद्द सैजु चूपंडि.
6. क्या आपके पास षोलापूर	క్యా ఆప్ కే పాస్ షోలాపూర్
के जूते हैं ?	కె జూతే హైం ?
మీ దగ్గర షోలాపూర్ చెప్పులు ఉన్నాయా?	मी दग्गर षोलापूर चेप्पुलु उन्नाया ?

7. इस जूते का कितना मूल्य है?	ఇస్ జూతె కా కితనా మూల్య్ హై ?
ఈ చెప్పులు ఎంత అవుతవి ?	ई चेप्पुलु एत अवुतवि ?
8. मुझे एक डिब्बा जूते का पालिष दीजिए ।	ముఝె ఏక్ డిబ్బా జూతె కా పాలిష్ దీజియె।
నాకు ఒక డబ్బా బూటు పాలిష్ ఇవ్వండి.	नाकु ओक डब्बा बूटु पालिष इव्वडि.
9. आपके जूते का साइज कितना है ?	ఆప్ కే జూతే కా సాయిజ్ కిత్‌నా హై ?
మీ చెప్పుల సయిజు ఎంత ?	मी चेप्पुल सयिजु एत ?
10. इस नंबर के तो ठीक हैं ।	ఇస్ నంబర్ కే తో ఠీక్ హైఁ।
ఈ నంబరువి నాకు బాగాన్నాయి.	ई नंबरुवि नाकु बागुन्नाइ ।
11. ये मखमली चप्पल कितने का है?	యె మఖ్‌మలీ చెప్పల్ కితనే కా హై ?
ఈ మఖమల్ చెప్పులు ఎంత ?	ई मखमल् चेप्पुलु एत ?
12. स्पोर्टस के लिए कैन्वास के जूतोकी बडी जरूरत हैं ।	స్పోర్ట్స కె లియె కేన్‌వాస్ కె జూతోఁ కీ బడీ జరూరత్ హై।
స్పోర్ట్సకు కాన్వాసు బూట్లు చాలా అవసరం.	स्पोर्ट्स कु कान्वासु बूट्लु चाला अवसरमु.
13. आप हाईहील के मोडल दिखाइये ।	ఆప్ హైహీల్ కె మోడల్ దిఖాయియే।
మీరు హైహీలు మోడలు చూపండి.	मीरु हाइहीलु मोडलु चूपंडि ।
14. ये जूते भूरे या काले रंग मे दिखाइये ।	యె జూతె భూరె యా కాలె రంగ్ మె దిఖాయియె।
ఈ చెప్పులు గోధుమ లేక నలుపు రంగులో చూపించండి.	ई चेप्पुलु गोधुम लेक नलुपु रंगुलो चूपिचंडि.

15. इस जोड़े का मूल्य लीजिए । ఇస్ జోడె కా మూల్య్ లీజియె ।
ఈ జత ధర తీసుకోండి. ई जत धर तीसुकोडि.

వస్త్ర రంగం

1. साड़ी सेक्शन कहाँ है ? సాడీ సెక్షన్ కహా(హై ?
శారీ సెక్షను ఎక్కడ ఉంది ? शारी सेक्शन एक्कड उदि ?

2. महिलाओ का सब विभाग ऊपर है । మహిళావోం కా సబ్ విభాగ్ ఊపర్ హై ।
మహిళా దుస్తుల యొక్క విభాగం పైన ఉంది. महिळा दुस्तुल योक्क विभाग पैन उंदि.
पाटूर साडी के नये मोडल दिखाइये । పాటూర్ సాడీ కె నయే మోడల్ దిఖాయియే ।
పాటూరు చీరలలో క్రొత్త మోడల్ చూపించండి. पाटूरु चीरल्लो क्रोत्त मोडल चूपिंचंडि.

4. छेः वर्ष लडकी के लिए प्राक दिखायिये । ఛే: వర్ష్ లడకీ కేలియె ఫ్రాంక్ దిఖాయియే ।
ఆరు సంవత్సరాల అమ్మాయికి సరిపడు గౌనులు చూపించండి. आरु संवत्सराल अम्मायिकि सरिपडु गौनुलु चूपिंचडि.

5. ये तो बहुत सुन्दर हैं । యె తో బహుత్ సుందర్ హైం ।
ఇవి చాలా అందముగా ఉన్నవి. इवि चाला अदमुगा उन्नवि.

6. भूरे रग का प्राक बांध दो । భూరె రంగ్ కా ఫ్రాక్ బాంధ్ దో ।
గోధుమ రంగు గౌను ప్యాక్ చెయ్యండి. गोधुम रंगु गौनु प्याक चेय्यंडि.

7. पैंट का अच्छा कपड़ा दीजिए । పేంట్ కా అచ్ఛా కపడా దీజియె ।
ప్యాంటులలో మంచి బట్టలు ఇవ్వండి. प्यांटुललो मचि बट्टलु इव्वडि.

8. क्या ये रंग पक्के हैं ?	క్యా యె రంగ్ పక్కే హైం ?
ఈ రంగులు నిలబడతాయా ?	ई रंगुलु निलबडताया ?
9. मै कुछ साडियाँ खरीदना चाहता हूँ ।	మై కుఛ్ సాడియాం ఖరీద్‌నా చాహ్‌తా హుం ।
నేను కొన్ని చీరలు కొనాలనుకుంటున్నాను.	नेनु कोन्नि चीरलु कोनालनुकुंटुन्नानु.
10. मुझे एक विदेशी जीन्स पैंट चाहिए ।	ముఝె ఏక్ విదేశీ జీన్స్ పేంట్ చాహియె ।
నాకు ఒక విదేశీ జీన్ ప్యాంట్ కావాలి.	नाकु ओक विदेशी जीन प्याट कावालि.
11. क्या, यह कपडा सिकुड़ेगा नही न ?	క్యా యహ్ కపడా సికుడేగా నహీ న ?
ఈ గుడ్డ సింక్ అవదు కదా !	ई गुड्ड सिंक् अवदु कदा !
12. इस जीन का मूल्य कितना है?	ఇస్ జీన్ కా మూల్య్ కితనా హై?
ఈ జీన్స్ యొక్క ధర ఎంత ?	ई जीन्स योक्क धर एत ?
13. सात सौ रुपये का है ।	సాత్ సౌ రుపయె కా హై ।
ఏడొందల రూపాయలు.	एडोंदल रूपायलु.
14. मुझे एक स्वेटर चाहिये ।	ముఝె ఏక్ స్వెట్టర్ చాహియే ।
నాకు ఒక స్వెట్టరు కావాలి.	नाकु ओक स्वेटर कावालि
15. लीजिए कपडों के पैसे ।	లీజియె కపడోం కె పైసే ।
ఇవిగోండి మీ బట్టలకు డబ్బులు.	इविगोंडि मी बट्टलकु डब्बुलु.

టైలరు షాపులో

1. क्या आप स्कूल यूनिफारम सीते हैं ?	క్యా ఆప్ స్కూల్ యూనిఫారమ్ సీతే హైఁ ?
మీరు స్కూలు యూనిఫారమ్ కుడతారా ?	मीरु स्कूलु यूनिफारमु कुडतारा ?
2. हा सिलाऊँगी ।	హా సిలావూంగీ।
అవునండి కుట్టిస్తాను.	अवुनंडि कुट्टिस्तानु
3. क्या आप जीन्स भी सिलाते है?	క్యా ఆప్ జీన్స్ భీ సిలాతే హైఁ ?
మీరు జీన్స్ కూడా కుడతారా ?	मीरु जीन्स कूडा कुडतारा ?
4. अवश्य, मोडल बताइए ।	అవశ్య, మోడల్ బతాయియె।
తప్పకుండా, మోడల్ చెప్పండి.	तप्पकुंडा, मोडल चेप्पंडि.
5. कमर पर थोड़ा खोल दें ।	కమర్ పర్ థోడా ఖోల్ దెఁ।
నడుము దగ్గర కొంచెం వదులు చేయండి.	नडुमु दग्गर कोचं वदुलु चेयंडि.
6. मुझे यह पैंट कल अवश्य चाहिए	ముఝె యహ్ పేంట్ కల్ అవశ్య చాహియె।
నాకు ఈ ప్యాంటు రేపు తప్పకుండా కావాలి.	नाकु ई प्याटु रेपु तप्पकुंडा कावालि.
7. बटन के नये मोडल सिलाइए ।	బటన్ కే నయే మోడల్ సిలాయియె।
గుండీలు కొత్త మోడలు కుట్టించండి.	गुंडीलु कोत्त मोडलु कुट्टिंचडि.
8. इस रेडिमेड पैंट को मरम्मत कीजिए ।	ఇస్ రెడీమేడ్ పేంట్ కో మరమ్మత్ కీజియె।
ఈ రెడీమేడ్ ప్యాంట్‌ను మరమ్మత్తు చేయండి.	ई रेडिमेड् प्यांटुनु मरम्मतु चेयंडि.

9. आप मेरे कोट को कब तक तयार कर देंगे ?	ఆప్ మేరె కోట్ కో కబ్ తక్ తయార్ కర్ దేంగె ?
మీరు నా కోటుని ఎప్పటికి తయారుచేసి ఇస్తారు ?	मीरु ना कोटुनि एप्पटिकि तयारुचेसि इस्तारु ?
10. लगभाग पाँच दिन में ।	లగ్‌భగ్ పాంచ్ దిన్ మెం ।
ఇంచుమించు అయిదు రోజులలో.	इंचुमिंचु अयिदु रोजुललो.
11. कुछ परवाह नही ।	కుఛ్ పర్‌వాహ్ నహీ ।
ఏం పర్వాలేదు.	यें पर्वालेदु.
12. कोट सीने के लिए मुझे कितने मीटर कपडा चाहिए ।	కోట్ సీనే కె లియె ముఝె కితనే మీటర్ కపడా చాహియె ?
కోటు కుట్టుటకు నాకు ఎన్ని మీటర్లు క్లాత్ కావాలి ?	कोटु कुट्टुटकु नाकु एन्नि मीटर्लु क्लात् कावालि ?
13. सल्वार कमीज सीने के लिए कितना मूल्य है ?	సల్‌వార్ కమీజ్ సీనె కె లియె కితనా మూల్య్ హై ?
సల్వార్ కమీజ్ కుట్టుటకు ధర ఎంత?	सल्वार कमीज कुट्टुटकु धर एंत ?
14. इन पैंटों को नए-नए जिप लगा दो ।	ఇన్ పేంటో కో నయె నయె జిప్ లగా దో ।
ఈ ప్యాంట్లకు క్రొత్తక్రొత్త జిప్‌లు వేయండి.	ई प्यांट्लकु कोत्त कोत्त जिप्पुलु वेयंडि.
15. बिल तैयार कीजिए ।	బిల్ తైయార్ కీజియె ।
బిల్ తయారుచేయండి.	बिल् तयारु चेयंडि.

ఎలక్ట్రిక్ సామానుల కొనుగోలు

1. मै एक टी.वी. सेट और वी.सी.पि. खरीदना चांहता हूँ । — మై ఏక్ టి.వి. సెట్ ఔర్ వి.సి.పి. ఖరీద్‌నా చాహ్‌తా హూం।

నేను ఒక టి.వి. సెట్టు మరియు వి.సి.పి. కొనాలనుకుంటున్నాను. — नेनु ओक टि.वि. सेट्टु मरियु वि.सि.पि. कोनालनुकुंटुन्नानु.

2. किस कंपनी का सेट चाहिए? — కిస్ కంపనీ కా సెట్ చాహియె ?

ఏ కంపెనీ యొక్క సెట్ కావాలి ? — ए कंपनी योक्क सेट् कावालि ?

3. इस सेट का क्या मूल्य है ? — ఇస్ సెట్ కా క్యా మూల్య్ హై ?

ఈ సెట్టు యొక్క ఖరీదు ఎంత ? — ई सेट्टु योक्क खरीदु एंत ?

4. सत्रह हजार रुपयों का है । — సత్రహ్ హజార్ రుపయోం కా హై।

పదిహేడు వేల రూపాయలు. — पदिहेडु वेल रूपायलु.

5. इसके साथ कोई उचित प्रबंध है ? — ఇస్‌కె సాథ్ కోయీ ఉచిత్ ప్రబంధ్ హై ?

ఏమైనా ఉచితం ఉందా ? — एमैना उचितं उंदा ?

6. कोडाक केमेरा का है । — కొడాక్ కెమెరా కా హై।

కొడాక్ కెమెరా ఉచితం. — कोडाक् केमेरा उचितं.

7. क्या आपको ऐन्टेना भी चाहिए? — క్యా ఆప్ కో ఐంటేనా భీ చాహియే।

మీకు ఏంటెనా కూడా కావాలా ? — मीकु एंटेना कूडा कावाला ?

8. तो इसका दाम थोड़ा सा अधिक हो जायेगा । — తో ఇస్ కా దామ్ థోడా సా అధిక్ హో జాయేగా।

అయితే దీని ధర కొంచెం ఎక్కువవుతుంది. — अयिते दीनि धर कोंचे एक्कुव अवुतुंदि ।

9. इस सेट का किस्तों मे दिया जा सकता है ?	ఇస్ సెట్ కా కిస్తోం మె దియా జా సక్తా హై ?
ఈ సెట్టు డబ్బులు వాయిదా పద్ధతిలో ఇవ్వవచ్చునా ?	ई सेट्टु डब्बुलु वायिदा पद्धतिलो इव्ववच्चुना ?
10. टी.वी. की रक्षा करने के लिए यह स्टेबिलाइजर भी अत्यंत आवश्यक है ।	టి.వి. కి రక్షా కర్నే కే లియే యహ్ స్టెబిలైజర్ భీ అత్యంత్ ఆవశ్యక్ హై।
టి.వి.ని కాపాడుటకు స్టెబిలైజరు చాలా అవసరం.	टीविनि कापाडुटकु स्टेबिलैजर चाला अवसरमु.
11. यह वाल्यूम कंट्रोल का है ।	యహ్ వాల్యూమ్ కంట్రోల్ కా హై।
ఇది వాల్యూమ్ కంట్రోల్‌ది.	इदि वाल्यूम् कंट्रोलुदि.
12. हमारा आदमी कल सबेरे इसे आपके यहाँ पहुँचाकर लगा देगा ।	హమారా ఆద్మీ కల్ సబెరె ఇసె ఆప్‌కె యహాం పహుంచాకర్ లగా దేగా।
మా మనిషి రేపు ఉదయం దీనిని మీ ఇంటికి తెచ్చి బిగిస్తాడు.	मा मनिषि रेपु उदयं दीनिनि मी इंटिकि तेच्चि बिगिस्ताडु.
13. बिल तयार कीजिए ।	బిల్ తయార్ కీజియె।
బిల్లు తయారుచేయండి.	बिल्लु तयारु चेयंडि.
14. यह शटर इसे धूल से बचाता है ।	యహ్ షటర్ ఇసె ధూల్ సె బచాతా హై।
ఈ షటర్ దీన్ని ధూళి నుండి రక్షిస్తుంది.	ई षटर दीन्नि धूलि नुंडि रक्षिस्तुंदि.
15. इस पुस्तक में सेट संबंधी पूरी जानकारी दी गयी है ।	ఇస్ పుస్తక్ మె సెట్ సంబంధీ పూరీ జాన్‌కారీ దీ గయీ హై।
ఈ పుస్తకంలో సెట్‌కి సంబంధించిన పూర్తి సమాచారం విపులంగా ఉంది.	ई पुस्तकंलो सेटकि संबंधिचिन पूर्ति समाचारं विपुलगा उंदि.

ఎలక్ట్రిక్ సామానుల మరమ్మత్తులు

1. क्या आपके पास छेनी है ? — క్యా ఆప్ కె పాస్ ఛేనీ హై ?
मీ దగ్గర ఉలి ఉందా ? — मी दग्गर उलि उंदा ?

2. वह उपकरण औज़ारों के बैक्स में है । — వహ్ ఉపకరణ్ ఔజారోఁకె బక్స్ మె హై।
అది పనిముట్ల పెట్టెలో ఉంది. — अदि पनिमुट्ल पेट्टेलो उंदि.

3. एयिर कूलर/कंडीषनर खराब हो गया है । — ఎయిర్ కూలర్/కండీషనర్ ఖరాబ్ హో గయా హై।
ఎయిర్‌కూలర్ పాడయ్యింది. — एयिर् कूलरु पाडय्यिदि.

4. आपके टीवि सेट में क्या खराबी है ? — ఆప్ కె టి.వి. సెట్ మె క్యా ఖరాబీ హై ?
మీ టి.వి. సెట్టులో ఏ లోపం ఉంది ? — मी टी.वि सेट्टलो ए लोपं उंदि ?

5. वह तो हमें नही मालूम है । — వహ్ తో హమె నహీ మాలూమ్ హై।
అది మాకు తెలియదు. — अदि माकु तेलियदु.

6. क्या आपके पास कीले हैं ? — క్యా ఆప్‌కె పాస్ కీలే హైఁ ?
. మీ దగ్గర ఇనుపమేకులు ఉన్నాయా ? — मी दग्गर इनुप मेकुलु उन्नाया ?

7. कब से यह टी.वि. खराब हो गया हैं ? — కబ్ సె యహ్ టి.వి. ఖరాబ్। హో గయా హైఁ ?
ఎప్పటినుండి టి.వి. పనిచెయ్యటంలేదు. — एप्पटि नुंडि टीवि पनिचेय्यडंलेदु.

8. इसे मरम्मत करने के लिए कितने दिन लगेंगे ? — ఇసె మరమ్మత్ కర్‌నె కె లియె కితనె దిన్ లగేంగే ?
ఇది మరమ్మత్తు చేయుటకు ఎన్ని రోజులు పడుతుంది ? — इदि मरम्मतु चेयुटकु एन्नि रोजुलु पडुतुंदि ?

9. इस प्लग को बदलना चाहिए	ఇస్ ప్లగ్ కో బదల్‌నా చాహియె।
ఈ ప్లగ్‌ను మార్చాలి.	ई प्लगनु मार्चालि.
10. इसे ठीक करने के लिए	ఇసె ఠీక్ కర్‌నె కె లియె
कितना मूल्य लेते हैं ?	కితనా మూల్య్ లేతె హైం ?
ఇది రిపేరు చేయుటకు ఎంత	इदि रिपेरु चेयुटकु एंत खरीदु
ఖరీదు తీసుకుంటారు ?	तीसुकुंटारु ?
11. रसोई का सिक लीक हो	రసోయీ కా సింక్ లీక్ హో
रहा है ।	రహా హై।
వంటింటిలో సింక్ కారుతోంది.	वंटिंटिलो सिंक कारुतोंदि.
12. कुर्सी का एक पाया टूट	కుర్సీ కా ఏక్ పాయా టూట్
गया है ।	గయా హై।
కుర్చీ కాలు ఒకటి	कुर्ची कालु ओकटि
విరిగిపోయింది.	विरिगिपोयिंदि.
13. इसका दाम कितना है ?	ఇస్ కా దామ్ కితనా హై ?
దీని యొక్క వెల ఎంత ?	दीनि योक्क वेल एंत ?
14. क्या आप घडी–मरम्मत के	క్యా ఆప్ ఘడీ-మరమ్మత్ కె
बारे में कुछ जानते हैं ?	బారె మె కుఛ్ జాన్‌తే హైం ?
వాచీ మరమ్మత్తు గురించి మీకేమైనా	वाची मरम्मतु गुरिचि मीकेमयिना
తెలుసా ?	तेलुसा ?
15. मैं अपने वस्तुओं को घर में	మై అపనే వస్తువోం కో ఘర్ మె మరమ్మత్
मरम्मत करना पसंद करता हूँ ।	కర్‌నా పసంద్ కర్‌తా హూం।
నా వస్తువులను ఇంటిలో మరమ్మతు	ना वस्तुवुलनु इंटिलो मरम्मत
చేయడమంటేనే నాకు యిష్టం.	चेयडमंटेने नाकु यिष्टम्.

బేకరీలో

1. मक्खन का एक पैकेट दे दीजिए ।	మఖ్కన్ కా ఏక్ ప్యాకెట్ దే దీజియె।
ఒక వెన్న ప్యాకెట్ ఇవ్వండి.	ओक वेन्न प्याकेट्टु इव्वंडि
2. एक पापिन्स पैकेट दीजिए ।	ఏక్ పాపిన్స్ పేకెట్ దీజియె।
ఒక పాపిన్స్ పేకెట్ ఇవ్వండి.	ओक पापिन्स पेकेट इव्वंडि.
3. क्या आपके पास आलू चिप्स हैं ?	క్యా ఆప్ కే పాస్ ఆలూ చిప్స్ హైఁ ?
మీ వద్ద బంగాళాదుంప చిప్స్ ఉన్నాయా ?	मी वद्द बंगळादुंप चिप्स उन्नाया ?
4. इस केक का कितना दाम है ?	ఇస్ కేక్ కా కితనా దామ్ హై ?
ఈ కేకు యొక్క ధర ఎంత ?	ई केकु योक्क धर येंता ?
5. एक सौ बीस रुपये का है ।	ఏక్ సౌ బీస్ రూపయె కా హై।
నూట ఇరవై రూపాయలు గలది.	नूट इरवै रूपायलु गलदि.
6. छे पफ दीजिए ।	ఛే పఫ్ దీజియె।
ఆరు పఫ్‌లు ఇవ్వండి.	आरु पफलु इव्वंडि.
7. अंडे का या सब्जी का ?	అండే కా యా సబ్జీ కా ?
కోడిగుడ్డుదా లేక వెజిటబుల్ పఫా.	कोडिगुड्डुदा लेक वेजिटबुल पफा ?
8. मै एक बोतल सास चाहता हू ।	మై ఏక్ బోతల్ సాస్ చాహతా హూఁ।
నాకు ఒక బాటిల్ సాస్ కావాలి.	नाकु ओक बाटिल सास कावालि.
9. चाक्लेट फ्लवर का केक दीजिए ।	చాక్లెట్ ఫ్లావర్ కా కేక్ దీజియె।
చాక్లెట్ మిశ్రమం/రుచిగల కేకు ఇవ్వండి.	चाक्लेट मिश्रमं/रुचि गल केकु इव्वंडि.

10. एक दर्जन ताजे अंडे दे दे ।	ఏక్ దర్జన్ తాజే అండే దె దేం।
ఒక డజను తాజా/మంచి గ్రుడ్లు ఇవ్వండి.	ओक डजनु ताजा/मंचि गृड्लु इव्वंडि.
11. आधा किलो बिस्कुट दीजिए ।	ఆధా కిలో బిస్కుట్ దీజియె।
అర కిలో బిస్కెట్లు ఇవ్వండి.	अर किलो बिस्केट्लु इव्वंडि.
12. ताजा मीलमेकर का स्टाक है ?	తాజా మీల్‌మేకర్ కా స్టాక్ హై ?
తాజా మీల్‌మేకర్ స్టాకు ఉందా ?	ताजा मीलमेकर स्टाकु उदा ?
13. चीकलेट्स का एक पैकेट दीजिए	చీక్‌లెట్స్ కా ఏక్ పైకెట్ దీజియె।
ఒక చీక్‌లెట్ ప్యాకెట్ ఇవ్వండి.	ओक चीकलेट प्याकेट् इव्वंडि.
14. तीन छोटे पैकेट डबल रोटी दीजिए ।	తీన్ ఛోటే పైకెట్ డబల్ రోటీ దీజియె।
మూడు చిన్న బ్రెడ్ ప్యాకెట్లు ఇవ్వండి.	मूडु चिन्न ब्रेड प्यकेट्लु इव्वंडि.
15. सब सामान का बिल बनाइए ।	సబ్ సామాన్ కా బిల్ బనాయియె।
అన్ని వస్తువులకు బిల్లు తయారు చేయండి.	अन्नि वस्तुवुलकु बिल्लु तयारु चेयंडि.

కొనుగోలు మరియు అమ్మకపు సంభాషణలు

1. मै प्रोप्राइटर साहब से बात करना चाहता हूँ ।	మై ప్రొప్రయిటర్ సాహబ్ సే బాత్ కర్‌నా చాహ్‌తా హూం।
నేను ప్రొప్రయిటర్ గారితో మాట్లాడాలనుకుంటున్నాను.	नेनु प्रोप्राइटर गारितो माट्लाडालनुकुंटुन्नानु.
2. क्या आपने पेहले ही समय निश्चित कर रखा है ?	క్యా ఆప్‌నే పహలెహి సమయ్ నిశ్చిత్ కర్ రఖా హై ?
మీరు ముందే అపాయింట్‌మెంట్ తీసుకున్నారా ?	मीरु मुदे अपायिटमेट तीसुकुन्नारा ?

3. जी हाँ, मुझे ग्यारह से बारह बजे तक समय दिया गया है ।
జీహా, ముఝె గ్యారహ్ సె బారహ్ బజె తక్ సమయ్ దియా గయా హై।
అవునండి, నాకు పదకొండు నుండి పన్నెండు గంటల వరకు సమయము కేటాయించారు.
अवुनंडि, नाकु पदकोंडु नुडि पन्नेंडु गटल वरकु समयमु केटायिंचारु.

4. थोडी देर के लिये मुझे एक मीटिंग मे जाना होगा ।
థోడి దేర్ కే లియే ముఝె ఏక్ మీటింగ్ మె జానా హోగా।
కాసేపు నేను ఒక మీటింగ్‌కు వెళ్ళవలసి ఉంది.
कासेपु नेनु ओक मीटिंग्कु वेळ्ळवलिसि वुंदि.

5. मै एक मेडिकल कपेनी की तरफ से आया हूँ ।
మై ఏక్ మెడికల్ కంపెనీ కీ తరఫ్ సె ఆయా హూఁ।
నేను ఒక మెడికల్ కంపెనీ తరఫున వచ్చాను.
नेनु ओक मेडिकल कंपेनी तरफुन वच्चानु.

6. कृपया काम जल्दी बताइए ।
కృపయా కామ్ జల్దీ బతాయియే।
దయ ఉంచి ఏమీ అనుకోకుండా త్వరగా చెప్పండి.
दयउंचि एमिअनुकोकुंडा त्वरगा चेप्पंडि.

7. अब आपको कुछ नये सैंपुल स्ट्रीप देने आया हूँ ।
అబ్ ఆప్ కో కుఛ్ నయే శాంపిల్ స్ట్రిప్ దేనె ఆయా హూఁ।
ఇప్పుడు మీకు కొన్ని కొత్త శాంపిల్ స్ట్రిప్పులు ఇవ్వటానికి వచ్చాను.
इप्पुडु मीकु कोन्नि शांपिल स्ट्रीप्पलु इव्वटानिकि वच्चानु ।

8. इसकी कितनी कीमत है ?
ఇస్ కీ కితనీ కీమత్ హై ?
దీని ఖరీదు ఎంత ?
दीनि खरीदु एत ?

9. ये स्ट्रिप सिर्फ तीस रुपये हैं ।	యె స్ట్రిప్ సిర్ఫ్ తీస్ రూపయేఁ హై।
ఈ స్ట్రిప్‌లు కేవలము ముప్పై	ई स्ट्रिप्लु केवलमु मुप्पै
రూపాయలు మాత్రమే.	रूपायलु मात्रमे.
10. हमारा दाम तो औरो से कुछ	హమారా దామ్ తో అవురోఁ సె కుఛ్
कम ही है ।	కమ్ హీ హై ।
మా ధరలు ఇతరులకంటె తక్కువ.	मा धरलु इतरुलकंटे तक्कुव
11. अगर आप के लिये जरूरत हो	అగర్ ఆప్ కె లియే జరూరత్ హో.
तो हमे फोन कर दीजिए ।	తో హమే ఫోన్ పర్ దీజియే।
మీకేవయినా అవసరమయితే మాకు	मीकेवयिना अवसरमयिते माकु
ఫోను చెయ్యండి.	फोनु चेय्यंडि.
12. आप जब चाहेंगे तब हमारा	ఆప్ జబ్ చాహెంగె తబ్ హమారా
एजेंट आपसे मिलेगा ।	ఏజెంట్ ఆప్ సె మిలేగా।
మీకు ఎప్పుడు అవసరమయితే అప్పుడు	मीकु एप्पुडु अवसरमयिते अप्पुडु
మా ఏజెంటు మిమ్మల్ని కలుస్తాడు.	मा एजंटु मिम्मल्नि कलुस्ताडु.
13. यह रही हमारे उत्पादनों	యహ్ రహీ హమారె ఉత్పాదనోఁ
की सूची ।	కీ సూచీ।
మా ఉత్పత్తుల సూచిక ఇది.	मा उत्पत्तुलु सूचिक इदि.
14. यह है आप के लिये मुफ्त	యహ్ హై ఆప్ కే లియే ముఫ్త్
का उपहार ।	కా ఉపహార్।
ఇదిగోండి మీ ఉచిత బహుమతి.	इदिगोंडि मी उचित बहुमति.
15. धन्यवाद फिर मिलेंगे ।	ధన్యవాద్ ఫిర్ మిలేంగె।
కృతజ్ఞతలు, మళ్ళీ కలుద్దాం.	कृतज्ञतलु मळ्ळी कलुद्दां.

సాధారణ ఆరోగ్యమును గూర్చిన సంభాషణ

1. कल से मुझे बुखार है ।	కల్ సె ముఝె బుఖార్ హై।
నిన్నటినుంచి నాకు జ్వరంగా ఉంది.	निन्नटि नुचि नाकु ज्वरंगा उंदि.
2. आपको क्या बीमारी है ?	ఆప్ కో క్యా బీమారీ హై ?
మీ వ్యాధి ఏమిటి ?	मी व्याधि एमिटि ?
3. मै हृदय रोग से पीड़ित हूँ	మై హృదయ్ రోగ్ సె పీడిత్ హూం।
నేను గుండె జబ్బుతో	नेनु गुडे जब्बुतो
బాధపడుతున్నాను.	बाधपडुतुन्नानु.
4 आपका आरोग्य कैसा है ?	ఆప్ కా ఆరోగ్య కైసా హై ?
మీ ఆర్యోగమెలా ఉంది ?	मी आरोग्यमेला उंदि ?
5. थोडा ठीक है ।	థోడా ఠీక్ హై।
కొంచెం బాగుంది.	कोंचे बागुदि.
6. मुझे दो दिन से उल्टी हो रही है ।	ముఝె దో దిన్ సె ఉల్టీ హో రహీ హై।
నాకు రెండు రోజుల నుండి	नाकु रेडु रोजुल नुंडि
వాంతులవుతున్నాయి.	वांतुलवुतुन्नाइ.
7. आज मेरी तबीयत ठीक नही है ।	ఆజ్ మేరీ తబీయత్ ఠీక్ నహీ హై।
ఈ రోజు నా ఆరోగ్యం బాగుండ్లేదు.	यी रोजु ना आरोग्यं बागुंडलेदु.
8. सब से पेहले स्वास्थ्य रखना चाहिए ।	సబ్ సె పహలె స్వాస్థ్య రఖ్‌నా చాహియె।
అన్నింటికంటె ఆరోగ్యంగా ఉండటం ముఖ్యం.	अन्निंटिकटे आरोग्यंगा उडटं मुख्यम्.

9. मेरे पेट में दर्द है ।	మేరే పేట్ మె దర్ద్ హై।
నా కడుపులో నొప్పిగా ఉంది.	ना कडुपुलो नोप्पिगा उंदि.
10. वह अब खतरे से बाहर है ।	వహ్ అబ్ ఖతరె సె బాహర్ హై।
అతడు ఇప్పుడు ప్రమాదం నుండి బయటపడ్డాడు.	अतडु इप्पुडु प्रमादं नुंडि बयट पड्डाडु.
11. वह बुरी तरह से घायल हो गया है ।	వహ్ బురీ తరహ్ సే ఘాయల్ హో గయా హై।
అతను తీవ్రంగా గాయపడ్డాడు.	अतनु तीव्रगा गाय पड्डाडु.
12. वह नेत्र विशेषज्ञ है ।	వహ్ నేత్ర్ విశేషజ్ఞ్ హై।
అతడు నేత్ర వైద్యములో నిపుణుడు.	अतडु नेत्र वैद्यमुलो निपुणुडु.
13. मूझे दंत चिकित्सक से मिलना चाहिए ।	ముఝే దంత్ చికిత్సక్ సె మిల్‌నా చాహియే।
నేను దంత వైద్యుడిని సంప్రదించాలి.	नेनु दंत वैद्दुडिनि संप्रदिंचालि.
14. डयाग्नास्टिक विभाग कहाँ है ?	డయాగ్నస్టిక్ విభాగ్ కహాఁ హై ?
డయాగ్నస్టిక్ విభాగము ఎక్కడ ఉంది?	डयागनस्टिक विभागमु एक्कड उंदि?
15. तुमको अधिक व्यायाम करना चाहिए ।	తుమ్ కో అధిక్ వ్యాయామ్ కర్‌నా చాహియె।
మీరు వ్యాయామం ఎక్కువ చెయ్యాలి.	मीरु व्यायामं एक्कुव चेय्यालि.

పరామర్శలు

1. क्या मैं आपका उम्र जान सकता हूँ ?	క్యా మై ఆప్ కా ఉమ్ర్ జాన్ సక్‌తా హూఁ ?
నేను మీ వయసెంతో తెలుసుకోవచ్చా?	नेनु मी वयसेंतो तेलुसुकोवच्चा?

2. आप अपने उम्र से कम	ఆప్ అపనే ఉమ్ర్ సె కమ్
दीखते हैं ।	దీఖ్‌తే హైం।
మీరు మీ వయసు కంటె చిన్నవారిగా	मीरु मी वयसु कंटे चिन्नवारिगा
కనపడతారు.	कनपडतारु.
3. आपका नाम क्या है ?	ఆప్ కా నామ్ క్యా హై ?
మీ పేరేమిటి ?	मी पेरेमिटि ?
4. मेरा नाम प्यारी है ।	మేరా నామ్ ప్యారీ హై।
నా పేరు ప్యారి.	ना पेरु प्यारी.
5. तुम किस कक्षे में पढती हो?	తుమ్ కిస్ కక్షే మె పఢ్‌తీ హో ?
నీవు ఏ తరగతిలో చదువుతున్నావు ?	नीवु ए तरगतिलो चदुवुतुन्नावु ?
6. मै इस साल से कालेज को	మై ఇస్ సాల్ సె కాలేజ్ కో
जाता हूँ ।	జాతా హూం।
నేను ఈ సంవత్సరం కాలేజీకి	नेनु ई सवत्सर कालेजीकि
వెళతాను.	वेळतानु.
7. क्या आप विवाहित हैं ?	క్యా ఆప్ వివాహిత్ హైం ?
మీరు వివాహితులా ?	मीरु विवाहितुला ?
8. क्या आप कालेज गाडी मे	క్యా ఆప్ కాలేజ్ గాడీ మె
जाते है ?	జాతె హైం ?
మీరు కాలేజీకి బండిలో వెళతారా ?	मीरु कालेजीकि बंडिलो वेळतारा?
9. जी नही, मै कालेज बस मे	జీ నహీ, మై కాలేజ్ బస్ మె
जाता हूँ ।	జాతా హూం।
లేదండీ, నేను కాలేజికి బస్సులో	लेदडी, नेनु कालेजिकि बस्सुलो
వెళతాను	वेळतानु.

10. आज आपकी तबीयत अच्छी नही लगती ।	ఆజ్ ఆప్ కీ తబీయత్ అచ్ఛీ నహీ లగ్‌తీ।
ఈ రోజు మీ ఆరోగ్యం బాగున్నట్టు లేదు.	ई रोजु मी आरोग्य बागुन्नट्टु लेदु ।
11. तुम्हारा तबादला कहाँ हुआ है ?	తుమ్‌హారా తబాదలా కహా హుఆ హై ?
మీరు ఎక్కడికి బదిలీ అయ్యారు ?	मीरु एक्कडिकि बदिलि अय्यारु ?
12. क्या आपका उससे कुछ नाता है ?	క్యా ఆప్ కా ఉస్‌సే కుఛ్ నాతా హై ?
మీకు అతనితో ఏమైనా సంబంధం ఉందా ?	मीकु अतनितो एमैना सबध उंदा?
13. जी हाँ, वे मेरे बडे भाई हैं ।	జీ హాఁ వె మేరే బడే భాయీ హైఁ।
అవునండి, అతను మా పెద్దన్నయ్య.	अवुनंडि, अतनु मा पेद्दन्नय्य.
14. आपको कितनी भाषाएँ मालूम हैं?	ఆప్‌కో కితనీ భాషాయె మాలూమ్ హైఁ?
మీకు ఎన్ని భాషలు తెలుసు.	मीकु एन्नि भाषलु तेलुसु ?
15. लगभग सात भाषाएँ मालूम हैं ।	లగ్‌భగ్ సాత్ భాషాయె మాలూమ్ హైఁ।
ఇంచుమించు ఏడు భాషలు తెలుసు.	इंचुमिंचु एडु भाषलु तेलुसु.

దుస్తులు - సంభాషణ

1. क्या आप सूट पेहन्ते हैं ?	క్యా ఆప్ సూట్ పెహన్ తె హైఁ।
మీరు సూట్ ధరిస్తారా ?	मीरु सूट् धरिस्तारा ?
2. सिर्फ ठंडे वातावरण में, गर्मियों में नही ।	సిర్ఫ్ ఠండే వాతావరణ్ మె, గర్మియోం మె నహీ।
కేవలము చలి వాతావరణంలోనే, వేసవిలో కాదు.	केवलमु चलि वातावरणमुलोने, वेसविलो कादु.

3. बरसाती पहनना मत भूलना ।	బర్‌సాతీ పహనాన్ మత్ భూల్‌నా ।
వానకోటు వేసుకోవడం మరచిపోవద్దు.	वानकोटु वेसुकोवडं मरचिपोवद्दु.
4. क्या यह कमीज नया है ?	క్యా యహ్ కమీజ్ నయా హై ?
ఇది కొత్త చొక్కానా ?	इदि कोत्त चोक्काना ?
5. स्वेटर मत पहनो ।	స్వెట్టర్ మత్ పహనో ।
స్వెట్టరు వేసుకోవద్దు.	स्वेट्टरु वेसुकोवद्दु.
6. भीगे कपडे बदलो ।	భీగె కపడె బదలో ।
తడిసిన బట్టలను మార్చండి.	तडिसिन बट्टलनु मार्चंडि.
7. वह अत्यंत आधुनिक कपडे पहनती है ।	వహ్ అత్యంత్ అధునిక్ కపడె పహన్‌తీ హై ।
ఆమె అన్నింటిలో ఆధునికంగా ఉండే దుస్తులు ధరిస్తుంది.	आमे अन्निंटिलो आधुनिकगा उंडे दुस्तुलु धरिस्तुंदि.
8. इसने हरा वर्दी पहन लिया ।	ఇస్‌నే హరా వర్దీ పహన్ లియా ।
ఇతను ఆకుపచ్చ యూనిఫారం తొడుగుకున్నాడు.	इतनु आकुपच्च यूनिफारं तोडुगुकुन्नाडु.
9. क्या, यह सुंदर दीखती है?	క్యా యహ్ సుందర్ దీఖ్‌తీ హై ?
ఇది అందముగా కనిపిస్తుందా ?	इदि अंदमुगा कनिपिस्तुंदा ?
10. यह कमीज बहूत टाइट हो गया है ।	యహ్ కమీజ్ బహుత్ టాయిట్ హో గయా హై ।
ఈ చొక్కా చాలా బిగుతుగా ఉంది.	ई चोक्का चाला बिगुतुगा उंदि.
11. आप जीन्स में शोभा देते है ।	ఆప్ జీన్స్ మె శోభా దేతే హైం ।
మీరు జీన్స్‌లో అందంగా ఉంటారు.	मीरु जीन्सलो अंदगा उंटारु.
12. यह स्वेटर बहुत मर्गी है ।	యహ్ స్వెట్టర్ బహుత్ గర్మీ హై ।
ఈ స్వెట్టరు చాలా వెచ్చగా ఉంది.	ई स्वेटरु चाला वेच्चगा उदि.

13. यह कपडा बहुत मुलायम है ।	యహ్ కపడా బహుత్ ములాయం హై।
ఈ గుడ్డ చాలా మెత్తగా ఉంది.	ई गुड्ड चाला मेत्तगा उंदि.
14. यह डिजाईन बहुत खूब–सूरत है ।	యహ్ డిజాయిన్ బహుత్ ఖూబ్ - సూరత్ హై।
ఈ డిజైను చాలా బాగుంది.	ई डिजैनु चाला बागुंदि.
15. इस पतलून को पहन कर देखो।	ఇస్ పతలూన్ కో పహన్ కర్ దేఖో।
ఈ ఫ్యాంటును తొడిగి చూడండి.	ई प्यांटुनु तोडिगि चूडंडि.

మనుష్య - నడవడి

1. जिद न करो ।	జిద్ న కరో।
మొండిపట్టు పట్టకు.	मोंडिपट्टु पट्टकु.
2. वह बहुत शरारती है ।	వహ్ బహుత్ శరారతీ హై।
అతను చాలా అల్లరి/తుంటరివాడు.	अतनु चाला अल्लरि तुंटरि वाडु.
3. तुम मेरी बात मान लो ।	తుమ్ మేరీ బాత్ మాన్ లో।
నీవు నా మాట విను.	नीवु ना माट विनु
4. वह बहुत बातूनी लडकी है ।	వహ్ బహుత్ బాతూని లడకీ హై।
ఆమె ఎక్కువగా మాట్లాడుతుంది.	आमे एक्कुवगा माटलाडुतुंदि.
5. सब खामोश रहो ।	సబ్ ఖామోష్ రహో।
మీరందరూ మౌనంగా ఉండండి.	मीरंदरू मौनंगा उंडंडि.
6. आप क्यों खामोश हैं ?	ఆప్ క్యోం కామోష్ హైం ?
మీరెందుకు మౌనంగా ఉన్నారు ?	मीरेंदुकु मौनंगा उन्नारु ?
7. मेरे साथ भाषणबाजी न करो ।	మేరే సాథ్ భాషణ్ బాజీ న కరో।
నాతో వాదించకు.	नाते वादिंचकु.

8. आप बहुत समय ले रहे है ।	ఆప్ బహుత్ సమయ్ లె రహె హైం।
మీరు చాలా ఆలస్యం చేయుచున్నారు.	मीरु चाला आलस्यं चेयुचुन्नारु.
9 तुम ज्यादा बेपरवाही से रहते ।	తుమ్ జ్యాదా బేపర్‌వాహీ సే రహతే।
నువ్వు చాలా అజాగ్రత్తగా ఉంటావు.	नुव्वु चाला अजाग्रत्तगा उंटावु.
10. आपका हार्दिक स्वागत है ।	ఆప్‌కా హార్దిక్ స్వాగత్ హై।
మీకు హృదయపూర్వక స్వాగతం.	मीकु हृदयपूर्वक स्वागत.
11. वह बहुत डीग मारता है ।	వహ్ బహుత్ డీంగ్ మార్‌తా హై।
అతను చాలా హెచ్చులు పోతున్నాడు.	अतनु चाला हेच्चुलु पोतुन्नाडु.
12. वह बहुत थक गया है ।	వహ్ బహుత్ థక్ గయా హై।
అతను బాగా అలిసిపోయాడు.	अतनु बागा अलसिपोयाडु.
13. वह तेज लडका है ।	వహ్ తేజ్ లడకా హై।
అతను చురుకైనవాడు.	अतनु चुरुकैन वाडु.
14. वह सहज ही जोशील है ।	వహ్ సహజ్ హీ జోశీల్ హై।
అతను సహజంగా ఆవేశపరుడు.	अतनु सहजंगा आवेशपरुडु.
15. स्पष्ट बात करो ।	స్పష్ట్ బాత్ కరో।
స్పష్టంగా మాట్లాడు.	स्पष्टंगा माटलाडु.

ఇంటికి సంబంధించిన విషయాలు

1. कोई आपसे मिलने आया है ।	కోయీ ఆప్ సె మిల్‌నె ఆయా హై।
మిమ్మల్ని కలవటానికి ఎవరో వచ్చారు.	मिम्मल्नि कलवटानिकि एवरो वच्चारु.
2. क्या आप सोने के लिए तयार हैं ?	క్యా ఆప్ సోనే కె లియె తయార్ హైం ?
మీరు పడుకోవడానికి సిద్ధంగా ఉన్నారా ?	मीरु पडुकोवडानिकि सिद्दंगा उन्नारा ?

3. मै उसके बारे में भूल गया ।	మై ఉస్ కె బారె మె భూల్ గయా।
నేను దాన్ని గురించి మర్చిపోయాను.	नेनु दान्नि गुरिंचि मर्चिपोयानु.
4. क्यों आपने टी.वि. बंद कर दिया?	క్యోం ఆప్‌నె టి.వి. బంద్ కర్ దియా ?
మీరు టి.వి. ఎందుకు ఆఫ్ చేశారు ?	मीरु टि.वि. एंदुकु आफ चेशारु?
5. आपके पति, क्या काम करते हैं?	ఆప్‌కే పతీ క్యా కామ్ కర్‌తె హైఁ।
మీ భర్త ఏం చేస్తారు ?	मी भर्त एं चेस्तारु ?
6. वे कंप्यूटर के इंजनीर हैं ।	వే కంప్యూటర్ కె ఇంజనీర్ హైఁ।
వారు కంప్యూటర్ ఇంజనీరు.	वारु कंप्यूटर इंजनीर.
7. इस कमीज का इस्त्री करावो ।	ఇస్ కమీజ్ కా ఇస్త్రీ కరావో।
ఈ చొక్కాను ఇస్త్రీ చేయించు.	ई चोक्कानु इस्त्री चेयिंचु.
8. आज मेहमान आ रहे हैं;	ఆజ్ మెహమాన్ ఆ రహే హైఁ ;
कोई मीठी चीज बनवाइए ।	కోయీ మీఠీ చీజ్ బన్‌వాయియె।
ఈ రోజు అతిథులొస్తున్నారు;	ई रोजु बंधुवुलोस्तुन्नारु;
ఏమైనా తీపి పదార్థాలు చేయించండి.	एमैना तीपि पदार्थालु चेयिंचंडि.
9. सब बाहर गये ।	సబ్ బాహర్ గయే।
అందరూ బయటకు వెళ్ళారు.	अंदरू बयटकु वेळ्ळारु.
10. मुझे नीद आ रही है ।	ముఝె నీంద్ ఆ రహీ హై।
నాకు నిద్ర వస్తోంది.	नाकु निद्र वस्तोंदि.
11. थोडी देर आराम कीजिए ।	థోడీ దేర్ ఆరామ్ కీజియె।
మీరు కొంచెంసేపు విశ్రాంతి తీసుకోండి.	मीरु कोंचेंसेपु विश्रांति तीसुकोंडि.
12. सुनील किधर गया ?	సునీల్ కిధర్ గయా ?
సునీల్ ఎక్కడికి వెళ్ళాడు ?	सुनील एक्कडिकि वेळ्ळाडु ?

13. मुझे मालूम नही, वह कहाँ गया है ?	ముఝె మాలూమ్ నహీ, వహ్ కహాఀ గయా హై ?
అతను ఎక్కడికి వెళ్ళాడో నాకు తెలియదు ?	अतनु एक्कडिकि वेळाडो नाकु तेलियदु.
14. अन्दर आने के बाद दरवाजा बन्द करो ।	అందర్ ఆనే కె బాద్ దర్‌వాజా బంద్ కరో।
లోపలికి వచ్చిన తర్వాత తలుపులు మూయండి.	लोपलिकि वच्चिन तर्वात तलुपुलु मूयंडि.
15. महँगी वस्तुओं को बैक्स में रख दो ।	మహంగీ వస్తువోఀవో కో బైక్స్ మే రఖ్ దో।
విలువైన సామానును బాక్సులో పెట్టండి.	विलुवैन सामानुनु वाक्सुलो पेट्टंडि.

భోజన సమయంలో

1. मुझे भूख लगती है ।	ముఝె భూఖ్ లగ్‌తీ హై।
నాకు ఆకలిగా ఉంది.	नाकु आकलिगा उंदि.
2. आज का सब्जी क्या है ?	ఆజ్ కా సబ్జీ క్యా హై ?
ఈ రోజు కూర ఏమిటి.	ई रोजु कूर एमिटि ?
3. तुम क्या खाना चाहते हो ?	తుమ్ క్యా ఖానా చాహ్‌తే హో ?
మీకు ఏమి తినాలని ఉంది.	मीकु एमि तिनालनि उंदि ?
4. मै मछली पसंद करती हूँ ।	మై మఛలీ పసంద్ కర్‌తీ హూఀ।
నాకు చేపలంటే ఇష్టం.	नाकु चेपलंटे इष्टं.
5. कृपया नास्ता शुरू करें ।	కృపయా నాస్తా శురూ కరెఀ।
దయవుంచి టిఫిన్ ప్రారంభించండి.	दयवुंचि टिफिन् प्रारंभिंचंडि.
6. क्या आप दूध लेगे ?	క్యా ఆప్ దూధ్ లేంగె ?
మీరు పాలు తీసుకుంటారా ?	मीरु पालु तीसुकुंटारा ?

7. मै मीठी चीजें अधिक पसंद करता हूँ ।	మై మీఠే చీజెఁ అధిక్ పసంద్ కర్‌తా హూఁ।
నాకు తీపి పదార్థాలు చాలా ఇష్టం.	नाकु तीपि पदार्धालु चाला इष्टं.
8. मैं आज रात खाना नही खाऊँगी ।	మై ఆజ్ రాత్ ఖానా నహీ ఖావూంగీ।
నేను ఈ రోజు రాత్రి భోజనము చేయను.	नेनु ई रोजु रात्रि भोजनमु चेयनु.
9. मैं शाकाहारी हूँ ।	మై శాకాహారీ హూఁ।
నేను శాకాహారిని.	नेनु शाकाहारिनि.
10. यह फल अत्यन्त स्वादिष्ट है ।	యహ్ ఫల్ అత్యంత్ స్వాదిష్ట్ హై।
ఈ పండు చాలా రుచిగా ఉంది.	ई पंडु चाला रुचिगा उंदि.
11. मैने मीठे पदार्थ खाना कम कर दिया ।	మైనె మీఠే పదార్థ్ ఖానా కమ్‌కర్ దియా।
నేను తీపి పదార్థాలను తినటం తగ్గించాను.	नेनु तीपि पदार्थालनु तिनटं तग्गिंचानु.
12. वह स्वादिषृ भोजन का प्रिय है ।	వహ్ స్వాదిష్ట్ భోజన్ కా ప్రియ్ హై।
అతను మంచి భోజన ప్రియుడు.	अतनु मंचि भोजन प्रियुडु.
13. कृपया एक गिलास पानी दीजिए ।	కృపయా ఏక్ గిలాస్ పానీ దీజియె।
దయుచేసి ఒక గ్లాసు నీళ్ళు ఇవ్వండి.	दयउंचि ओक ग्लासु नीळ्ळ इव्वंडि.
14. आप आज रात मेरे साथ खाना खायिएं ।	ఆప్ ఆజ్ రాత్ మేరే సాథ్ ఖానా ఖాయియె।
మీరు ఈ రోజు రాత్రి నాతో కలిసి భోజనం చేయండి.	मीरु ई रोजु रात्रि नातो कलिसि भोजनं चेयंडि.
15. मुझे एक पार्टी मे जाना है ।	ముఝె ఏక్ పార్టీ మె జానా హై।
నేను ఒక పార్టీకి వెళ్ళవలసి ఉంది.	नेनु ओक पार्टीकि वेळ्ळवलसि उंदि.

పనివాళ్ళతో

1. एक गिलास पीने का पानी लाओ । — ఏక్ గిలాస్ పీనే కా పానీ లావో ।

ఒక గ్లాసు మంచినీళ్ళు తీసుకురా. — ओक ग्लासु मंचि नीळ्ळु तीसुकुरा.

2. क्या तुमने मेरे कपड़े धोये है ? — క్యా తుమ్‌నె మేరె కపడె ధోయె హైం ?

నీవు నా గుడ్డలు/బట్టలు ఉతికావా? — नीवु ना गुड्डलु/बट्टलु उतिकावा ?

3. बाज़ार से कुछ तरकारियाँ ले आओ । — బాజార్ సె కుచ్ తర్‌కారియా లె ఆవో ।

బజారునుంచి కూరగాయలు తీసుకురా. — बजारु नुंचि कूरगायलु तीसुकुरा.

4. मेहमानो को अन्दर बुलाओ । — మెహ్‌మానోం కో అన్‌దర్ బులావో ।

అతిథులను లోపలకు ఆహ్వానించు. — अतिथुलनु लोपलकु आह्वानिंचु.

5. भोजन तयार करो । — భోజన్ తయార్ కరో ।

భోజనము సిద్ధము చేయి. — भोजनमु सिद्दमु चेयि.

6. सब सामान टैक्सी मे रख दो । — సబ్ సామాన్ టైక్సీ మె రఖ్‌దో ।

సామానంతటినీ టాక్సీలో పెట్టు. — सामानंतटिनी टाक्सीलो पेट्टु.

7. दो चाय बनाओ । — దో చాయ్ బనావో ।

రెండు టీ తయారుచేయి. — रोंडु टी तयारुचेयि.

8. आज का अखबार कहाँ है ? — ఆజ్ కా అఖ్‌బార్ కహాం హై ?

ఈ రోజు వార్తాపత్రిక ఎక్కడుంది ? — ई रोजु वार्ता पत्रिक एक्कडुंदि?

9. मेरे लिए एक टैक्सी लाओ । — మేరె లియె ఏక్ టాక్సీ లావో ।

నాకు ఒక టాక్సీ తీసుకురా. — नाकु ओक टाक्सी तीसुकुरा.

10. मुझे पाच बजे जगा देना । | ముఝె పాంచ్ బజె జగా దేనా ?
నన్ను అయిదు గంటలకు నిద్ర లేపు. | नन्नु अयिदु गंटलकु निद्रलेपु.

11. फलो को फ्रिज में रख दो । | ఫలోం కొ ఫ్రిజ్ మె రఖ్ దో ?
పండ్లను ఫ్రిజ్‌లో పెట్టు. | पड्लनु प्रिज् लो पेट्टु.

12. क्या कोयी मुझे मिलने आया था? | క్యా కోయీ ముఝె మిల్‌నె ఆయా థా ?
నన్ను కలవటానికి ఎవరైనా వచ్చారా ? | नन्नु कलवटानिकि एवरयिना वच्चारा ?

13. साहब, कहाँ जाना है ? | సాహబ్, కహా(జానా హై ?
అయ్యగారూ, ఎక్కడికి వెళ్ళాలండి ? | अय्यगारू, एक्कडिकि वेळ्ळालंडी?

14. तुम आज बिदा ले सकते हो । | తుమ్ ఆజ్ బిదా లే సక్‌తే హో ।
ఈ రోజుకి నీవు సెలవు తీసుకోవచ్చు. | ई रोजुकि नीवु सेलवु तीसकोवच्चु.

15. कल समय पर आना । | కల్ సమయ్ పర్ ఆనా ।
రేపు సమయానికి రా. | रेपु समयानिकि रा.

ఆటలలో సంభాషణ

1. वह अच्छा क्रिकेट खेलता है । | వహ్ అచ్ఛా క్రికెట్ ఖేల్‌తా హై ।
అతను క్రికెట్ బాగా ఆడతాడు. | अतनु क्रिकेट बागा आडताडु.

2. क्या हम सब खेलेंगे ? | క్యా హమ్ సబ్ ఖేలేంగె ?
మనందరం ఆడుకుందామా. | मनंदरं आडुकुंदामा ?

3. आज हमारे टीम की जीत हुयी । | ఆజ్ హమారే టీమ్ కి జీత్ హుఈ ।
ఈ రోజు మా టీము గెలిచింది. | ई रोजु मा टीमु गेलिचिंदि.

4. खेल शुरू हो चुका है । | ఖేల్ శురూ హో చుకా హై ।
ఆట ప్రారంభమయింది. | आट प्रारंभमयिंदि.

5. वर्षा के कारण खेल को रोक देना पडा । — వర్షా కె కారణ్ ఖేల్ కో రోక్ దేనా పడా।

వర్షం రావటం వలన ఆట ఆపి వేయవలసి వచ్చింది. — वर्ष रावटं वलन आट आपिवेयवलसि वच्चिंदि.

6. हमारे स्कूल मे रोज खेल का भी निश्चित समय होता है । — హమారె స్కూల్ మె రోజ్ ఖేల్ కా భీ నిశ్చిత్ సమయ్ హోతా హై।

మా స్కూల్లో రోజూ ఆటలకు పీరియడ్ ఉంటుంది. — मा स्कूल्लो रोजू आटलकु पिरियड उटुदि.

7. वह अच्छा बैट्स मेन है । — వహ్ అచ్ఛా బైట్స్‌మెన్ హై।

అతడు మంచి బైట్స్‌మెన్. — अतडु मंचि बैट्समेन.

8. कैरम मेरे पसद का खेल है । — క్యారమ్ మేరే పసంద్ క ఖేల్ హై।

నాకు క్యారమ్స్ ఇష్టమైన ఆట. — नाकु क्यारम्स इष्टमैन आट.

9. कबड्डी एक मुश्किल का खेल है । — కబడ్డీ ఏక్ ముశ్కిల్ క ఖేల్ హై।

కబడ్డీ కష్టమైన ఆట. — कबड्डी ओक कष्टमैन आट.

10. उसके दौड में गति है । — ఉస్‌కే దౌడ్ మె గతి హై।

అతని పరుగులో వేగం ఉంది. — अतनि परुगुलो वेग उदि.

11. आपके टीम का कप्तैन कौन है ? — ఆప్ కే టీమ్ కా కప్తైన్ కౌన్ హై ?

మీ జట్టు/టీము కెప్టెన్ ఎవరు ? — मी जट्टु/टीमु केप्टन एवरु ?

12. क्या ताश खेले ? — క్యా తాశ్ ఖేలేం ?

పేకాట ఆడుదామా ? — पेकाट आडुदामा ?

13. मैच किसने जीता ? — మేచ్ కిస్‌నె జీతా ?

మ్యాచ్ ఎవరు గెలిచారు ? — म्याच एवरु गेलिचारु ?

14. आज मै क्रिकेट देखना चाहता हूँ । — అజ్ మై క్రికెట్ దేఖ్‌నా చాహ్‌తా హూ।

ఈ రోజు నేను క్రికెట్ చూడాలనుకుంటున్నాను. — ई रोजु नेनु क्रिकेट चूडालनुकोंटुन्नानु.

15. क्या आपको बैटमिन्टन पसंद है ? — క్యా అప్‌కో బైట్‌మింటన్ పసంద్ హై ?

మీకు బ్యాట్‌మింటన్ ఇష్టమేనా ? — मीकु ब्याटमिंटन इष्टमेना ?

వాతావరణ సంభాషణ

1. ऊटी में मौसम ठंडा होता है । — ఊటీ మె మౌసమ్ ఠండా హోతా హై।

ఊటీ వాతావరణం చల్లగా ఉంటుంది. — ऊटी वातावरणं चल्लगा उंटुदि.

2. कल धूप नही थी । — కల్ ధూప్ నహీ థీ।

నిన్న ఎండ లేదు. — निन्न एंड लेदु.

3. तुम्हे यह मौसम कैसा लग रहा है ? — తుమ్‌హె యహ్ మౌసమ్ కైసా లగ్ రహా హై ?

నీకు ఈ వాతావరణం ఎలా ఉంది? — नीकु ई वातावरणं एला उंदि?

4. सुहावना है । — సుహావనా హై।

ఆహ్లాదంగా ఉంది. — आह्लादंगा उंदि.

5. बर्सात प्रारंभ हो गया है । — బర్సాత్ ప్రారంభ్ హో గయా హై।

వర్షం ప్రారంభమయ్యింది. — वर्षं प्रारंभमयिंदि.

6. कल का क्या तापमान था? — కల్ కా క్యా తాపమాన్ థా ?

నిన్నటి ఉష్ణోగ్రత ఎంత? — निन्नटि उष्णोग्रत एंत ?

7. दिन दिन धूप बढ़ रही है ।	దిన్ దిన్ ధూప్ బఢ్ రహీ హై।
రోజు రోజుకీ ఎండ ఎక్కువవుతోంది.	रोजु रोजुकी एंड एक्कुववुतोंदि.
8. मुझे पसीना आ रहा है ।	ముఝె పసీనా ఆ రహా హై।
నాకు చెమటలు పడుతున్నాయి.	नाकु चेमटलु पडुतुन्नायि.
9. क्या तुमने ओले गिरते कभी देखा है ?	క్యా తుమ్‌నె ఓలే గిర్‌తే కభీ దేఖా హై ?
మీరు వడగండ్లు పడటం ఎప్పుడైనా చూచారా ?	मीरु वडगंड्लु पडट एप्पुडैना चूचारा ?
10. बहुत ठंडा है ।	బహుత్ ఠండా హై।
చాలా చలిగా ఉంది.	चाला चलिगा उंदि.
11. चिपचिपाहट है न ?	చిప్‌చిపాహట్ హై న ?
ఉక్కగా ఉంది కదా ?	उक्कगा उंदि कदा ?
12. क्या आज बरसेगा ?	క్యా ఆజ్ బరసేగా ?
ఈ రోజు వానొస్తుందా ?	ई रोजु वानोस्तुंदा ?
13. हाँ, शायद होने की संभावना है ।	హాఁ, శాయద్ హోనే కీ సంభావనా హైఁ।
ఆఁ, బహుశా కురవవచ్చు.	आ, बहुशा कुरववच्चु.
14. यहाँ का मौसम सूखा है ।	యహాఁ కా మౌసమ్ సూఖా హై।
ఇక్కడి వాతావరణం పొడిగా ఉంటుంది.	इक्कडि वातावरण पोडिगा उटुदि.
15. मै आज बरसात मे भीग गाया ।	మై ఆజ్ బర్‌సాత్ మే భీగ్ గయా।
ఇవ్వాళ నేను వర్షంలో తడిశాను.	इव्वाळ नेनु वर्षलो तडिशानु.

చట్టము - సంభాషణ

1. उस पर हत्या का अभियोग बनाया गया था ।	ఉస్ పర్ హత్యా కా అభియోగ్ బనాయా గయా థా।
అతనిపై హత్యా నేరం మోపబడింది.	अतनि पै हत्यां नेरं मोपबडिंदि.
2. वह निर्दोष ठहरा ।	వహ్ నిర్దోష్ ఠహరా।
అతను నిర్దోషిగా తేలాడు.	अतनु निर्दोषिगा तेलाडु.
3. उसे मृत्यु दंड दिया गया ।	ఉసె మృత్యు దండ్ దియా గయా।
అతనికి మరణశిక్ష పడింది.	अतनिकि मरण शिक्ष पडिंदि.
4. क्या यहाँ कोई प्रसिद्द वकील हैं?	క్యా యహాఁ కోయీ ప్రసిద్ధ్ వకీల్ హైఁ ?
ఇక్కడ ఎవరైనా మంచి వకీలు ఉన్నారా ?	इक्कड एवरैना मंचि वकीलु उन्नारा ?
5. यह हस्ताक्षर नकली है ।	యహ్ హస్తాక్షర్ నకలీ హై।
ఇది దొంగ సంతకము.	इदि दोंग संतकमु.
6. उसकी सजा कम कर दी गयी ।	ఉస్‌కీ సజా కమ్ కర్ దీ గయీ।
అతనికి శిక్ష తగ్గించబడింది.	अतनिकि शिक्ष तग्गिंचबडिंदि ।
7. क्या आपने कानून का अध्ययनं किया है ?	క్యా ఆప్‌నె కానూన్ కా అధ్యయన్ కియా హై ?
మీరు న్యాయ శాస్త్రం చదివారా ?	मीरु न्यायशास्त्रं चदिवारा ?
8. आपने गैर कानूनी काम किया है ।	ఆప్ నె గైర్ కానూనీ కామ్ కియా హై।
మీరు చట్టవిరుద్ధమైన పనిచేశారు.	मीरु चट्ट विरुध्दमयिन पनि चेशारु.
9. उसकी जमानत हो गई है ।	ఉస్ కీ జమానత్ హో గయీ హై।
అతనికి జామీను ఇచ్చారు.	अतनिकि जामीनु इच्चारु.

10. हत्यारे को फाँसी दे दी गई है । — హత్యారె కో ఫాంసీ దే దీ గయీ హై।
హంతకునికి ఉరి వేశారు. — हंतकुनिकि उरि वेशारु.

11. वह आँखो देखा गवाह है । — వహ్ ఆంఖో దేఖా గవాహ్ హై।
అతను ప్రత్యక్ష సాక్షి. — अतनु प्रत्यक्ष साक्षि.

12. वकील ने ठीक ढंग से जिरह की । — వకీల్ నె ఠీక్ ఢంగ్ సె జిరహ్ కీ।
వకీలు నేర్పుగా వాదించాడు. — वकीलु नेर्पुगा वादिंचाडु.

13. हत्यारा अब भी फरार मे है । — హత్యారా అబ్ భీ ఫరార్ మే హై।
హంతకుడు ఇంకా పరారీలో ఉన్నాడు. — हंतकुडु इंका परारीलो उन्नाडु.

14. पुलीस इस मामले की छानबीन कर रही है । — పులీస్ ఇస్ మామలే కీ ఛాన్‌బీన్ కర్ రహీ హై।
పోలీసులు ఈ విషయాన్ని పరిశోధిస్తున్నారు. — पोलीसुलु ई विषयान्नि परिशोधिस्तुन्नारु.

15. कानून की अज्ञता क्षमार्ह नहीं हो सकता । — కానూన్ కీ అజ్ఞతా క్షమార్హ్ నహీ హో సక్‌తా।
చట్టం తెలియకపోవడం క్షమార్హం కాదు. — चट्टं तेलियकपोवटं क्षमर्हं कादु.

వార్తాపత్రికలు
समाचार - पत्र
సమాచార్ పత్ర్

समाचार पत्र आधुनिक सभ्यता का अविभाज्य अंग है ।
సమాచర్ పత్ర్ ఆధునిక్ సభ్యతా కా అవిభాజ్య అంగ్ హై.

वही देश सभ्य माना जाता है, जिसमें बड़ी तादाद मे समाचार-पत्र
వహీ దేశ్ సభ్య మానా జాతా హై, జిస్‌మే బడీ తదాద్ మే సమాచార్ పత్ర్

निकलतें है । समाचार-पत्र अनेक प्रकार के होते हैं - दैनिक,
నికల్‌తే హైం. సమాచార్ పత్ర్ అనేక్ ప్రకార్ కె హోతే హైం - దైనిక్,

साप्ताहिक, पाक्षिक मासिक आदि । यूरोप के कुछ शहरों में
సాప్తాహిక్, పాక్షిక్, మాసిక్ ఆదీ ! యూరోప్ కె కుఛ్ శహరోం మె,

कछ समाचार-पत्रो का एक ही दिन में दो तीन बार प्रकाशन
కుఛ్ సమాచార్ పత్రో కా ఏక్ హీ దిన్ మే దో తీన్ బార్ ప్రకాశన్

होता है; सबेरे में निकलता है, दोपहर को एक बार,
హోతా హై, సబేరే మె నికల్‌తా హై, దోపహర్ కో ఏక్ బార్,

फिर शामको एक बार ।
ఫిర్ శామ్‌కో ఏక్ బార్.

लोगों में समाचार-पत्र पढने की रुचि प्रतिदिन बढती जाती है ।
లోగోం మే సమాచార్ పత్ర్ పఢ్‌నే కీ రుచి ప్రతిదిన్ బఢ్‌తీ జాతీ హై.

मैं एसे भी लोगों को जानता हूँ ; जिनको समाचार-पत्र पढ़े बिना
మై ఏసే భీ లోగోం కో జాన్‌తా హు ; జిన్‌కో సమాచార పత్ర్ పఢే బినా

नहीं आती । समाचार-पत्र बिना पढे उनका भोजन नही
ऽహీ ఆతీ. సమాచార పత్ర్ బినా పఢే ఉన్కా భోజన్ నహీ

、 । जिस देश में पढे-लिखे लोगों की सख्या ज्यादा है,
పచ్‌తా. జిస్ దేశ్ మే పఢే లిఖే లోగోం కీ సంఖ్య జ్యాదా హై.

वहाँ समाचार-पत्र भी ज्यादा निकलते है । हमारे देश मे पढे-लिख
వహాఁ సమాచార్ పత్ర్ భీ జ్యాదా నికల్‌తే హైఁ. హమారే దేశ్ మే పఢే-లిఖే

लोगो की संख्या कम है । जो बेचारे नहीं पढ़ सकते, वे
లోగోం కీ సంఖ్య కమ్ హై. జో బేచారే నహీ పఢ్ సక్‌తే వే

पढे-लिखे लोगो से अखबारो की खबरे जान लेते है ।
పఢే-లిఖే లోగోం సే అఖ్‌బారోం కీ ఖబరే జాన్ లేతే హైఁ.

छापखाने के बिना समाचार-पत्र का विकास नामुमकिन न हो,
ఛాప్‌ఖానే కే బినా సమాచార్ పత్ర్ కా వికాస్ నాముమకిన్ న హో.

तो भी मुश्किल जरूर है । रेल, तार, जहाज, हवाई जहाज वगैरह
తో భీ ముశ్కిల్ జరూర్ హై. రేల్, తార్, జహాజ్, హవాయి జహాజ్ వగైరహ్

भी समाचार-पत्र के सहायक हैं । इन्ही के द्वारा दूर-दूर देशों
భీ సమాచార్ పత్ర్ కే సహాయక్ హైఁ. ఇన్‌హీ కే ద్వారా దూర్-దూర్ దేశోం

के समाचार प्राप्त होते हैं, जो समाचार-पत्रों मे छपते है ।
కే సమాచార ప్రాప్త్ హోతే హైఁ, జో సమాచార్ పత్రోం మె ఛప్‌తే హైఁ.

समाचार-पत्रो के कारण सारा ससार एक सूत्र में बंध गया है ।
సమాచార్ పత్రోం కే కారణ్ సారా సంసార్ ఏక్ సూత్ర్ మే బంధ్ గయా హై.

आशा है, समाचार-पत्र दुनिया मे विश्व-बधुत्व स्थापित करने में
ఆశా హై, సమాచార్ పత్ర్ దునియా మే విశ్వ్-బంధుత్వ స్థాపిత్ కరనే మే

बडा सहयोग देगा ।
బడా సహయోగ్ దేగా.

हमारे देश में पहले अंग्रेजी मे अच्छे-अच्छे समाचार-पत्र
హమారే దేశ్ మే పహలే అంగ్రేజీ మే అచ్ఛే-అచ్ఛే సమాచార్ పత్ర్

निकलते थे । खुशी की बात है, अजकल सभी देशीय भाषाओं
నికల్‌తే థే. ఖుశీ కీ బాత్ హై, అజ్‌కల్ సభీ దేశీయ భాషావోం

मे भी अच्छे समाचार-पत्र निकल रहे हैं । हमारे देश मे
మే భీ అచ్ఛే సమాచార్-పత్ర్ నికల్ రహే హైం. హమారే దేశ్ మే

अब प्रजातंत्र कायम हुआ है । इस समय समाचार-पत्र बडा
అబ్ ప్రజాతంత్ర్ కాయమ్ హుఆ హై. ఇస్ సమయ్ సమాచార్-పత్ర్ బడా

उपयोगी सिद्‌ध हो रहा है ।
ఉపయోగీ సిధ్ హో రహా హై.

తెలుగు అనువాదము :

ప్రపంచమంతటా ఏమి జరుగుతున్నదో మనము వార్తాపత్రికల ద్వారా
प्रपचमन्तटा येमि जरुगुतुन्नदो मनमु वार्तापत्रिकल द्वारा

తెలుసుకుంటాము. ఎంత పెద్ద విషయమైనా సరే, ప్రపంచంలో ఏ మూల
तेलुसुकुटामु । एन्त पेद्द विषयमैना सरे, प्रपंचलो ए मूल

జరిగినా సరే దానిని కొన్ని గంటలకాలంలో పత్రికలలో మనము
जरिगिना सरे, दानिनि कोन्नि गटलकाललो पत्रिकललो मनमु

చదవగలము. భారతదేశంలో కఱువున్నా, జపానులో భూకంపం వచ్చినా,
चदवगलमु भरतदेशलो करुवुन्ना, जपानुलो भूकंप वच्चिना

ఆస్ట్రేలియాలో రైలు ప్రమాదం జరిగినా, మనకు వార్తాపత్రికలు చెప్తాయి.
आस्ट्रेलियालो रैलु प्रमाद जरिगिना मनकु वार्तापत्रिकलु चेप्तायि.

వార్తాపత్రికలు దేశదేశాల ప్రజలనూ, వారి పరస్పర సంబంధాన్ని సన్నిహితం
वार्तापत्रिकलु देशदेशाल प्रजलनू, वारि परस्पर संबंधान्नि सन्निहित

చేయడానికి సహాయం చేస్తాయి. అవి ఈనాడు ప్రపంచంలో చాలా
चेयडानिकि सहायम् चेस्तायि. अवि ईनाडु प्रपंचलो चाला

ముఖ్యమైన పాత్ర వహించి ఉన్నాయి.
मुख्यमैन पात्र वहिंचि उन्नायि ।

మనదేశంలో ఏం జరుగుతుందో చెబుతుంది వార్తాపత్రిక. ఢిల్లీలో
मनदेशंलो ए जरुगुतुन्नदो चबुतुंदि वार्तापत्रिक. डिल्लीलो

పార్లమెంటు సభలో ఏమి జరుగుతున్నదో చెబుతుంది. ఎక్కడైనా పెద్ద
पार्लमेंटु सभलो एमि जरुगुतुन्नदो चेबुतुंदि । एक्कडैना पेद्द

అగ్నిప్రమాదం జరిగినా, పెద్ద తుఫాను వచ్చినా, ఆయా సమాచారాలను
अग्निप्रमादम जरिगिना, पेद्द तुफानु वच्चिना आया समाचारालनु

మనకు వార్తాపత్రిక చెబుతుంది
मनकु वार्तापत्रिक चेबुतुंदि ।

మరునాటి వాతావరణాన్ని గూర్చి వార్తాపత్రిక మనకు ఈనాడే
मरुनाटि वातावरणान्नि गूर्चि वार्तापत्रिक मनकु ईनाडे

చెబుతుంది. రేపు ముసురు పడుతుందో లేక గాలి పొడిగా ఉంటుందో,
चबुतुंदि. रेपु मुसुरु पडुतुंदो लेक गालि पोडिगा उंटुंदो,

చల్లగా ఉంటుందో, వేడిగా ఉంటుందో చెబుతుంది.
चल्लगा उटुदो, वेडिगा उंटुदो चेवुतुदि ।

దుకాణాలవారు తమ సరుకులను గురించి పత్రికలలో ప్రకటిస్తారు.
दुकाणालवारु तम सरुकुलनु गुरिचि पत्रिकललो प्रकटिस्तारु ।

దీనిని బట్టి ఆహారపదార్థాలు, దుస్తులు, బట్టలు, కొయ్య సామానులు
दीनिनि बट्टि आहारपदार्थालु, दुस्तुलु, बट्टलु, कोय्यसामानुलु

మొదలగునవి ఎక్కడ దొరుకునో మనకు తెలుస్తుంది. ఎక్కడ నుంచి సంగీత
मोदलगुनवि एक्कड दोरुकुनो मनकु तेलुस्तुदि । एक्कड नुंचि संगीत

కచేరీ జరుగుతున్నదో, ఎక్కడ మంచి సినిమా ఉన్నదో మనము
कचेरि जरुगुतुन्नदो, एक्कड मचि सिनिमा उन्नदो मनमु

తెలిసికొనగలుగుతాము. కొందరు సహాయం కోసమని, కొందరు పనికని
तेलिसिकोनगलुगुतामु । कोदरु सहायम् कोसमनि, कोदरु पनिकनि

పత్రికలలో ప్రకటిస్తారు. ఖాళీగా ఉన్న ఇళ్ళను గూర్చి ఇందులో
पत्रिकललो प्रकटिस्तारु. खालीगा उन्न इल्लनु गूर्चि इदुलो

ప్రకటిస్తారు. అప్పుడప్పుడు పత్రికలు కొన్ని తెలుసుకోదగ్గ విషయాల
प्रकटिस्तारु. अप्पुडप्पुडु पत्रिकलु कोन्नि तेलुसुकोदग्ग विषयाल

చిత్రాలు ప్రచురిస్తాయి.
चित्रालु प्रचुरिस्तायि ।

విమానాశ్రయము
हवाई जहाज
హవాయి జహాజ్

आरविल राइट और विलवर राइट नाम के दो नवयुवक
ఆరవిల్ రైట్ ఔర్ విల్‌బర్ రైట్ నామ్ కే దో నవయువక్

भाइयोंने बडी कोशिस करके हवाई जहाज बनाने मे सफलता
భాయియోంనే బడీ కోశిశ్ కర్ కె హవాయి జహాజ్ బనానే మే సఫలతా

पायी । वे दोनो एक साइकिल की दूकान मे नौकर थे ।
పాయీ! వే దోనోం ఏక్ సాయికిల్ కీ దుకాన్ మే నౌకర్ థే.

सन् 1900 ई.में दोनों ने मिलकर हवाई जहाज बनाना शुरू
సన్ 1900 ఈ.మే. దోనోం నే మిల్‌కర్ హవాయీ జహాజ్ బానానా శురూ

किया । यह काम वे अक्सर संमुदर के किनारे एकात मे
కియా. యహ్ కామ్ వే అక్సర్ సంముదర్ కే కినారే ఏకాంత్ మే

किया करते थे ताकि काम मे किसी तरह की बाधा न पडे ।
కియా కరతే థే తాకి కామ్ మే కిసీ తరహ్ కీ బాధా న పడే.

चार साल के वाद उन्होने हवाई जहाज का एक ढाँचा तयार
చార్ సాల్ కె బాద్ ఉన్‌హోంనే హవాయీ జహాజ్ కా ఏక్ ఢాంచా తయార్

किया । उसकी बनावट विलकुल मामूली थी और
కియా. ఉస్‌కీ బనావట్ బిల్‌కుల్ మామూలీ థీ ఔర్

चिडियो से मिलती–जुलती थी । ऊपर उडने के लिए
చిడియోం సే మిల్‌తీ-జుల్‌తీ థీ. ఊపర్ ఉడ్‌నే కే లియే

उसमे एक यत्र लगाया गया था । सन् 1905 मे वे उसपर
ఉస్‌మే ఏక్ యంత్ర్ లగాయా గయా థా. సన్ 1905 మే వే ఉస్‌పర్

करीब 24 मील उडे । फिर 1908 मे विलबर राइट ने
కరీబ్ 24 మీల్ దూర్ ఉడే. ఫిర్ 1908 మే విలబర్ రాయిట్ నే

फ्रास मे उसे करीव 56 मील तक उडाया ।
ఫ్రాంస్ మే ఉసే కరీబ్ 56 మీల్ తక్ ఉడాయా.

यह अविष्कार देखकर सब लोग अचभे मे रह गये । इसके
యహ్ ఆవిష్కార్ దేఖ్‌కర్ సబ్ లోగ్ అచంభే మే రహ్ గయే. ఇస్‌కే

वाद ही सारे यूरोप और अमेरिका मे हवाई जहाजो का बनना शुरू
బాద్ హీ సారే యూరోప్ ఔర్ అమెరికా మే హవాయి జహాజోం కా బన్‌నా శురూ

हुआ । धीर–धीर हवाई जहाज मे जो ऐव थे, वे सब दूर किये
హుఆ. ధీరే-ధీరే హవాయీ జహాజ్ మే జో ఐబ్ థే, వే సబ్ దూర్ కియే

गये । हवाई जहाज द्वारा बहुत दूर–दूर का सफर तक
గయే. హవాయీ జహాజ్ ద్వారా బహుత్ దూర్ దూర్ కా సఫర్ తక్

करने लगा । एक उडाकू ने योरोप के सवसे ऊँचे पहाड आल्प्स
కర్‌నే లగా. ఏక్ ఉడాకు నే యోరోప్ కే సబ్‌సే ఊంచే పహాడ్ ఆల్ప్స్

को भी पार कर डाला । एक प्रांसीसी ने उनचालीस दिनो मे
కో భీ పార్ కర్ డాలా. ఏక్ ప్రాంసీసీ నే ఉన్‌చాలీస్ దినోం మే
13 हजार मील की यात्रा की । पहले, लोग सोचा करते थे कि
13 హజార్ మీల్ కీ యాత్రా కీ. పహలే, లోగ్ సోచా కరతే థే కి
हवाई जहाज घटे मे 50 या 60 मील से अधिक नही जा
హవాయీ జహాజ్ ఘంటే మే 50 యా 60 మీల్ సే అధిక్ నహీ జా
सकता है । पर अब यह हो गया कि हवाई जहाज
సకతా హై. పర్ అబ్ యహ్ హో గయా కి హవాయీ జహాజ్
सब सवारियो से तेज है और घटे मे आठ सो किलो मीटर
సబ్ సవారియోం సే తేజ్ హై ఔర్ ఘంటే మే ఆఠ్ సౌ కిలో మీటర్
तक जाता है । अब बहुत-से लोग हवाई जहाज से ही
తక్ జాతా హై. అబ్ బహుత్ సే లోగ్ హవాయీ జహాజ్ సే హీ
संसार की यात्रा करते हैं ।
సంసార్ కీ యాత్రా కరతే హైం.

తెలుగు సారాంశము :

విమానములు యుద్ధములలో బాగా పనికివచ్చును. శత్రుస్థావరాలు
विमानमुलु युद्धमुललो बागा पनिकिवच्चुनु. शत्रुस्थावरालु
తెలుసుకొని, మరఫిరంగులను వారివైపు గురిపెట్టుట మొదలగు రహస్యపు పనులకివి
तेलुसुकोनि मरफिरगुलनु वारिवैपु गुरिपेट्टट मोदलगु रहस्यपु पनुलकिवि
ఉపయోగపడును. శత్రుసైనికులపైన, వారి కందకాల మీద బాంబులు వేయుటకు
उपयोगपडुनु. शत्रुसैनिकुलपैन, वारि कंदकालमीद बांबुलु वेयुटकु
ఉపయోగపడును. ఇవి అతివేగంగా అభివృద్ధియగుచున్నవి. శక్తివంతమైన

उपयोगपड्डुनु. इवि अतिवेगंगा अभिवृद्धियगुचुन्नवि. शक्तिवंतमैन

గొప్ప విమానాలు తయారుచేయబడుచున్నవి. ఇవి అపరిమితమైన వేగముతో పోవును.
गोप्पविमानालु तयारुचेयबडुचुन्नवि. इवि अपरिमितमैन वेगमुतो पोवुनु.

గాలిలో ఎన్నో గంటలసేపు ఉండగలవు. సాధారణంగా ఇవి గంటకు 400 మైళ్ళ
गालिलो एन्नो गटलसेपु उंडगलवु. साधारणगा इवि गंटकु 400 मैल्ल

వేగంతో పోగలవు. అత్యవసరమైనప్పుడు గంటకు 600 మైళ్ళ వేగంతో కూడా
वेगतो पोगलवु. अत्यवसरमैनप्पुडु गंटकु 600 मैल्ल वेगतो कूडा

ఎగిరినవి. అట్లాంటిక్ సముద్రాన్ని దాటి ఇంగ్లాండు నుంచి ఆస్ట్రేలియాకు రెండు
एगिरिनवि. अटलांटिक समुद्रान्नि दाटि इग्लाडु नुंचि आस्ट्रेलियाकु रेडु

దినములలో ప్రయాణం చేసినవి. ఖండాల మధ్య విమాన ప్రయాణము
दिनमुललो प्रयाणम चेसिनवि. खडाल मध्य विमान प्रयाणमु

ఇప్పుడేర్పరుచబడినది. భారతదేశము విమానముల ద్వారా తపాల సౌకర్యము
इप्पुडेर्परुचबडिनदि. भारतदेशमु विमानमुल द्वारा तपाला सौकर्यमु

కలిగియున్నది.
कलिगियुन्नदि ।

విమాన ప్రయాణము ఈ రోజులలో చాలా త్వరితము, సుఖకరము,
विमान प्रयाणमु ई रोजुललो चाला त्वरितमु, सुखकरमु,

నిరపాయము కానీ చౌక మాత్రం కాదు. అది కూడా నిస్సందేహంగా
निरपायमु. कानी चौक मात्र कादु. अदि कूडा निस्संदेहंगा

తగ్గవచ్చును. ఇప్పటి విమానాలు ఎనభైమంది ప్రయాణికులను తీసుకొని
तग्गवच्चुनु. इप्पटि विमानालु 80 मंदि प्रयाणिकुलनु तीसुकोनि

పోగలవు. రైలు, ఓడల వలె వీనిలో సమానంగా సౌకర్యములు కలవు.
पोगलवु. रैलु, ओडल वले वीनिलो समानंगा सौकर्यमुलु कलवु.

ప్రయాణాలకేర్పడిన నేటి విమానాలు - వైమానికుడు, ప్రయాణికులు, వారి
प्रयाणालकेर्पडिन नेटि विमानाल – वैमानिकुडु, प्रयाणीकुलु, वारि

సామానులు, ఉత్తరాలు అపాయం లేకుండా కొన్నివేల మైళ్లు పోవుచున్నవి. ఈ
सामानुलु, उत्तरालु अपायम लेकुंडा कोन्निवेल मैळ्ळु पोवुचुन्नवि. ई

విధంగా మానవుడు ఆకాశమును జయించాడు.
विधंगा मानवुडु आकाशमुनु जइंचाडु ।

విమానమునకిప్పుడొక పెద్ద లోపమున్నది. అది పైకి లేచుటకుగాని,
विमानमुनकिप्पुडोक पेद्द लोपमुन्नदि. अदि पैकि लेचुटकुगानि,

దిగుటకుగాని చాలా పెద్ద ఖాళీస్థలం కావాలి. ఎగురబోయే ముందుగాని,
दिगुटकुगानि चाला पेद्द खलीस्थल कावालि. एगुरबोये मुंदुगानि,

దిగినప్పుడుగాని మైదానంలో కొంతదూరం పరుగెత్తాలి. ఈ కష్టాన్ని
दिगिनप्पुडुगानि मैदानंलो कोंतदूरं परुगेत्तालि. ई कष्टान्नि

తొలగించడానికి చేసిన ప్రయత్నములలో కొంతవరకు విజయం చేకూరింది.
तोलगिंचडानिकि चेसिन प्रयत्नमुललो कोतवरकु विजयम चेकूरिंदि ।

భారతదేశ ఐక్యత
भारतदेश की ऐक्यता

हिन्दी हमारे राष्ट्रीय संग्राम का कैसे एक अविभाज्य अंग
హిందీ హమారే రాష్ట్రీయ సంగ్రామ్ కా కైసే ఏక్ అవిభాజ్య అంగ్

बनी, इसकी एक मनोहर कहानी है । आप इसे जानते भी है ।
బనీ, ఇస్‌కీ ఏక్ మనోహర్ కహానీ హై. ఆప్ ఇసే జాన్‌తే భీ హై.

इससे भी अधिक मनोरंजन बात इस का है कि इसका दक्षिण में किस
ఇస్‌సే భీ అధిక్ మనోరంజన్ బాత్ ఇస్ కా హై కీ ఇస్‌కా దక్షిణ్ మే కిస్
प्रकार श्रीगणेश एवं विकास हुआ । यह महात्मा गांधी की प्रतिभा
ప్రకార్ శ్రీగణేశ్ ఏవం వికాస్ హుఆ. యహ్ మహాత్మా గాంధీ కీ ప్రతిభా
का प्रमाण था ! जैसे उन्होंने उस समय अनुभव किया कि सिर्फ
కా ప్రమాణ్ థా ! జైసే ఉన్‌హోంనే ఉస్ సమయ్ అనుభవ్ కియా కి సిర్ఫ్
स्वराज्य का नारा लगाना काफी नही है, उसके लिये राष्ट्रीय
స్వరాజ్య కా నారా లగానా కాఫీ నహీ హై, ఉస్‌కే లియే రాష్ట్రీయ
भावना के सजीव विकास के लिए रचनात्मक कार्यक्रम भी होना
భావనా కే సజీవ్ వికాస్ కే లియే రచనాత్మక్ కార్యక్రమ్ భీ హోనా
चाहिए । खादी प्रचार, बुनियादी शिक्षा, अछूतोद्धार ग्रामोद्योग,
చాహియే. ఖాదీ ప్రచార్, బునియాదీ శిక్షా, అఛూతోద్ధార్ గ్రామోద్యోగ్,
इन सब मे यही अन्तर–भावना छिपी हुई थी । केवल मिटाना नही,
ఇన్ సబ్ మె యహీ అంతర్-భావనా ఛిపీ హుఈ థీ. కేవల్ మిటానా నహీ,
साथ–साथ बनाना भी है – यह उद्देश्य उनके सामने हर समय रहा ।
సాథ్-సాథ్ బనానా భీ హై -యహ్ ఉద్దేశ్య ఉన్‌కే సామ్‌నే హర్ సమయ్ రహా.
उन्होने हिन्दी भाषा के होते हुए भी राष्ट्रभाषा की आवश्यकता और
ఉన్‌హోంనే హిందీ భాషా కె హోతే హుయే భీ రాష్ట్రభాషా కీ అవశ్యకతా ఔర్
महत्वता का पूरा अनुभव किया । उनके ये शब्द है –
మహత్వతా కా పూరా అనుభవ్ కియా. ఉన్‌కే యే శబ్ద్ హైం -
"भारतीयो का बौद्धिक विकास अंग्रेजी के बिना भी संभव
భారతీయోం కా బౌద్ధిక్ వికాస్ అంగ్రేజీ కె బి[illegible] సంభవ్
होना चाहिए । बालक–बालिकाओ के मन मे यह विचार बैठना
హోనా చాహియే. బాలక్-బాలికావోం కె మన్ మే యహ్ విచార్ బైఠ్‌నా

कि अंग्रेजी के ज्ञान के बिना उच्च समाज मे प्रवेश मिलना
కి అంగ్రేజీ కే జ్ఞాన్ కే బినా ఉచ్చ్ సమాజ్ మే ప్రవేశ్ మిల్‌నా
असभव है – भारत के पुरुषत्व और नारीत्व के लिये अपमान है । यह
అసంభవ్ హై - భారత్ కే పురుషత్వ ఔర్ నారీత్వ కే లియే అపమాన్ హై. యహ్
विचार इतना अपमानजनक है कि इसे बरदाश्त भी नही किया
విచార్ ఇతనా అపమాన్ జనక్ హై కి ఇసే బరదాస్త్ భీ నహీ కియా
जा सकता । अंग्रेजी के मोह से छुटकारा पाना स्वारज्य का
జా సకతా. అంగ్రేజీ కే మోహ్ సే ఛుట్‌కారా పానా స్వరాజ్య కా
अनिवार्य अग है" । वे स्वय अंग्रेजी भाषा के पडित एव प्रेमी
అనివార్య అంగ్ హై. వే స్వయం అంగ్రేజీ భాషా కే పండిత్ ఎవం ప్రేమీ
थे, फिर भी उनकी यह प्रबल धारणा थी । उनकी ही
థే. ఫిర్ భీ ఉన్‌కీ యహ్ ప్రబల్ ధారణా థీ. ఉన్‌కీ హీ
प्रेरणा से सबसे पहले उनके पुत्र देवदासजी दक्षिण में आये ।
ప్రేరణా సే సబ్‌సే పహలే ఉన్‌కే పుత్ర్ దేవదాస్‌జీ దక్షిణ్ మే ఆయే.
उनके बाद स्वामि सत्यदेवजी और बहुत से कार्यकर्ताओं
ఉన్‌కే బాద్ స్వామి సత్యదేవ్‌జీ ఔర్ బహుత్ సే కార్యకర్తావోం
ने उनका अनुसरण किया । उन्होंने जिन लोगो के मध्य में
నే ఉన్‌కా అనుసరణ్ కియా. ఉన్‌హోంనే జిన్ లోగోం కే మధ్య మే
काम किया, उनकी भाषा और रीति–रिवाजों को अपनाया । इतना
కామ్ కియా, ఉన్‌కీ భాషా ఔర్ రీతి-రివాజోం కో అపనాయా. ఇతనా
ही नही, उन्होंने बहुत से प्रचारकों को दक्षिण मे
హీ నహీ, ఉన్‌హోంనే బహుత్ సే ప్రచారకోం కో దక్షిణ్ మే

ही प्रशिक्षित किया । इन प्रचारकों ने निस्वार्थ और निष्काम

హీ ప్రశిక్షిత్ కియా. ఇన్ ప్రచారకోం నే నిస్వార్థ్ ఔర్ నిష్కామ్

भावना से और अपनी निष्ठा से जनता मे हिन्दी के प्रति प्रेम

భావనా సే ఔర్ అపనీ నిష్ఠా సే జనతా మే హింది కే ప్రతి ప్రేమ్

और रुचि पैदा की ।

ఔర్ రుచి పైదా కీ.

తెలుగు సారాంశము :

ఈ క్షణమున మనమంతా జాతీయ అత్యవసర పరిస్థితికిలోనైయున్నాము.

ई क्षणमुन मनमंता जातीय अत्यवसर परिस्थितिकिलोनैयुन्नामु ।

దీనిద్వారా దేశములో సాధించిన అద్భుత ఐకమత్యము చూస్తే మనకు చాలా

दीनिद्वारा देशमुलो साधिंचिन अदभुत ऐकमत्यमु चूस्ते मनकु चाला

సంతోషం కలుగుతుంది. భాషల, సరిహద్దుల, కులాల, మతాల తగాదాలన్నీ

संतोषम कलुगुतुंदि । भाषल, सरिहद्दुल, कुलाल, मताल तगादालन्नी

మటుమాయమయాయి. ఈ జాతీయైక్యత ప్రభావము మనపైననేగాక బహుశ చైనాపై

मटुमायमयायि । ई जातीयैक्यत प्रभावमु मनपैननेगाक बहुश चैनापै

కూడా పడినది. తన శక్తివంతమైన యుద్ధతంత్రాల మీదే కాక మనలో

कूडा पडिनदि । तन शक्तिवतमैन युद्धतत्राल मीदे काक मनलो

ఏర్పడిన రకరకాల భేదభావాలపై కూడా చైనా ఆశ పెట్టుకొని ఉన్నట్లు

एर्पडिन रकरकाल भेदभावालपै कूडा चैना आश पेट्टुकोनि उन्नट्लु

కనిపిస్తుంది. వాక్స్వాతంత్ర్యానికి, రచనా స్వాతంత్ర్యానికి సంపూర్ణ అవకాశాలుండీ

कनिपिस्तुंदि । वाक्स्वातत्र्यानिकि, रचना स्वातंत्र्यानिकि, संपूर्ण अवकशालुडी

ప్రజాస్వామ్య విధానంలో కూడా శత్రువు నెదుర్కొనే విషయంలో దేశమంతా ఒకటిగా

प्रजास्वाम्य विधानलो कूडा शत्रुवु नेदुर्कोने विषयंलो देशमंता ओकटिगा

ఎలా నిలుస్తుందో మనము ఋజువుపరిచాము. నిరంకుశత్వం మీద, కఠిన
एला निलुस्तुदो मनमु ऋजुवुपरिचामु । निरंकुशत्व मीद, कठिन

ఆజ్ఞల మీద నడుస్తున్న చైనా ప్రభుత్వానికి ఇది చాలా నిరుత్సాహాన్ని
आज्ञल मीद नडुस्तुन्न चैना प्रभुत्वानिकि इदि चाला निरुत्साहान्नि

కలుగజేసి ఉండాలి. భవిష్యత్తులో కూడా ఈ ఐకమత్యమును కొనసాగించడం
कलुगजेसि उडालि । भविष्यत्तुलो कूडा ई ऐकमत्यमुनु कोनसागिचड

చాలా ముఖ్యమైన విషయము. పట్టు సడలించుటకాని, మన పని అయిపోయిందని
चाला मुख्यमैन विषयमु । पट्टु सडलिंचुटकानि मन पनि अयिपोयिंदनि

అనుకోవడంగాని చాలా అపాయకరమైన సంగతి. ముందు ముందు మనకు
अनुकोवडगानी चाला अपायकरमैन संगति । मुंदु मुंदु मनकु

బ్రహ్మాండమైన బాధ్యతలు ఉన్నాయి. మనం మన రక్షణ బలాన్ని దృఢంగా
ब्रह्मांडमैन वाध्यतलु उन्नायि । मन रक्षण बलान्नि दृढंगा

పెంపొందించుకుంటే తప్ప మన సరిహద్దు ప్రాంతాలలో గొప్ప సేనల్ని
पेंपोंदिंचुकुंटे तप्प मन सरिहद्दु प्रांताललो गोप्प सेनल्नि

సమీకరించుకుంటున్న చైనా మూలంగా, చెడురోజుల్ని యెదుర్కొవలసి వస్తుంది.
समीकरिचुकुटुन्न चैना मूलंगा, चेडुरोजुल्नि येदुर्कोनवलसि वस्तुंदि

భారతదేశములో వ్యవసాయ రంగం
भारतदेश में व्यवसाय रंग
(భారత్‌దేశ్ మె వ్యవసాయ్ రంగ్)

खरीद–फरोख्त आम जनता के फायदे के लिए शुरू हुई ।
ఖరీద్ ఫరోక్త్ ఆమ్ జనతా కె ఫాయదే కే లియే శురూ హుఈ.

लेकिन खरीद–फरोख्त का लाभ अक्सर कुछ चुने हुए लोगो के
లేకిన్ ఖరీద్-ఫరోఖ్త్ కా లాభ్ అక్సర్ కుఛ్ చునే హుఏ లోగోం కే
हाथ मे ही रहा है । अक्सर पैदा करनेवाला और खरीदनेवाला
హాథ్ మే హీ రహా హై. అక్సర్ పైదా కరనేవాలా ఔర్ ఖరీద్‌నేవాలా
एक दूसरे को जानता ही नही । व्यापार दोनो के बीच मे खरीद–
ఏక్ దూస్‌రే కో జాన్‌తా హీ నహీ. వ్యాపార్ దోనోం కే బీచ్ మె ఖరీద్-
फरोख्त का सबध जोहता है । इन व्यापारियो पर ही बाजार की
ఫరోఖ్త్ కా సంబంధ్ జోడతా హై. ఇన్ వ్యాపారియోం పర్ హీ బాజార్ కీ
तेजी और मदी निर्भर रहती है ।
తేజీ ఔర్ మందీ నిర్భర్ రహతీ హై.

कुछ व्यापारी इससे फायदा उठाते है और इससे पैदा
కుచ్ వ్యాపారీ ఇస్‌కా ఫాయదా ఉఠాతే హై ఔర్ ఇస్‌సే పైదా
करनेवाले का नुकसान होता है । इसको काबू मे लाने के लिए
కరనేవాలే కా నుక్‌సాన్ హోతా హై. ఇస్‌కో కాబూ మే లానే కే లియే
सरकार चीजो के बाजार भाव तय करती है और नाप–तौल का
సర్‌కార్ చీజోం కె బాజార్ భావ్ తయ్ కరతీ హై ఔర్ నాప్-తౌల్ కా
जाँच करती रहती है । सरकार की तरफ से आम जनता की
జాంచ్ కరతీ రహతీ హై. సర్‌కార్ కీ తరఫ్ సే ఆమ్ జనతా కీ
सुविधा और फायदे के लिए शहरो और गाँवो
సువిధా ఔర్ ఫాయదే కే లియే శహరోం ఔర్ గావోం
मे 'किसान–खरीददार–सहकारी–समित्रियाँ' कायम की जाती है ।
మే కిసాన్-ఖరీద్‌దార్ -సహకారీ - సమితియాం కాయమ్ కీ జాతీ హైం.
ऐसी समितियाँ भारत–भर मे वनी है । हर प्रदेश के प्रधान शहर
ఐసీ సమితియా భారత్ భర్ మే బనీ హైం. హర్ ప్రదేశ్ కే ప్రధాన్ శహర్

मे एक केन्द्र सहकारी–समिति बनी रहती है । शहरों और गाँवो
మే ఏక్ కేంద్ర్ సహకారీ సమితి బనీ రహతీ హై. శహరోం ఔర్ గావోం

की समितियाँ इस केन्द्र–समिति से सहायता पाती है ।
కీ సమితియాఁ ఇస్ కేంద్ర్-సమితి సే సహాయతా పాతీ హైఁ.

इन सहकारी–समितियो की तरफ से लाखों रुपये की खरीद–
ఇన్ సహకారీ సమితియోం కీ తరఫ్ సే లాఖోం రూపయే కీ ఖరీద్-

फरोख्त प्रतिदिन होती रहती है । इनके द्वारा अन्य देशो के
ఫరోక్త్ ప్రతిదిన్ హోతీ రహతీ హై. ఇన్‌కే ద్వారా అన్య దేశోం కే

साथ भी व्यापार चलता है । हमारा देश रुई, चमडा आदि वस्तुओंको
సాథ్ భీ వ్యాపార్ చలతా హై. హమారా దేశ్ రుయీ, చమడా ఆదీ వస్తువోఁ కో

बाहर भेजता है और दूसरे देशों से मशीनें, कल–पुर्जे आदि
బాహర్ భేజతా హై. ఔర్ దూసరే దేశోం సే మశీనే, కల్-పుర్జే ఆదీ

आवश्यक वस्तुओं को खरीदता है ।
ఆవశ్యక్ వస్తువోఁ కో ఖరీద్‌తా హై.

सहकारी–समितियों के रहने से आम जनता को नियमित दाम
సహకారీ సమితియోం కె రహనే సే ఆమ్ జనతా కో నియమిత్ దామ్

पर सभी वस्तुएँ मिल जाती हैं ।
పర్ సభీ వస్తుఏ మిల్ జాతీ హైఁ.

తెలుగు సారాంశము :

భారతదేశములో నూటికి ఎనభైమంది ప్రజలు పొలము దున్నుచునో లేక
भारतदेशमुलो नूटिकि एनभैमदि प्रजलु पोलमु दुन्नुचुनो लेक

వ్యవసాయ సంబంధమైన పనులు చేయుచునో జీవించుచున్నారు. వీరిలో
व्यवसाया संबंधमैना पनुलु चेयुचुनो जीविंचुचुन्नारु । वीरिलो

చాలామంది భాగ్యవంతులుకారు. విత్తనాలకు, పనిముట్లు కొనుటకు,
चालामदि भाग्यवंतुलुकारु । वित्तनालकु, पनिमुट्लु कोनुटकु

వ్యాపారము సాగించుటకు వారు తరచుగా అప్పు చేయవలసి వచ్చుచుండును.
व्यापारमु सागिंचुटकु वारु तरुचुगा अप्पु चेयवलसि वच्चुचुंडुनु ।

గ్రామ సాహుకారు వారికి డబ్బు పెట్టుబడి పెట్టును. అందుకు హామీగా
ग्रामा साहुकारु वारिकि डब्बु पेट्टबडि पेट्टनु । अंदुकु हामीगा

వ్యవసాయదారుడు తన భూమిని తాకట్టుపెట్టును. వ్యవవసాయదారులు
व्यवसायदारुडु तन भूमिनि ताकट्टपेट्टनु । व्यवसायदारुलु

సాధారణంగా సాదాగాను, అమాయకులుగాను ఉందురు. సాహుకారు
साधारणंगा सादागानु, अमायकुलुगानु उंदुरु । साहुकारु

దురాశాపరుడుగాను, మోసగాడుగానూ ఉండును. కనుక వ్యవసాయదారుని
दुराशापरुडुगानु, मोसगाडुगानू उंडुनु । कनुक व्यवसायदारुनि

వద్దనుండి ఇతను చాలా ఎక్కువ వడ్డీ తీసుకొనును. చివరకు
वद्दनुंडि इतनु चाला एक्कुव वड्डी तीसुकोंनुनु । चिवरकु

వడ్డీకి అప్పు తీసుకోవడం ఆరంభించిన ఆసామికి అప్పు నుంచి
वड्डीकि अप्पु तीसुकोवड आरंभिचिन आसामिकि अप्पु नुंचि

తప్పుకొనడం క్రమేణా కష్టమైపోతుంది.
तप्पुकोनड क्रमेणा कष्टमैपोतुंदि ।

సాహుకార్లకు భూమిని సులభంగా బదిలీ చేయడమును నిరోధించడం కోసం
साहुकार्लकु भूमिनि सुलभगा बदिली चेयडमुनु निरोधिंचड कोस

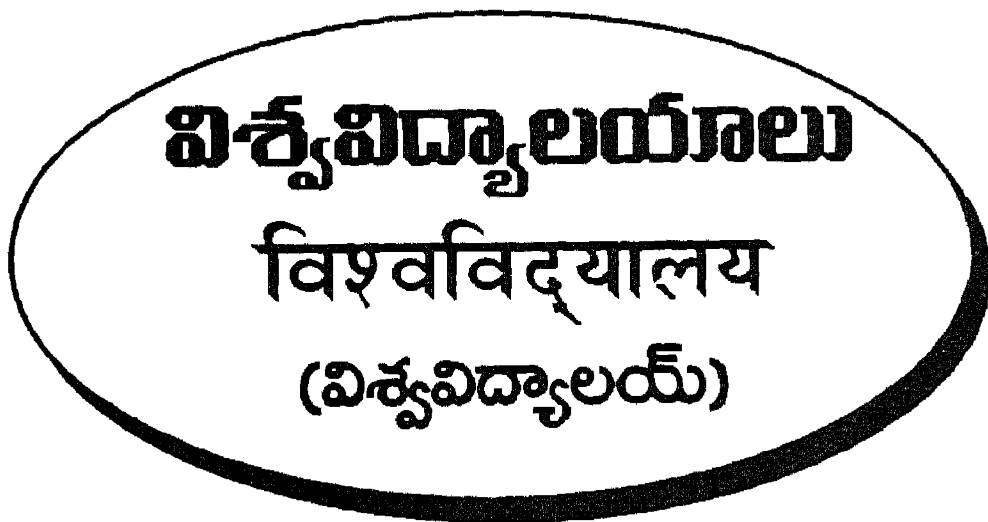
ప్రభుత్వంవారు కొన్ని నిబంధనలను ఏర్పాటు చేశారు. భారతదేశపు కొన్ని
प्रभुत्ववारु कोन्नि निबन्धनलनु एर्पाटु चेशारु । भारतदेशपु कोन्नि

భాగాలలో భూమిని అసలు బదిలీ చేయుటకే వీలు లేదు. ఈ నిబంధన
भागाललो भूमिनि असलु बदिली चेयुटके वीलु लेदु । ई निबन्धन

వ్యవసాయదారుని తన పొలం పోగొట్టుకొనకుండా కాపాడును. అంతేకాదు,
व्यवसायदारुनि तन पोलं पोगोट्टुकोनकुंडा कापाडुनु । अंतेकादु,

వ్యవసాయానికి అప్పు చేయడాన్ని అరికట్టును. అతనికి సహాయం
व्यवसायानिकि अप्पु चेयडान्नि अरिकट्टुनु । अतनिकि सहायम्

చేయడం కోసమే, సహకారపద్ధతి అమలు చేయబడుచున్నది.
चेयडम् कोसमे, सहकारपद्दति अमलुपरुप बडुचुन्नदि ।

प्राचीन भारत अपने ज्ञान और विज्ञान के लिए सारे संसार में
ప్రాచీన్ భారత్ అపనె జ్ఞాన్ ఔర్ విజ్ఞాన్ కె లియె సారె సంసార్ మె

प्रसिद्ध था । हमारे यहाँ के नलदा और तक्षशिला विश्वविद्यालय
ప్రసిద్ధ్ థా. హమారె యహా్ కె నలందా ఔర్ తక్షశిలా విశ్వవిద్యాలయ్

अपने समय में इतने मशहूर थे कि विदेशो से भी कई विद्यार्थी
అపనె సమయ్ మె ఇతనె మశ్హూర్ థె కి విదేశోం సె భీ కయీ విద్యార్థీ

इन विद्यालयों में शिक्षा ग्रहण करने आते थे । आज शांतिनिकेतन
ఇన్ విద్యాలయోం మే శిక్షా గ్రహణ్ కర్నె ఆతె థె। ఆజ్ శాంతినికేతన్

में भी एक ऐसा विश्वविद्यालय है, जहाँ भारत के भिन्न-भिन्न प्रांतों
మె భీ ఏక్ ఐసా విశ్వవిద్యాలయ్ హై, జహా్ భారత్ కె భిన్న-భిన్న ప్రాంతోం.

के ही नहीं, बल्कि, विदेशो के भी कई विद्यार्थी शिक्षा पाते हैं ।
క హీ నహీ, బల్కీ విదేశోం క భీ కయీ విద్యార్థీ శిక్షా పాతే హైం.
इस विश्वविद्यालय का नाम विश्वभारती है और विश्वकवि
ఇస్ విశ్వవిద్యాలయ్ కా నామ్ విశ్వభారతీ హై ఔర్ విశ్వకవి
पूज्य रवीन्द्नाथ ठाकुर ने इसकी स्थापना की थी ।
పూజ్య రవీంద్రనాథ్ ఠాకూర్ నె ఇస్‌కీ స్థాపనా కీ థీ.

यह विश्वविद्यालय दूसरे विश्वविद्यालयों की अपेक्षा कई
యహ్ విశ్వవిద్యాలయ్ దూసరె విశ్వవిద్యాలయోం కీ అపేక్షా కయీ
दृष्टियो से भिन्न है । यहाँ के विद्यार्थियों को भारतीय
దృష్టియోం సె భిన్న హై. యహాం క విద్యార్థియోం కో భారతీయ
सभ्यता एव सस्कृति के अनुसार जीवन व्यतीत करना
సభ్యతా ఏవం సంస్కృతి క అనుసార్ జీవన్ వ్యతీత్ కర్‌నా
पडता है । यहाँ के वर्ग कमरों में नही, बल्कि खुले
పడ్‌తా హై. యహాం క వర్గ్ కమరోం మె నహీ, బల్కీ ఖులే
मैदान मे पेड़ो के नीचे लगते हैं । विद्यार्थियों के बैठने के
మైదాన్ మె పేడోం క నీచె లగతే హైం. విద్యార్థియోం క బైఠ్‌నె క
लिए मेज कुरसी आदि नहीं होते । उन्हें जमीन पर अपना आसन
లియె మేజ్, కురసీ ఆదీ నహీ హోతె. ఉన్‌హె జమీన్ పర్ అపనా ఆసన్
विछाकर बैठना पड़ता है ।
బిఛాకర్ బైఠనా పడతా హై.

शिक्षा के विषय में विद्यार्थियों पर किसी प्रकार का बोझ या
శిక్షా క విషయ్ మె విద్యార్థియోం పర్ కిసీ ప్రకార్ కా బోఝ్ యా

दबाव नहीं है । वे अपनी रुचि के अनुसार किसी भी विषय मे
దబావ్ నహీ హై. వె అపనీ రుచి కె అనుసార్ కిసీ భీ విషయ్ మె
शिक्षा पा सकते हैं । पूर्णिमा और अमावास्या के दिन साहित्य तथा
శిక్షా పా సక్తె హైం. పూర్ణిమా ఔర్ అమావాశ్యా కె దిన్ సాహిత్య తథా
संगीत–सम्मेलन हुआ करते हैं, जिनमें विद्यार्थी बड़ें चाव से भाग
సంగీత్-సమ్మేళన్ హుఆ కర్తె హైం, జిన్మె విద్యార్థీ బడె చావ్ సె భాగ్
लेते हैं और अपनी–अपनी रचनाएँ पढ़कर सुनाते हैं । सब
లేతే హైం ఔర్ అపనీ-అపనీ రచనాయె పఢ్కర్ సునాతె హైం. సబ్
विद्यार्थि सुबह और शामको भजन तथा प्रार्थना करते हैं । इस
విద్యార్థి సుబహ్ ఔర్ శామ్కో భజన్ తథా ప్రార్థనా కర్తె హైం. ఇస్
विश्वविद्यालय का लक्ष्य यही है कि सब लोग केवल परम पिता
విశ్వవిద్యాలయ్ కా లక్ష్య యహీ హై కి సబ్ లోగ్ కేవల్ పరమ్ పితా
की उपासना करें, सबमे सदाचार का प्रचार हो और संसार में
కీ ఉపాసనా కరెం, సబ్మె సదాచార్ కా ప్రచార్ హో ఔర్ సంసార్ మే
भ्रातृभावना फैले ।
భ్రాతృభావనా ఫైలె.

विश्वभारती आज संसार भर में मशहूर है । यहाँ एक
విశ్వభారతీ ఆజ్ సంసార్ భర్ మె మశ్హూర్ హై. యహాం ఏక్
विशाल पुस्तकालय है जिसमें देश–विदेशों की मुख्य भाषाओं के
విశాల్ పుస్తకాలయ్ హై జిస్మె దేశ్-విదేశోం కీ ముఖ్య భాషాఓం కె
प्रसिद्ध ग्रंध हैं । यहाँ, एक कला–भवन भी है, जिसमें नाना
ప్రసిద్ధ్ గ్రంథ్ హైం. యహాం ఏక్ కలా-భవన్ భీ హై జిస్మె నానా

प्रकार के शिल्प और कला के सुन्दर नमूने, चित्र आदि रखे
ప్రకార్ కె శిల్ప్ ఔర్ కలా కె సున్దర్ నమూనె, చిత్ర్ ఆది రఖె

गये हैं ।
గయే హైఁ.

తెలుగు సారాంశము :

విశ్వకవి రవీంద్రనాథ ఠాకూరును గూర్చి ప్రతి భారతీయ బాలుడు
विश्वकवि रवींद्रनाथ ठाकूरुनु गूर्चि प्रति भारतीय बालुडु

వినియే యుండును. ఆయన 1861 మే 6వ తేదీన జన్మించారు.
विनिये युंडुनु । आयन 1861 में 6 व तेदीन जन्मिंचारु ।

ఆయన బెంగాల్‌లోని కవులు-చిత్రకారులతో కూడిన ఒక కుటుంబానికి
आयन बेगाललोनि कवुलु–चित्रकारुलतो कूडिन ओक कुटुंबानिकि

చెందినవారు.
चेदिनवारु ।

ఆయన చాలా చిన్నవాడై యున్నప్పుడే తల్లి చనిపోయెను.
आयन चाला चिन्नवाडै युन्नप्पुडे तल्लि चनिपोयेनु ।

తండ్రీ, నమ్మకస్థులైన కుటుంబసేవకులు ఆయనను పెంచారు. అందరూ
तन्ड्री, नम्मकस्तुलैन कुटुंबसेवकुलु आयननु पेंचारु । अंदरू

బాలకుడైన ఠాగూర్‌ను ప్రేమించేవారు. ముందుముందు అతడు చాలా
बालकुडैन ठागूरनु प्रेमिंचेवारु । मुंदुमुंदु अतडु चाला

ప్రసిద్ధుడవుతాడని నమ్మారు.
प्रसिद्दुडवुताडनि नम्मारु ।

ఠాగూరును బడికి పంపారు ; కానీ ఏ కారణం వల్లనో ఆయనకు
ठागूरुनु बडिकि पंपारु ; कानि ए कारणमु वल्लनो आयनकु

బడికి వెళ్ళడం నచ్చలేదు. అందమైన ప్రకృతి దృశ్యాల్ని చూసేందుకు ఆయన
बडिकि वेळ्ळडं नच्चलेदु । अंदमैन प्रकृति दृश्याल्नि चूसेंदुकु आयन

ఇష్టపడేవాడు. పర్వతాలు, సరోవరాలు, నదులు, అడవులు ఆయన్ని ఎంతో
इष्टपडेवाडु । पर्वतालु, सरोवरालु, नदुलु, अडवुलु आयन्नि एंतो

ఆకర్షించేవి. పుస్తకాలు చెప్పలేని రహస్యాలేవో అవి ఆయనకు
आकर्षिंचेवि । पुस्तकालु चेप्पलेनि रहस्यालेवो अवि आयनकु

చెబుతున్నట్లు ఉండేవి. పర్వత దృశ్యాన్ని బాలఠాగూరు ఎంతగా ఆనందించేవాడో
चेबुतुन्नट्लु उंडेवि । पर्वतदृश्याल्नि बालठागूरु एंतगा अनंदिंचेवाडो

అతని తండ్రికి తెలుసు.
अतनि तंड्रिकि तेलुसु ।

అందుకే తాను హిమాలయాల యాత్రలకు వెళ్ళినప్పుడల్లా ఆయన ఆ
अंदुके तानु हिमालयाल यात्रलकु वेळ्ळिनप्पुडल्ला आयन आ

బాలుని తన వెంట తీసుకుని వెళ్ళేవారు. ఆ యాత్రలలో ఠాకూరు సంపాదించిన
बालुनि तन वेंट तीसुकुनि वेळ्ळेवारु । आ यात्रललो ठागूरु संपादिंचिन

జ్ఞానమే అతనికి అందమైన బెంగాలీపాటలు, కథలు రచించడానికి
ज्ञानमे अतनिकि अंदमैन बेंगालीपाटलु, कथलु रचिंचडानिकि

ఉపకరించింది. ఆయన గీతలు, కథలు అనేకం ఇంగ్లీషులోనికి, తదితర
उपकरिंचिंदि । आयन गीतालु, कथलु अनेकं इंग्लीषुलोनिकि, तदितर

యూరోపియను భాషలలోనికి అనువదించబడ్డాయి.
यूरोपियनु भाषललोनिकि अनुवदिंचबड्डाइ ।

త్వరలోనే ఆయన కీర్తి ఇంగ్లండు, అమెరికాలలో వ్యాపించింది.
त्वरलोने आयन कीर्ति इंग्लांडु, अमेरिकालो व्यापिंचिंदि ।

అక్కడి ప్రజలకు భారతదేశ సౌందర్యమును, గొప్పతనమును గూర్చి
अक्कडि प्रजलकु भारतदेश सौंदर्यमुनु, गोप्पतनमुनु गूर्चि

చెప్పడానికి ఆయన యూరప్, అమెరికా వెళ్ళారు. వెళ్ళిన చోటల్లా ప్రజల
चेप्पडानिकि आयन यूरप, अमेरिका वेळारु । वेळ्ळिन चोटल्ला प्रजल

ప్రేమాదరణలను ఆయన పొందగలిగారు. గొప్పవారు ఇతరులలోని
प्रमादरणलनु आयन पोंदगलिगारु । गोप्पवारु इतरुललोनि

గొప్పదనాన్ని గ్రహించగలరు. ఆయన యొక్క సాహిత్యక ప్రతిభకు గుర్తుగా
गोप्पदनान्नि ग्रहिंचगलरु । आयन योक्क साहित्यक प्रतिभकु गुर्तुगा

1913 లో సాహిత్యమునకుగాను నోబెల్ బహుమానము ఆయనకు
1913 लो साहित्यमुनकुगानु नोबेल बहुमानमु आयनकु

బహూకరించబడినది.
बहूकरिचबडिनदि ।

లేఖలు

1. **अपने द्वारा की गई किसी दर्शनीय स्थान की यात्रा का वर्णन करते हुए मित्र को पत्र लिखिए ।**

ज.

विजयवाडा,
18-4-1999.

प्रिय मित्र, गीता श्रीनिवास,

मै यहाँ कुशल हूँ । आशा है कि वहाँ तुम भी कुशल हो । पिछले ग्रीष्मकालीन छुट्टियों मे मैं आगरा गया । आगरा एक ऐतिहासिक नगर है । यहाँ कयी ऐतिहासिक स्थान हैं । इस पत्र में मैं तुम्हें ताजमहल के बारे में बाता रहा हूँ ।

ताजमहल यमुना नदी के किनारे पर बनाया गया है । इस मकबरे का निर्माण आज से लगभग 325 वर्ष पूर्व मुगल सम्राट षाजहान

ने अपनी प्रिय बेगम् मुमताज की मृत्य के पश्चात करवाया था । यह सफेद संगमर्मर के पत्थरो का बना है । यह भवन बहुत ऊँचे चबूतरे पर बीच मे बनवाया गया है । इसके पीछे यमुना नदी है । सामने सुन्दर क्यारियाँ एव पानी के फव्वारें हैं । इस मकबरे को देखने का सबसे अच्छा समय चाँदनी रात है । चांदिनी मे यह संपूर्ण भवन देखनेवालो को ऐसा प्रतीत होता है मानो वह अभी दूध मे नहाकर बाहर आया है ।

सचमुच ताजमहल देखने लायक है । तुम भी जरूर देखने का इंतजाम करो । घर मे सब को मेरे नमस्कार ।

तुम्हारा प्यारा मित्र

xxxxxx

पता :-

वी. गीता विश्वनाथ,

कोत्तपेटा, अन्नवरम् ।

2. अपने मित्र को पोंगल की छुट्टियों में आने का आमंत्रण देते हुए पत्र लिखिए ।

विजयवाडा,

19-4-99.

प्रिय मित्र राजन,

मैं यहाँ कुशल हूँ । आशा है कि तुम भी कुशल हो । इस पत्र का मुख्य विषय यह है कि अगले हफ्ते सें पोंगल की छुट्टियाँ शुरू हो जायेंगी । इसलिए इन छुट्टियों में पोंगल त्योहार हमारे घर मे मनाएँगे । यहाँ यह त्योहार विशेष रूप से तीन दिन तक मनाया जाता है । यही नहीं विजयवाडा में देखने लायक स्थान अनेक हैं – कृष्णा नदी, प्रकाशम बाराज, कोंडपल्ली फोर्ट, गाधी पहाड आदी प्रदेश देखने लायक हैं । इसलिए तुम जरूर आना ।

तुम्हारे माता-पिता को नमस्कार बताना ।

तुम्हारा प्यारा मित्र

xxxxxx

पता :-

टी. राजन,

92, न्यू स्ट्रीट,

मैलापूर, चेन्नै ।

3. अपनी बहन की शादी में सम्मिलित होने केलिए वर्गाध्यापक के नाम अवकाश पत्र लिखिये ।

विजयवाडा,

18-3-1999.

सेवा में,

श्रीमान वर्गाध्यापक महोदय,

विजय कानवेंट स्कूल,

स्वामी स्ट्रीट, गाँधीनगर,

विजयवाडा - 3.

मान्यवर महोदय,

सविनय निवेदन है कि मेरी बहन का शुभ विवाह 21-3-99 को निश्चित हुआ । इस शादी मे सम्मिलित होना मेरेलिये अनिवार्य है । अतः मुझे 20-3-99 से 23-3-99 तक अवकाश प्रदान करने की कृपा करें ।

आपका आज्ञाकारी शिष्य,

श्याम प्रसाद,

कक्षा - 10.

# # # # #